HET LAND VAN AALST

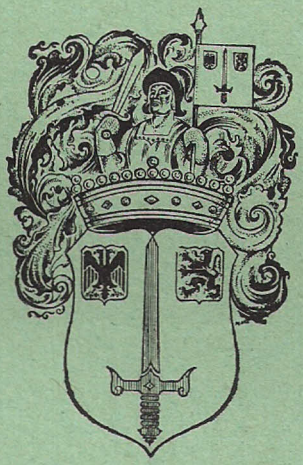

TIJDSCHRIFT VAN DE
HEEMKUNDIGE VERENIGING «HET LAND VAN AALST»

JAARGANG XVII, 1965 — NUMMERS 5-6

Buitenpoortersboek van Geraardsbergen 1765-1795

(vervolg)

155. SINT-DENIJS-BOEKEL blz. 41

(Boucle Sint Denijs) **Aantal : 18**

Candé Konstant, zn. Gillis - 9 december 1765.
De Bock Joos, zn. Karel - 10 juli 1765.
De Groote Petrus, zn. Adriaan - 25 juni 1765.
De Schreyver Dominik, zn. Judocus - 12 november 1776.
Gheys Luciaan, zn. Alexander - 14 januari 1794.
Leyman Konstant, zn. Frans - 8 maart 1791.
Leyman Konstant Benedikt, zn. Jan Frans - 18 mei 1771.
Mosignies Konstant, zn. Joannes - 17 oogst 1778.
Struylens Guilliam, zn. Joos - 18 oktober 1793.
Valcke Jozef, zn. Joannes - 8 maart 1791.
Vande Kerckhove Norbert Frans, zn. Norbert - 13 november 1770.
Vande Kerckhove Konstant Benedikt (joncker), zn. Norbert Jacob (joncker) - 16 februari 1788.
Vande Kerckhove Joannes Frans (joncker), zn. Norbert Jacob (jonker) - 28 april 1788.
Vander Stichelen Pieter, zn. Joannes - 8 september 1777.
Vander Stichelen Konstant, zn. Joannes - 8 september 1777.
Verplancken Livinus, zn. Lodewijk - 12 juni 1769.
Weytens Lauwerijs, zn. Joannes - 4 maart 1765.
Weytens Joannes, zn. Guilliam - 23 oktober 1771.

156. SINT-GILLIS blz. 168

(St. Gillis lande van dendermonde) **Aantal : 2**

Opden Steen Joannes - 10 februari 1784.
Van Deuren Joannes, zn. Cornelis - 15 november 1779.

157. SINT-GORIKS-OUDENHOVE blz. 270

(Sint Goorix haudenhove) **Aantal : 16**

Baeskens Jozef, zn. Rijkaart - 25 februari 1787.
Ceuterinck Jan Baptist, zn. Melchior - 13 januari 1765.
Coleyn Livinus, zn. Frans - 24 december 1773.
De Beir Judocus, zn. Filip - 22 oktober 1787.
De Pessenier Jacob, zn. Matheus - 1 januari 1772.
De Schrijver Jacob, zn. Jozef - 13 oktober 1784.
De Storteleere Jacob, zn. Frans - 1 april 1788.
De Vos Lodewijk, zn. Joannes - 5 juni 1781.
Meerschaut Pieter Joannes, zn. Pieter - 17 mei 1784.
Plasschaert Konstant Emanuel, zn. Joos - 26 april 1767.
Rebbens Pieter Frans, zn. Jan - 13 mei 1780.

Vanden Berghe Livinus, zn. Jozef - 20 maart 1767.
Vander Haeghen Frans, zn. Judocus - 8 september 1772.
Van Gansbeke Pieter, zn. Gabriel - 7 november 1784.
Van Grootenbrulle Bernard, zn. Frans - 6 april 1767.
Van Houdenhove Melchior, zn. Joannes - 18 april 1766.

158. ST.-KORNELIS-HOREBEKE blz. 253

(St. Cornelis Hoorebeke) **Aantal : 30**

Bernage Lucas, zn. Joannes - 6 december 1765.
Blauwaert Engelbert, zn. Herman - 11 september 1775.
Caisman Jan Baptist, zn. Olivier - 18 april 1775.
Carbonelle Livinus, zn. Joannes - 6 oktober 1773.
Clepkens Pieter, zn. Joannes - 7 april 1766.
De Coen Frans, zn. Baltazar - 26 mei 1766.
De Jonghe Emanuel, zn. Joannes - 10 april 1785.
De Keyser Benedikt, zn. Pieter - 14 juni 1779.
De Langhe Fideel, zn. Joannes - 16 januari 1781
De Ruyver Jacob, zn. Jozef - 9 oogst 1767.
De Timmerman Judocus, zn. Joannes - 5 februari 1781.
De Vos Pieter Frans, zn. Fideel - 4 februari 1765.
De Vos Benedikt, zn. Cornelis - 3 maart 1767.
De Vos Fideel, zn. Jozef - 2 maart 1789.
De Vos Pieter, zn. Jozef - 3 maart 1794.
D'Haese Petrus Jozef, zn. Jooris - 11 november 1782.
D'Haese Kristoffel, zn. Joannes - 3 maart 1794.
Lotens Jan Baptist, zn. Livinus - 7 februari 1772.
Pede Frans, zn. Livinus - 31 juli 1778.
Roman Pieter, zn. Joannes - 18 mei 1772.
Schamp Joannes, zn. Judocus - 28 september 1781.
Seconde Joannes, zn. Joannes - 8 september 1766.
Vanden Abeele Judocus, zn. Emanuel - 8 juni 1766.
Vanden Abeele Rochus, zn. Hendrik Benedikt - 5 april 1773.
Van Erpe Joannes, zn. Frans - 2 januari 1779.
Van Herpe Jacob, zn. Frans - 24 mei 1770.
Van Koolandt Jan Baptist, zn. Joannes - 15 januari 1773.
Van Yperseele Frans, zn. Livinus - 4 maart 1765.
Willems Arnold, zn. Livinus - 3 oogst 1781.

159. ST.-LIEVENS-ESSE blz. 81

(Essche St. Lievens) **Aantal : 38**

Bauwens Konstant, zn. Maarten - 24 juli 1783.
Bauwens Albert, zn. Matheus - 19 juni 1789.
Callebaut Pieter, zn. Joannes - 29 oogst 1785.
Coppens Pieter, zn. Adriaan - 21 maart 1784 (uitgeschrapt)
De Boeck Adriaan, zn. Livinus - 24 november 1782.
De Boe Jan Baptist, zn. Judocus - 10 januari 1791.
De Kock Cornelis, zn. Livinus - 16 mei 1766.
De Langhe Bernard, zn. Livinus - 25 april 1780.
De Pue Judocus, zn. Maarten - 12 juli 1776.

De Prul Adriaan, zn. Joos - 1 maart 1773.
De Rouck Pieter, zn. Livinus - 2 december 1768.
De Rouck Frans, zn. Livinus - 21 januari 1769.
De Schollaert Paul, zn. Livinus - 26 maart 1773.
De Schollaert Pieter, zn. Livinus - 5 februari 1776.
De Smaele Gillis, zn. Jan Baptist - 3 november 1792.
De Vuyst Frans, zn. Lieven - 13 december 1779.
Dierickx Joos, zn. Maarten - 21 april 1771.
Dierickx Frans, zn. Maarten - 8 november 1771.
Dierickx Livinus, zn. Maarten - 8 november 1771.
Haelvoet Livinus, zn. Louis, en zijn hvr. Lissen Konstantia, dv. Joos - 3 september 1767.
Keuypens Adriaan, zn. Jan - 30 november 1780.
Lemmens Jan Baptist - 19 februari 1781.
Lisson Konstant - zie Haelvoet Livinus.
Meersman Pieter, zn. Bartholomeus - 10 januari 1791.
Meersman Jan Baptist, zn. Adriaan - 15 maart 1786.
Schouppe Geraard, zn. Jan Baptist - 19 februari 1781.
Thijs Bartels, zn. Andries - 20 april 1770.
Vanden Berghe Boudewijn, zn. Petrus - 13 juli 1772.
Vanden Steen Joannes Frans, zn. Maarten - 17 juni 1779.
Van Deylsen Jan Baptist, zn. Jacob - 29 maart 1773.
Vanden Hole Jan Baptist, zn. Livinus - 19 maart 1783.
Vander Haeghen Konstant, zn. Jacob - 12 juni 1789.
Vander Haeghen Livinus Frans, zn. Jan Baptist - 26 december 1793.
Van Gheyt Joannes Karel, zn. Ghijsbrecht - 31 oogst 1767.
Van Herreweghe Livinus, zn. Jacob - 16 oktober 1768.
Van Peteghem Pieter Antoon, zn. Jan - 4 februari 1765.
Van Schoonenberghe Pieter Antoon, zn. Frans - 25 maart 1774.
Van Teurtelboom Maarten, zn. Pieter - 23 februari 1776.
Van Wijnendaele Livinus Frans, zn. Christiaan - 26 februari 1770.

160. ST.-LIEVENS-HOUTEM blz. 245

(St. Lievens Hauthem) **Aantal : 47**

Bayens Petrus Jacob, zn. Karel - 4 maart 1782.
Bavré Geraard, zn. Jan - 13 oktober 1771.
Caluwé Joannes, zn. Pieter - 24 juli 1780.
Caron Pieter, zn. Jan - 15 november 1766.
Castelier Frans, zn. August - 12 september 1789.
Coppens Judocus, zn. Theodoor - 3 maart 1777.
De Borrel Frans, zn. Joannes - 14 april 1784.
De Cock Pieter Joannes, zn. Filip - 30 januari 1774.
De Cock Pieter Joannes, zn. Jacob - 19 september 1783.
De Cooman Jan Baptist, zn. Adriaan - 4 januari 1766.
De Cooman Maarten, zn. Pieter - 1 april 1793.
De Kerpel Jacob, zn. Jan - 28 oogst 1772.
De Koene Florentine - zie Pasis Joannes.
De Korte Bernard, zn. Judocus - 25 mei 1789.
De Langhe Joannes Frans, zn. Judocus - 17 oogst 1777.

Deneve Konstant, zn. Joannes - 2 oktober 1792.
De Noyette Adriaan, zn. Livinus - 15 februari 1786.
De Swaef Joannes, zn. Thomas - 24 juni 1793.
De Taye Pieter Livinus, zn. Joos - 19 juli 1789.
De Rouck Pieter Joannes, zn. Gillis - 14 april 1784.
De Wandele Joannes, zn. Livinus - 6 maart 1786.
D'Hoye Pieter Jacob, zn. Adriaan - 3 mei 1774.
Dooreman Bernard, zn. Joannes - 20 februari 1776.
François Pieter Joannes, zn. Joannes - 6 maart 1775.
Goevaert Bernard, zn. Jan Baptist - 9 februari 1775.
Goossens Adriaan Frans, zn. Konstant - 4 april 1791.
Grijp Rochus, zn. Antoon - 11 september 1774.
Guns Laureys, zn. Joannes - 3 april 1786. R. 30 november 1789.
Le Fevre Xaverius, zn. Jan Baptist - 28 april 1784.
Keymeulen Judocus, zn. Lodewijk - 26 juli 1777.
Moens Egidius Marinus, zn. Judocus - 3 juli 1789.
Middernacht Hendrik, zn. Arnold - 7 april 1788.
Passis Joannes Lodewijk, zn. Antoon, en zijn hvr. De Koene Florentine, dv. Petrus - 11 juli 1771.
Peterse Alexander, zn. Judocus - 5 januari 1772.
Quaetaker Amellin, zn. Lambrecht - 3 maart 1788.
Schokkaert Michiel, zn. Guilliam - 3 juni 1786.
Schockaert Pieter, zn. Livinus - 14 oogst 1789.
Stoertewaeghen Joannes, zn. Livinus - 3 maart 1777. R. 1 febr. 1779.
Vanden Eede Bernard, zn. Livinus - 6 juli 1788.
Vandérhaeghen Thomas - 12 juli 1777.
Vande Wille Jozef, zn. Livinus - 7 juli 1791.
Van Driessche Jan Baptist, zn. Livinus - 5 februari 1770.
Van Durpe Jan Baptist, zn. Jacobus - 28 november 1784.
Van Hecke Adriaan, zn. Jan - 15 oogst 1777. R. 10 december 1780.
Van Herreweghe Pieter Antoon, zn. Livinus - 6 maart 1786.
Van Peteghem Pieter Frans, zn. Guilliam - 11 april 1785.
Van Paemele Jacob Frans, zn. Gillis - 12 mei 1781.
Verle Bernard, zn. Joos - 2 maart 1789. R. 30 november 1789.

161. ST.-MARIA HOREBEKE blz. 252

(St. Maria Hoorebecke) **Aantal : 29**

Baecke Pieter Frans, zn. Jozef - 19 juli 1767.
Bauters Adriaan, zn. Frans - 13 juli 1774.
Borloore Judocus, zn. Karel - 26 juni 1780.
Browoys Frans, zn. Jacob - 9 maart 1772.
Browoys Filip Antoon, zn. Frans - 25 oogst 1783.
Browoys Frans, zn. Judocus - 23 juli 1785.
Caus Pieter Frans, zn. Arnold - 9 april 1780.
Clipkens Jacob, zn. Joannes - 17 juli 1766.
Cambeen Jan Baptist, zn. Gillis - 17 mei 1766.
Campeyn Livinus, zn. Gillis - 17 juni 1769.
De Bleecker Joannes, zn. Joannes - 25 april 1769.
De Ruyck Livinus, zn. Andries - 19 september 1774.

De Ruyck Frans, zn. Livinus - 26 oogst 1776.
De Timmerman Pieter, zn. Arnold - 17 mei 1783.
Devos Judocus, zn. Joannes - 2 maart 1767.
Everard Jan Baptist, zn. Pieter - 2 januari 1773.
Hove Jozef, zn. Adriaan - 4 februari 1765.
Lelong Jan Baptist, zn. Pieter - 4 november 1766.
Lippens Pieter Frans, zn. Gabriel - 25 mei 1776.
Pede Livinus, zn. Frans - 14 juli 1766.
Pede Benedikt, zn. Livinus - 19 juli 1772.
Pijcke Pieter, zn. Jan - 31 juni 1787.
Van Butsel Frans, zn. Jacob - 5 juni 1769.
Vanden Abeele Jan Baptist, zn. Stefaan - 24 januari 1774.
Vander Linden Judocus, zn. Hendrik - 30 mei 1766.
Van Eerpe Amandus, zn. Frans - 4 november 1766.
Vuye Joannes, zn. Lodewijk - 4 november 1766.
Vuye Pieter Frans, zn. Joannes - 3 februari 1783.
Walraedt Jozef, zn. Jacobus - 18 juni 1793.

162. ST.-MARIA-LIERDE blz. 248

(St. Maria Lierde) **Aantal : 14**

Carrijn Albert, zn. Rochus - 30 oogst 1784.
Cassijns Adriana, dv. Jan - 28 februari 1777.
Castelijn Pieter, zn. Jacob - 18 juni 1770.
De Clercq Gregorius, zn. Emanuel - 17 juni 1782.
De Prez Antoon - zie Rigo Elisabeth.
De Vlaminck Jan Baptist, zn. Gillis - 7 april 1777.
De Vlaminck Pieter, zn. Gillis - 31 mei 1777.
De Vos Pieter, zn. Adriaan - 2 maart 1777.
Gaublomme Joannes, zn. August - 23 oktober 1767.
Goessens Joannes, zn. Petrus - 6 september 1773.
Le Fevre Anna, dv. Mathijs, wed. van Soetens Guilliam - 27 mei 1785.
Mora Lodewijk Frans, zn. Pieter - 18 oktober 1772.
Rigo Elisabeth, dv. Pieter, wed. van De Prez Antoon - 29 april 1773.
Soetens Guilliam, zn. Jan Baptist - 29 mei 1768.
Vande Weghe Gabriel, zn. Joannes - 30 juni 1765.

163. ST.-MARIA-LATEM blz. 210

(St. Marie Lathem) **Aantal : 15**

Buyle Karel, zn. Jan - 29 september 1767.
De Clercq Judocus, zn. Livinus - 29 juli 1781.
De Clercq Dominik, zn. Livinus - 15 maart 1783.
De Colsmaecker Joannes Frans, zn. Andries - 26 oogst 1766.
Depue Jan Baptist, zn. Jozef - 26 december 1768.
De Temmerman Pieter, zn. Adriaan - 10 september 1793.
Galle August, zn. Guilliam - 13 maart 1776.
Glorieus Konstant, zn. Frans - 21 oogst 1775.
Glorieus Pieter Frans, zn. Maarten - 21 april 1780.
Janssens Filip, zn. Frans - 16 februari 1780.
Leydrie Joannes, zn. Petrus - 19 oogst 1766.

Leyman Joannes Frans, zn. Frans - 7 september 1791.
Nimmegeers Frans, zn. Jacob - 5 april 1774.
Vanden Berghe Jan Baptist, zn. Joos - 13 maart 1776.
Wulleput Livinus, zn. Pieter - 29 juni 1766.

164. ST.-MARIA-OUDENHOVE blz. 257

(St. Marien haudenhove) **Aantal : 79**

Baecke Pieter, zn. Jacob - 15 april 1774.
Boeskens Adriaan, zn. Karel - 18 oogst 1771.
Baeskens Rijkaart, zn. Joannes - 11 november 1776.
Bayens Adriaan, zn. Joannes - 2 juni 1792.
Buysse Jan Baptist, zn. Frans - 11 maart 1771.
Ceuterickx Adriana, dv. Jan - 1 februari 1777.
Ceuterickx Elisabeth, dv. Jan - 6 februari 1777.
Coppens Frans, zn. Joannes - 1 februari 1774.
Coppens Jacob, zn. Petrus - 9 december 1776.
Coppens Joanna Katharina, dv. Pieter - 15 april 1777.
Coolens Frans, zn. Ferdinand - 22 juni 1793.
De Clercq Livinus, zn. Joannes - 1 oogst 1766.
De Leeuw Jacob, zn. Joannes - 19 oogst 1776.
De Meyere Joannes, zn. Jan, en zijn hvr. D'Hont Anne Marie, dv. Petrus - 27 november 1772.
De Prijck Karolina - zie Vekemans Frans.
De Pril Adriana - zie Van Cauwenberghe Joannes.
De Vleeschauwer Adriaan, zn. Adriaan, en zijn hvr. Vijls Sasana, dv. Joannes - 1 oogst 1768.
De Vleeschauwer Pieter Antoon, zn. Jacob - 3 mei 1779.
De Vleeschauwer Pieter, zn. Marinus - 24 april 1786.
De Vleeschauwer Frans, zn. Maarten - 24 november 1788.
Dezuttere Frans, zn. Jan - 13 oktober 1788.
D'Hont Anne Marie - zie De Meyere Joannes.
Dumont Theresia, dv. Judocus - 30 september 1791.
Eeckhaut Jan Baptist, zn. Petrus - 16 november 1782.
Fonteyne Livinus - zie Vanden Berghe Marie.
Herregods August, zn. Joannes - 30 oktober 1775.
Jooris Pieter Frans, zn. Hermes - 19 oktober 1765.
Loubré Dominik, zn. Jan Baptist - 14 oktober 1776.
Machtelinckx Jan Baptist, zn. Pieter - 17 juli 1774.
Machtelinckx Jacob, zn. Dominik - 25 oogst 1778.
Machtelinckx Jan Baptist, zn. Adriaan - 25 oogst 1778.
Matthijs Ignatius, zn. Antoon - 4 oktober 1791.
Meerschaut Pieter, zn. Frans - 32 februari 1768.
Melaert Jacob (heer ende meester), pastoor van St.-Maria-Oudenhove, zn. Antoon - 4 februari 1782.
Meulenijser Pieter, zn. Frans - 31 juli 1768.
Meulenijser Karel, zn. Joannes - 12 mei 1786.
Morreels Jan Baptist, zn. Frans - 24 oktober 1768.
Pannekoeck Jan Baptist, zn. Frans - 9 september 1771.
Pessemier Jan Baptist, zn. Petrus - 26 oogst 1791.

Piens Pieter Amandus, zn. Jan - 16 september 1766.
Tuypens Joannes, zn. Karel - 1 februari 1774.
Roelants Anna Marie, dv. Jan, hvr. van Morreels Jan Baptist - 1 oktober 1770.
Roos Jan Baptist, zn. Joannes - 24 juli 1780.
Roos Petrus, zn. Jan Baptist - 2 maart 1789.
Roos Livinus, zn. Joannes - 6 mei 1776.
Van Cauwenberghe Judocus Frans, zn. Filip - 21 april 1767.
Van Cauwenberghe Joannes, zn. Jacob, en zijn hvr. De Pril Adriana, dv. Livinus - 21 oogst 1778.
Van Damme Ignatius, zn. Filip - 19 maart 1770.
Van Damme Jan Baptist, zn. Adriaan - 20 maart 1786.
Vanden Bossche Adriaan, zn. Gabriel - 8 december 1768.
Vanden Bossche Pieter, zn. Gabriel - 6 maart 1786.
Vanden Driessche Amandus, zn. Joannes Baptist - 18 oktober 1786.
Vande Maele Ferdinand, zn. Jan - 16 december 1770.
Vande Maele Frans, zn. Joannes - 14 mei 1791.
Vanden Borre Joannes Baptist, zn. Joannes - 3 januari 1779.
Vanden Noortgaete Livinus, zn. Frans - 22 maart 1784.
Vander Haeghen Konstant, zn. Petrus - 7 mei 1774.
Vander Stichelen Ignatius, zn. Adriaan - 19 december 1775.
Van Driessche Joanna Carolina, dv. Frans - 8 juni 1789.
Vanden Berghe Marie Jeanne, dv. Pieter, wed. van Fonteyne Livinus - 25 juni 1792.
Van Dijcke Simoen, zn. Jacob - 5 april 1793.
Van Dijcke Jacob, zn. Adriaan - 9 juni 1777.
Van Grootenbrulle Jan Baptist, zv. Maximiliaan - 18 juni 1772.
Van Grootenbrulle Gillis, zn. Frans - 7 juli 1777.
Van Grootenbrulle Melchior, zn. Maximiliaan - 26 juni 1789.
Van Grootenbrulle Melchior, zn. Maximiliaan - 26 juni 1789.
Van Lierde Gillis, zn. Joannes - 15 oktober 1775.
Van Lierde Jan Baptist, zn. Antoon - 16 april 1766.
Van Lierde Gillis, zn. Antoon - 6 januari 1788.
Van Lierde Bernard, zn. Antoon - 27 oktober 1786.
Van Lierde Jan Baptist, zn. Antoon - 7 januari 1788.
Van Lierde Dorothea, dv. Antoon - 8 januari 1788.
Van Nieuwenhove Frans, zn. Joannes - 6 december 1788.
Van Steenberghe Joannes, zn. Jan - 26 oogst 1765.
Van Swalmen Jan Baptist, zn. Joos - 7 februari 1767.
Van Tortelboom Frans, zn. Joannes - 27 juli 1770.
Van Weymeersch Pieter, zn. Joannes - 24 oogst 1781.
Van Weymeersch Bernard, zn. Petrus - 7 oogst 1786.
Veekeman Frans, zn. Karel, en zijn hvr. De Prijck Karolina, dv. Maximiliaan - 11 april 1788.
Veggeman Jacob, zn. Maximiliaan - 31 mei 1788.
Vermeulen Jan Baptist, zn. Judocus - 25 oktober 1782.
Vijls Susanna - zie De Vleeschauwer Adriaan.
Vinck Karel, zn. Jan Baptist - 2 mei 1774.
Zoetaert Joos, zn. Pieter Frans - 4 oktober 1779.

165. ST.-MARTENS-LIERDE blz. 246

(St. Martinus Lierde) **Aantal : 23**

Ceuterick Hendrik, zn. Jacob - 23 juli 1792.
Ceuterick Jacob, zn. Jacob - 23 juli 1792.
Coussijns Filip, zn. Frans - 5 januari 1769.
De Coster Jozef Romeldus, zn. Joannes - 22 juni 1792.
De Coster Maarten, zn. Joannes - 27 juni 1792.
De Miel Rochus, zn. Pieter - 18 juni 1773.
De Smet Joannes Antoon, zn. Jan - 4 juli 1788.
De Smet Frans, zn. Joannes - 6 juli 1792.
Devreus Frans, zn. Joannes - 27 september 1786.
Feignaert Konstant, zn. Jan - 4 november 1774.
Foucaert Jozef, zn. Daniel - 11 maart 1771.
Moreel Jacob, zn. Steven - 14 oktober 1778.
Ogiers Jan Baptist, zn. Jan - 10 december 1788.
Soetens Pieter, zn. Rahi - 29 maart 1784.
Vanden Bossche Marie Theresia, dv. Joannes, wed. van De Smet Joannes - 6 juli 1792.
Vande Maele Joannes, zn. Pieter - 28 april 1765.
Vander Haeghen Pieter, zn. Konstant - 2 september 1795.
Vander Meulen Karel, zn. Adriaan - 10 mei 1766.
Vander Meulen Joannes Antoon, zn. Petrus - 19 februari 1781.
Vander Straeten Pieter, zn. Jan - 9 maart 1768.
Van Elseweghe Jacob Frans, zn. Joannes - 3 februari 1782.
Van Hersele Livinus Frans, zn. Adriaan - 16 januari 1767.
Van Ongeval Geraard, zn. Jan - 5 januari 1769.

166. PAULATEM blz. 232

(Pauwel Laethem) **Aantal : 9**

De Waele Jacob, zn. Hermes - 22 juni 1765.
De Waele Filip Jacob, zn. Judocus - 14 juni 1786.
Galle Joannes Frans, zn. Petrus - 30 november 1772.
Pessemier Jan Baptist, zn. Frans - 3 september 1786.
Provenier Joannes Adriaan, zn. Frans - 22 juni 1765.
Van Cauwenberghe Pieter Joannes, zn. Joannes - 5 juni 1793.
Vander Linden Jan Baptist, zn. Ghilijn - 30 november 1772.
Van Schauwenbroecke Gregorius, zn. Pieter - 22 juni 1765.
Vermassen Andries, zn. Petrus - 5 oogst 1788.

167. SMEEREBBE blz. 264

(Smeirebbe) **Aantal : 1**

Heymans Bernard, zn. Adriaan - 25 april 1766.

168. SMETLEDE blz. 256

(Smetlede) **Aantal : 16**

Bayens Barbara, dv. Jan - 13 september 1776.
De Corte Joannes, zn. Guilliam - 9 juli 1791.
De Ghent Guilliam, zn. Geraard - 13 januari 1766.

De Smet Frans, zn. Judocus - 2 december 1771.
De Smet Pieter, zn. Adriaan - 13 oktober 1777.
Lierman Judocus, zn. Lieven - 23 september 1767.
Malfroy Laureys, zn. Pieter - 13 april 1769.
Osselaer Judocus, zn. Maarten - 29 maart 1774.
Rottiers Jan Baptist, zn. Jozef - 26 september 1795.
Van Cawenberghe Judocus, zn. Mathias - 23 juni 1766.
Vanden Abeele Pieter, zn. Antoon - 11 oktober 1777.
Van Heecke Paul, zn. Jan - 26 september 1795.
Venneman Marinus Andreas, zn. Adriaan - 18 oogst 1766.
Venneman Joannes, zn. Adriaan - 9 januari 1776.
Vonck Judocus, zn. Frans - 18 januari 1791.
Vonck Adriaan, zn. Frans - 18 januari 1791.

169. STEENHUFFEL blz. 277

(Steenheffel lande van Brabant) **Aantal : 1**

Nissen Jan Baptist, zn. Jan - 13 oogst 1768.

170. STEENHUIZE-WIJNHUIZE blz. 307

(Wijnhuyse lande van sotteghem) **Aantal : 8**

Coppens Pieter, zn. Adriaan - 21 maart 1784.
De Deyn Jan Baptist, zn. Filip - 17 april 1789.
De Smet Livinus, zn. Jacob - 8 maart 1790.
Francq Pieter, zn. Livinus - 15 oogst 1780.
Lebacq Pieter, zn. Remigius - 4 juni 1784.
Tranoy David, zn. Lieven - 25 februari 1767.
Tuypens Jan Baptist, zn. Joannes - 3 september 1786.
Warrez Joannes, zn. Joannes - 23 november 1766.

171. STRIJPEN blz. 266

(Strijpe) **Aantal : 15**

Ardijns Judocus, zn. Adriaan - 29 september 1774.
Baele Andries, zn. Karel - 18 juni 1788.
Caron Pieter Antoon, zn. Jacob - 19 september 1770.
Ceuterick Jan Frans, zn. Frans - 2 juni 1766.
De Kukelier Frans, zn. Jan Baptist - 6 december 1773.
De Meyer Felix, zn. Cornelis - 25 september 1780.
De Nayer Jozef Livinus, zn. Albert - 29 oogst 1768.
De Smet Andries, zn. Adriaan - 2 december 1771.
Fromont Filip, zn. Jacob - 13 mei 1780.
Jocque Joannes Livinus, zn. Petrus - 18 april 1784.
Mersiers Joannes Frans, zn. Frans Joannes - 10 mei 1781.
Michiels Jozef, zn. Joannes - 14 mei 1772.
Spetier Joannes, zn. Adriaan - 15 oogst 1768.
Stevens Jozef, zn. Petrus - 11 maart 1771.
Verschueren Matheus, zn. Jan - 26 oogst 1771.

172. TERALFENE blz. 278

(Teralfene) **Aantal : 23**

Beeckman Pieter, zn. Lucas - 8 september 1788.
Beeckman Jan Baptist, zn. Guilliam - 10 mei 1791.
Cobbaert Adriaan, zn. Cornelis - 27 maart 1789.
Cobbaert Michiel, zn. Cornelis - 27 maart 1789.
Christiaens Jan Baptist, zn. Jan - 3 januari 1780.
Christiaens Egidius, zn. Guilliam - 31 maart 1789.
Christiaens Joannes, zn. Gillis - 29 april 1791.
Christiaens Sebastiaan, zn. Sebastiaan - 9 november 1791.
Christiaens Joannes, zn. Sebastiaan - 9 november 1791.
Christiaens Jozef, zn. Sebastiaan - 9 november 1791.
De Bisschop Jan Baptist, zn. Michiel - 27 maart 1789.
De Bolle Adriaan, zn. Judocus - 27 maart 1789.
De Cuyper Michiel, zn. David - 15 mei 1765.
De Geynt Jan Hendrik - 19 oktober 1769.
Dierickx Cornelis, zn. Gillis - 25 maart 1789.
Meuleman Guilliam, zn. Hendrik - 2 november 1789.
Steenhaut Jan Baptist, zn. Maarten - 15 oogst 1783.
Suys Filip, zn. Petrus - 8 september 1788.
Van Bleyenberghe Geraard, zn. Pieter - 30 april 1765.
Van Nieuwenhove Lodewijk, zn. Frans - 12 juni 1777.
Van Vaerenberghe Michiel, zn. Gillis - 27 maart 1789.
Van Overstraeten Judocus (heer ende meester), pastoor van Teralfene, zn. Cornelis - 28 april 1767.
Willems Judocus, zn. Jan Louis - 14 maart 1768.

173. TOLLEMBEEK blz. 281

(Tollebeke henegauw) **Aantal : 1**

Pierret Jozef, zn. Judocus - 6 maart 1771.

174. UITBERGEN blz. 317

(Uytberghen lande van dendermonde) **Aantal : 3**

Bernaert Jozef, zn. Jacob - 16 september 1782.
De Martelaer Pieter Frans, zn. Joannes - 16 september 1782.
Van Looz Joannes Filip, zn. Jacob - 3 oogst 1781.

175. VELZEKE blz. 289

(Velsicque) **Aantal : 56**

Brisart Frans, zn. Lodewijk - 7 mei 1793.
Callaert Joannes, zn. Petrus - 12 april 1786.
Caron Jozef, zn. Jacob - 22 februari 1779.
Caron Pieter Jacob, zn. Jozef - 21 oktober 1787.
Carnewal Jan Baptist, zn. Frans - 23 december 1785.
Carnewal Lodewijk, zn. Frans - 28 september 1795.
Crombé Petrus Livinus, zn. Petrus - 20 november 1785.

De Backer Pieter Frans, zn. Frans - 29 oogst 1791.
De Breme Maarten, zn. Livinus - 21 januari 1770.
De Clerck Jan Baptist, zn. Joannes - 11 juni 1775.
De Clercq Karel, zn. Jan - 1 juli 1767.
De Clercq Gillis, zn. Karel - 18 september 1774.
De Clercq Jan Baptist, zn. Joannes - 11 juni 1775.
De Clercq Pieter Antoon, zn. Charles - 14 oktober 1791.
De Kock Konstant, zn. Livinus - 21 januari 1770.
Delcroix Jan Baptist, zn. Louis - 18 april 1773.
De Loor Hieromeus, zn. Antoon - 16 mei 1784.
De Loor Pieter Antoon, zn. Petrus Antoon - 20 mei 1785.
De Loor Albert, zn. Petrus Antoon - 20 mei 1785.
De Loore Gillis, zn. Antoon - 3 februari 1794.
De Moor Petrus Joannes, zn. Petrus - 8 mei 1795.
De Motte Arnold, zn. Joannes - 20 oktober 1791.
Denijs Joannes, zn. Jan - 6 mei 1766.
Denoyette Reynaert, zn. Livinus - 25 mei 1775.
De Ridder Pieter Joannes, zn. Filip - 19 oktober 1795.
De Rauwe Konstant, zn. Joannes - 17 juni 1770.
Dermul Karel Frans, zn. Jacob - 13 februari 1794.
De Schrijver Lodewijk, zn. Judocus - 7 april 1782.
De Spiegeleire Lodewijk, zn. Maarten - 28 mei 1784.
De Witte Jacob, zn. Jacob - 24 april 1774.
De Zuttere Maarten, zn. Egidius - 12 april 1786.
Lamarck Pieter, zn. Jacob - 19 januari 1770.
Latteur Adriaan, zn. Joos - 14 januari 1774.
Matthijs Marcus Antoon, zn. Adriaan - 2 maart 1767.
Matthijs Judocus, zn. Frans - 13 januari 1774.
Matthijs Konstant, zn. Jacob - 12 juni 1785.
Merschiers Jozef, zn. Gillis - 5 juni 1777.
Michiels Pieter Frans, zn. Joannes - 3 oktober 1782.
Michiels Joannes Baptist, zn. Konstant - 7 april 1783.
Michiels Hendrik, zn. Livinus - 9 oktober 1786.
Pien Antoon, zn. Antoon - 3 februari 1794.
Rijns Frans, zn. Pieter - 8 december 1766.
Rijns Judocus, zn. Guilliam - 16 november 1769.
Reyns Jan Baptist, zn. Judocus - 20 november 1785.
Sprangers Jan Baptist, zn. Karel - 16 mei 1784.
Sprangers Pieter Frans, zn. Karel - 16 mei 1784.
Schepens Fernandine, dv. Joannes - 31 mei 1784.
Schepens Maarten, zn. Adriaan - 9 september 1793.
Uyterhaeghen Joannes, zn. Jacob - 17 juli 1785.
Van Cortenbosch Judocus, zn. Maarten - 16 september 1774.
Vanden Nesse Jan Baptist, zn. Joannes - 6 februari 1792.
Vander Biest Konstant, zn. Bernard - 19 oktober 1795.
Vander Cruysen Jozef, zn. Jacob - 24 mei 1791.
Vander Eecken Judocus, zn. Arnold - 29 september 1771.
Vander Linden Joannes, zn. Frans - 9 februari 1772.
Van Stertem Joannes Frans, zn. Frans - 21 oogst 1775.
Wayenberghe Pieter Maarten, zn. Pieter - 16 mei 1784.

176. VIANE blz. 282
(Viaene) **Aantal : 46**

Berlenger Pieter, zn. Michiel - 9 mei 1765.
Breckx Antoon, zn. Jan Baptist, en zijn hvr. Kuls Marina, dv. Arent - 13 november 1770.
Bruys Katarina, dv. Petrus, wed. van Coppens Pieter - 23 dec. 1768.
Buset Michiel, zn. Judocus - 26 mei 1769.
Cheyns Joanna Katarina, dv. Christoffel, wed. van De Bruyne Pieter - 23 oktober 1772.
Claus Jan Baptist, zn. Joannes - 9 maart 1768.
Claus Jan Baptist, zn. Pieter, en zijn hvr. De Prez Françoise, dv. Jan - 7 april 1768.
Claus Livinus, zn. Frans, en zijn hvr. Jacquaert Katarina, dv. Jan Baptist - 27 oogst 1770.
Coppens Jan Baptist, zn. Pieter - 10 december 1779.
Coppens Pieter - zie Bruys Katarina.
Cossijns Jan Baptist, zn. Lodewijk - 26 mei 1772.
Crickeleon August - zie De Schuyteneir Marie.
De Blander Elisabeth, dv. Guilliam, hvr. van Neucker Petrus - 25 oogst 1766.
De Bruyne Lieven, zn. Geraard - 22 februari 1768.
De Bruyne Jozef, zn. Antoon - 7 januari 1794.
De Bruyne Pieter - zie Cheyns Joanna.
De Clercq Pieter, zn. Christiaan - 24 december 1795.
De Drissens Joannes Frans, zn. Jan - 30 november 1767.
De Leije Jan Baptist, zn. Jan - 5 februari 1787.
De Leije Jacob, zn. Arnold - 29 september 1787.
De Leije Pieter, zn. Arent - 11 november 1793.
Dembraeck Barbara, dv. Jan Baptist, wed. van De Spiegeleer Laureys - 14 februari 1791.
Demeckeleere Michiel, zn. Gillis - 25 april 1766.
De Padt Adriaan, zn. Gillis - 2 juni 1766.
De Pelsenneer Jozef, zn. Christiaan - 7 januari 1771.
De Prez Françoise - zie Claus Jan Baptist.
De Schuyteneir Marie Anne Josine, dv. Arent, wed. van Crickeleon August - 28 februari 1768.
De Spiegeleer Laureys, zn. Pieter - 6 oogst 1765.
Dooms Frans, zn. Jan - 16 november 1775.
Dubois Frans, zn. Jozef - 23 december 1766.
Gillo Elisabeth - zie Laboukiere Antoon.
Goessens Gillis, zn. Petrus - 10 februari 1778.
Jacquart Katarina - zie Claus Livinus.
Jacquart Guilliam, zn. Jan - 22 februari 1768.
Javets Jan Baptist, zn. Jacob - 21 november 1786.
Laboukiere Antoon, zn. Antoon, en zijn hvr. Gillo Elisabeth, dv. Pieter - 25 januari 1765.
Limbourgh Pieter, zn. Jan Baptist - 1 september 1777.
Kuls Marina - zie Claus Jan Baptist.
Mattens Antoon, zn. Pieter - 14 oktober 1765.

Monnier Jan Baptist - zie Vande Putte Anna.
Monnier Pieter, zn. Jacques - 24 december 1778.
Mattri Joannes, zn. Jozef - 12 februari 1787.
Neucker Petrus - zie De Blander Elisabeth.
Nicolas Frans, zn. Jan Baptist - 30 mei 1780.
Pirati Adriaan, zn. Jooris - 16 november 1775.
Pirati Jooris, zn. Adriaan - 16 november 1775.
Van Achter Pieter, zn. Joos - 14 april 1766.
Van Achter Jan Baptist, zn. Frans - 21 december 1775.
Van Cammen Antoon, zn. Antoon - 22 oogst 1767.
Van Dammen Maarten, zn. Jan - 21 februari 1765.
Vanden Brande Karel, zn. Petrus - 1 december 1770.
Vande Putte Anna Katarina, dv. Jozef, wed. van Monnier Jan Baptist - 18 januari 1795.
Vanden Neucker Jacob, zn. Maarten - 30 oktober 1785.
Vanden Neucker Adriaan, zn. Maarten - 25 oogst 1766.
Vanden Neucker Jan Baptist, zn. Jan - 29 mei 1769.

177. VLEKKEM blz. 294

(Vleckem) **Aantal : 3**

Vanden Bossche Judocus, zn. Joos - 24 oktober 1783.
Vander Meulen Pieter, zn. Pieter - 31 december 1774.
Van Nedervelde Jan Baptist, zn. Simons - 9 maart 1786.

178. VLIERZELE blz. 287

(Vlierzeele) **Aantal : 30**

Bambuerst Pieter Joannes, zn. Jacob - 19 juli 1789.
Blom David, zn. Antoon - 6 april 1777.
Blom Petrus, zn. Antoon - 6 april 1777.
Blom Bavo, zn. Jacob - 5 mei 1786.
Blom Jan Baptist, zn. Pieter - 30 mei 1786.
Braeckman Joannes, zn. Petrus - 13 maart 1765.
Castiela Innocentius, zn. Jan - 25 oogst 1789.
Coppens Adriaan, zn. Joos - 3 april 1769.
De Bruycker Joannes Frans, zn. Frans - 30 mei 1786.
De Latte Josinne, dv. Karel, wed. van Schokkaert Jan Baptist - 27 april 1788.
De Meyer Jan Baptist, zn. Jan - 27 november 1765.
De Saedeleer Jozef, zn. Joannes - 23 juni 1785.
De Smet Pieter, zn. Judocus - 19 oktober 1767.
De Smet Judocus, zn. Livinus - 24 juni 1769.
Iliano Petrus, zn. Jozef - 19 oktober 1791.
Iliano Jacob, zn. Jozef - 19 oktober 1791.
Morreels Jacob, zn. Livinus - 9 juli 1774.
Muylaert Judocus, zn. Joannes - 22 september 1786.
Rottiers Antoon, zn. Adriaan - 2 juni 1765.
Schokkaert Jan Baptist - zie De Latte Josinne.
Schollaert Emanuel, zn. Jan Baptist - 20 april 1788.
R. 4 november 1789.

Taftiels Jan Baptist, zn. Judocus - 28 juli 1788.
Vanden Abeele Joannes, zn. Pieter - 7 december 1772.
Vanden Bossche Pieter Lambert, zn. Joannes - 24 november 1783.
Vande Meersche Joannes, zn. Andries - 29 januari 1787.
Vander Gucht Frans, zn. Livinus - 4 september 1765.
Vander Straeten Joannes Frans, zn. Maximiliaan - 5 juni 1786.
Vande Slijcke Adriaan, zn. Marinus - 20 september 1786.
Vande Slijcke Jozef, zn. Marinus - 29 januari 1787.
Van Hoovaert Jacob, zn. Frans - 10 februari 1768.
R. 16 februari 1772.
Vergucht Joannes, zn. Frans - 31 mei 1778.

179. VLOERZEGEM blz. 184

(Vloerseghem) **Aantal : 4**

Cromphout Lieven - zie De Saedeleer Elisabeth.
De Saedeleer Elisabeth, dv. Paschier, wed. van Cromphout Lieven - 26 september 1775.
De Smet Gillis, zn. Jan - 26 september 1775.
Van Wayenberghe Joannes Frans, zn. Marcoen - 21 december 1780.
Van Wayenberghe Pieter Frans, zn. Livinus - 5 december 1785.

180. VOLKEGEM blz. 291

(Volckeghem) **Aantal : 25**

Baert Filip, zn. Petrus - 30 juni 1781.
Bauwens Pieter, zn. Frans - 25 maart 1775.
Bauwens Filip, zn. Judocus - 9 april 1776.
Bauwens Benedikt, zn. Petrus - 10 oktober 1791.
Bauwens Petrus Frans, zn. Petrus - 17 februari 1794.
Blommaert Pieter Joannes, zn. Joannes - 1 december 1771.
Blommaert Jozef, zn. Joannes - 22 januari 1780.
Buyens Filip, zn. Jan - 16 september 1768.
De Mets Joannes Frans, zn. Jozef - 17 april 1778.
De Sitter Matheus, zn. Frans - 29 april 1766.
De Vos Pieter, zn. Frans - 14 september 1780.
Dujardin Pieter Jacob, zn. Laurent - 12 juni 1790.
Fouquet Kontstant, zn. Lodewijk - 1 oktober 1787.
Lampo Joannes, zn. Karel - 25 maart 1775.
Loosveldt Jan Baptist, zn. Joos - 7 maart 1770.
Larno Pieter Joannes, zn. Petrus - 24 februari 1775.
Naessens Jan Baptist, zn. Frans - 6 november 1777.
Petit Laureys, zn. Filip - 13 februari 1780.
Vanden Berghe Filip Jacob, zn. Antoon - 1 december 1771.
Vanden Berghe Jacob, zn. Jacob - 21 mei 1775.
Vanden Meerschaut Jan Baptist, zn. Guilliam - 30 mei 1768.
Vander Schueren Jozef, zn. Theodoor - 4 mei 1766.
Van Overmeiren Joannes, zn. Emanuel - 4 juli 1785.
Van Singele Marie Karolina, dv. Albert - 4 juli 1785.
Wijns Frans, zn. Petrus - 23 maart 1776.

181. VOORDE blz. 285

(Voorde) **Aantal : 16**

Dauwer Bernard, zn. Pieter Frans - 3 mei 1789.
Deck Judocus, zn. Geroom - 15 juni 1777.
De Paepe Joannes, onwettige zoon - 1 maart 1765.
De Pril Jan - zie De Roucke Joanna.
De Roucke Joanna, dv. Adriaan, wed. van De Pril Jan - 29 nov. 1767.
Dupont Joannes, zn. Cornelis - 28 mei 1783.
Dupont Erasmus, zn. Joannes - 5 juni 1786.
Malfroit Cornelis, zn. Michiel - 13 juni 1777.
Mereman Bernard, zn. Adriaan - 7 september 1791.
Prieus Filip, zn. Filip - 13 juni 1785.
Robbignon Joannes, zn. Livinus - 18 juni 1784.
Robignon Livinus, zn. Livinus - 26 juni 1784.
Steenhout Barbara Katarina, dv. Joannes - 6 juli 1776.
Vander Gracht Geraard, zn. Joos - 17 januari 1766.
Verhouenhoven Jan, zn. Thomas - 14 juli 1765.
Verhuenhoven Pieter Joannes, zn. Jan - 4 juni 1770.
Vidt Lodewijk, zn. Judocus - 27 oktober 1766.

182. VURSTE blz. 293

(Vorst) **Aantal : 6**

Chamois Joannes, zn. Joos - 27 december 1768.
Courteyen Livinus, zn. Jacob - 3 maart 1783.
Jooris Jan Baptist, zn. Hermes - 5 juni 1774.
Velghe Jan Baptist, zn. Guilliam - 11 oktober 1769.
Verdock Jan Baptist, zn. Emanuel - 27 september 1772.
Weytens Jan Baptist, zn. Joannes - 22 november 1778.

183. WAARBEKE blz. 295

(Warrebeke nieuwenhove) **Aantal : 23**

Baccaert Matheus, zn. Michiel - 22 juni 1767.
Backaert Jan Baptist, zn. Mathijs - 21 juni 1775.
Bosschaert Pieter, zn. Jean - 5 maart 1781.
Carrian Geraard, zn. Filip - 20 oktober 1766.
Cools Jan Baptist, zn. Jan Baptist - 30 januari 1766.
Cools Adriaan, zn. Jacob - 20 juni 1769.
De Jonghe Albert, zn. Pieter - 11 oogst 1766.
De Mol Jacob, zn. Adriaan - 28 november 1769.
De Roucke Pieter, zn. Adriaan - 8 februari 1765.
De Smet Pieter Joannes, zn. Paschier - 10 maart 1766.
De Winter Jan, zn. Geraard - 12 maart 1769.
Douchons Adriaan, zn. Pieter - 14 oktober 1767.
Everard Jacob, zn. Pieter - 28 maart 1769.
Heymans Adriaan, zn. Adriaan - 15 oktober 1769.
Maerfranckx Joos - zie Van Herreweghe Marie.
Neuckermans Jacob, zn. Christoffel - 31 januari 1775.
Pincke Jacob, zn. Pieter - 28 november 1769.

Rembaut Pieter, zn. Adriaan - 22 juli 1783.
Schoonjans Jan, zn. Adam - 2 juni 1767.
Sirjacobs Joannes, zn. Adriaan - 17 januari 1766.
Vander Haeghen Guilliam, zn. Jan - 6 september 1776.
Vander Schueren Pieter, zn. Louis - 21 december 1787.
Van Extruel Barbara, dv. Geraard, wed. van De Smet Petrus - 27 april 1777.
Van Herreweghe Marie Françoise, dv. Cornelis, wed. van Maerfranck Joos - 9 januari 1776.

184. WANZELE blz. 311

(Wansele lande van dendermonde) **Aantal : 9**

Bosmans Walter, zn. Livinus - 14 september 1795 (uitgeschrapt).
Cooman Pieter, zn. Dominik - 8 maart 1779.
De Craeckere Thomas, zn. Jacob (staet op wetteren) - 13 maart 1794.
De Geytere Joannes, zn. Joannes - 23 januari 1767.
Melckebeke Jacob, zn. Geraard - 16 juni 1786.
Melckebeke Joannes, zn. Jacob - 16 juni 1786.
Neys Pieter, zn. Adriaan - 27 juli 1766.
Raeschaert Geraard, zn. Hieromeus - 31 oogst 1767.
Tondelier Libertus, zn. Jacob - 13 maart 1794.

185. WELDEN blz. 303

(Welden bij audenaerde) **Aantal : 29**

Buys Jozef, zn. Jozef - 15 januari 1769.
Buys Pieter Jozef, zn. Jozef - 15 januari 1769.
Callebaut Jacob, zn. Laureys - 27 mei 1774.
De Bois Frans, zn. Joannes - 15 maart 1792.
De Grote Livinus, zn. Geronimus - 3 juli 1770.
De Smet Jozef, zn. Judocus (pastoor van Welden) - 20 april 1784.
De Visschere Pieter Livinus, zn. Laurent - 26 oogst 1782.
De Zuttere Jan Baptist, zn. Jacob - 21 juni 1766.
De Zuttere Jacob, zn. Matthijs - 25 januari 1790.
Dierickx Jacob, zn. Matthijs - 25 januari 1790.
Eeckhaut Konstant, zn. Jozef - 26 oktober 1765.
Larno August, zn. Petrus - 10 juni 1782.
Larno Pieter Maarten, zn. Petrus - 5 september 1785.
Morreels Jozef, zn. Jozef - 7 juli 1769.
Rullens Maarten, zn. Livinus - 7 april 1766.
Rullens Jozef, zn. Livinus - 21 juni 1766.
Rullens Jan Baptist, zn. Livinus - 3 november 1767.
Ruyns Jan Baptist, zn. Jozef - 10 juli 1772.
Schanswijck Jan Baptist, zn. Adriaan - 5 maart 1770.
Stevens Joannes Frans, zn. Livinus - 30 april 1778.
Stevens Adriaan Frans, zn. Paul - 7 april 1794.
Vermeulen Jan Baptist, zn. Joannes - 29 mei 1765.
R. 1 december 1778.
Van Cauwenberghe Filip Jozef, zn. Jozef - 31 oktober 1766.
Van Cauwenberghe Pieter Frans, zn. Jan Baptist - 16 maart 1768.

Van Daele Guilliam, zn. Pieter - 25 januari 1766.
Vandeweghe Konstant, zn. Livinus - 17 november 1783.
Van Overmeiren Petrus, zn. Gillis - 3 juli 1772.
Verburght Basiel, zn. Jacob - 15 maart 1791.
Verstichelen Christiaan, zn. Paul - 26 oogst 1782.

186. WELLE blz. 302

(Welle bij aelst) **Aantal : 12**

Coppens Frans, zn. Petrus - 31 maart 1776.
De Leeuw Jan, zn. Jan - 1 december 1772.
Derde Pieter, zn. Adriaan - 12 mei 1775.
De Saedeleere Livinus, zn. Antoon - 9 juni 1772.
Gins Geraard, zn. Cornelis - 9 juni 1772.
Hoevelinck Cornelis, zn. Nikolaas - 30 juli 1790.
Meganck Jakob, zn. Jan Baptist - 20 maart 1794.
Pardaens Jan Baptist, zn. Jan Baptist - 25 september 1791.
Praet Emanuel, zn. Cornelis - 20 september 1777.
Vander Donckt Judocus, zn. Frans - 17 oktober 1785.
Van Kempe Emanuel, zn. Jan - 3 maart 1788.
Verhaeghen Judocus, zn. Jan - 7 april 1772.

187. WESTREM blz. 308

(Westrem) **Aantal : 12**

Boone Joannes Frans, zn. Seger - 30 juni 1786.
Codumonts Jan Baptist, zn. Judocus - 21 juni 1776.
Dalschaert Liberius, zn. Egidius - 7 april 1783.
De Broe Ferdinand, zn. Petrus - 4 oktober 1784.
De Mets Joannes, zn. Judocus - 8 september 1775.
De Rijcke Maarten, zn. Marinus - 9 november 1774.
Goossens Elisabeth Katarina, dv. Pieter - 7 november 1786.
Herauw Pieter, zn. Jan - 4 juli 1774.
Vande Velde Pieter, zn. Jan - 4 juli 1774.
Vande Velde Joachim, zn. Pieter - 11 april 1791.
Van Hove Jan Baptist, zn. Joannes - 13 juli 1779.
Verstraete de Voorde Pieter (d'heer), zn. Joannes - 6 februari 1792.

188. WETTEREN blz. 310

(Wetteren landt van dendermonde) **Aantal : 27**

Augusteins Jan Baptist, zn. Gillis - 28 juli 1787.
Bosmans Walter, zn. Hendrik - 14 september 1795.
Bourgeois Jozef Jan, zn. Antoon - 17 mei 1785.
Ceuleneir Jakob, zn .Frans - 15 juli 1793.
De Craecker Thomas, zn. Jakob - 18 oogst 1791.
De Geysse Pieter, zn. Judocus - 18 oogst 1791.
De Kraeckere Ferdinand, zn. Jakob - 1 april 1794.
De Meyer Emanuel, zn. Jan - 2 maart 1772.
De Winter Frans, zn. Petrus - 18 februari 1794.
Doolaeghe Bernard, zn. Petrus - 7 oktober 1791.

Driege Ambrosius, zn. Pieter - 7 oktober 1778.
Hulstaert Jan Baptist, zn. Adriaan - 27 april 1790.
Huylenbroeck Jan Baptist, zn. Jan - 7 juli 1771.
Kenhof Elias, zn. Ge raard - 23 oktober 1784.
Kenhof Frans, zn. Elias - 23 oktober 1784.
Props Adriaan, zn. Joannes - 18 september 1785.
Roelandt Adriaan Frans, zn. Petrus - 24 april 1769.
Sadijn Pieter, zn. Engelbert - 26 oogst 1770.
Schepens Lucas, zn. Jozef - 5 januari 1786.
Seghers Bernard, zn. Jakob - 27 ajnuari 1786.
Thomas Joannes, zn. Marinus - 15 september 1778.
Tondeleir Liberius, zn. Karel - 13 maart 1794.
Tondeleir Joannes, zn. Karel - 26 mei 1794.
Vander Stuyft Pieter, zn. Joannes - 20 september 1784.
Vande Velde Pieter Jacob, zn. Jan Baptist - 3 april 1791.
Van Oucke Livinus, zn. Jan Baptist - 3 april 1791.
Verspurt Joannes, zn. Adriaan - 7 juli 1771.

189. WICHELEN

blz. 297

(Wichelen) **Aantal : 32**

Bayens Simoen Pieter, zn. Jan - 14 december 1765.
Blanckaert Pieter Frans, zn. Jan Baptist - 15 oktober 1781.
Blanckaert Jan Baptist, zn. Pieter - 19 februari 1784.
Cleckspoor Frans, zn. Jan - 26 juni 1766.
Clinckspoor Jan Baptist, zn. Frans - 24 maart 1781.
De Bruyne Adriaan, zn. Cornelis - 19 oogst 1771.
De Bruyne Jakob, zn. Cornelis - 19 december 1784.
Debruycker Jan Baptist, zn. Jakob - 24 oktober 1767.
De Groef Joannes, zn. Gillis - 4 september 1791.
De Mol Karel Joannes, zn. Adriaan - 8 januari 1778.
De Taye Petrus, zn. Maarten - 26 december 1781.
Dierickx Pieter Frans, zn. Gillis - 26 november 1791.
Eeckhaut Emanuel, zn. Gillis - 9 december 1771.
Govaert Lodewijk, zn. Adriaan - 7 januari 1782.
Govaert Pieter, zn. Adriaan - 23 mei 1791.
Govaert Joanna, dv. Petrus Joannes - 2 december 1791.
Librecht Guilliam, zn. Charles - 8 mei 1793.
Piersoons Piet, zn. Pieter - 26 januari 1765.
Persoons Hieromeus, zn. Pieter - 27 september 1766.
Rasschaert Pieter, zn. Jan - 10 februari 1767.
Rasschaert Benedikt, zn. Jakob - 31 oktober 1771.
Roelandt Livinus, zn. Pieter - 24 april 1769.
Roggeman Christiaan, zn. Adriaan - 23 november 1768.
Rosiers Livinus, zn. Marcus - 22 oogst 1772.
Rotier Joannes, zn. Adriaan - 7 september 1767.
Van Alboono Jacob Bernard, zn. Livinus - 23 november 1768.
Van Durme Judocus, zn. Maarten - 18 juli 1780.
Van Hoeck Florentina, dv. Michiel - 4 april 1786.
Van Steendham Karel Frans, z .nAntoon - 22 oogst 1772.

Verarven Judocus, zn. Jan - 9 februari 1768.
Vergeylen Adriaan Jozef, zn. Pieter - 5 april 1773.
Verhaevert Adriaan Frans, zn. Filip - 7 september 1767.

190. WIJLEGEM blz. 306
(Wijleghem) **Aantal : 1**

Vanden Bulcken Geraard, zn. Guilliam - 5 februari 1781.

191. WIEZE blz. 309
(Wieze prochie) **Aantal : 2**

Beeckman Lucas, zn. Adriaan - 13 januari 1783.
De Bruyne Jakob, zn. Joannes - 9 februari 1788.

192. WORTEGEM blz. 316
(Worteghem casselrije audenaerde) **Aantal : 1**

Lambaert Adriaan, zn. Vincentius - 6 september 1768.

193. WOUBRECHTEGEM blz. 229
(Aubrechtegem) **Aantal : 7**

De Blander Judocus, zn. Joos - 15 februari 1774.
De Coninck Adriaan, zn. Joannes - 28 maart 1766.
De Jaegher Leonard, zn. Maarten - 16 november 1765.
De Witte Adriaan, zn. Adriaan - 9 maart 1772.
Neckebroeck Geraard, zn. Joannes - 5 november 1769.
Van Damme Frans, zn. Adriaan - 2 april 1786.
Vande Meerschaut Konstant, zn. Guilliam (uitgeschrapt).

194. ZANDBERGEN blz. 243
(Santberghe) **Aantal : 27**

Bruyneel Guilliam, zn. Antoon - 23 januari 1791.
Cooremans Joannes, zn. Antoon - 20 september 1773.
Copriau Judocus, zn. Adriaan - 16 april 1771.
Coppriau Pieter, zn. Maximiliaan - 30 juli 1786.
Daeve Livinus, zn. Adriaan - 30 juli 1786.
De Backer Guilliam, zn. Cornelis - 17 februari 1769.
De Duffeleire Joannes - zie Laureys Katharina.
De Frene Adriaan, zn. Adriaan - 16 mei 1777.
De Rouck Benedikt, zn. Livinus - 24 september 1773.
De Winter Louis, zn. Livinus - 9 december 1788.
Duchau Adriaan, zn. Jan Baptist - 18 januari 1768.
Du Gernier Jan Baptist, zn. Nikolaas - 30 maart 1765.
Faute Stefaan, zn. Matheus - 26 februari 1771.
Laureys Katharina, dv. Tibiri, wed. van De Duffeleire Joannes - 29 oogst 1788.
Limpens Laureys, zn. Laureys - 16 april 1767.
Muylaert Frans, zn. Joos - 10 maart 1765.

Paternoster Vincent, zn. Pieter, en zijn hvr. Putteman Marie, dv. Frans - 4 juli 1773.
Paternoster Pieter, zn. Vincent - 27 juni 1791.
Prieels Jan Baptist, zn. Frans - 28 oktober 1770.
Provez Lieven, zn. Piêter - 28 juli 1766.
Putteman Marie - zie Paternoster Vincent.
Temmerman Bartholomeus, zn. Jan Baptist - 26 februari 1792.
Van Audenhove Pieter, zn. Erasmus - 7 december 1775.
Vanden Bossche Pieter Joannes, zn. Jan Baptist - 11 oktober 1780.
Vanden Herreweghe Karolina - zie Vander Haeghen Jakob.
Van Doorent Adriaan, zn. Geraard - 2 oogst 1765.
Vander Haeghen Jakob, zn. Adriaan, en zijn hvr. Vanden Herreweghen Karolina, dv. Hendrik - 29 januari 1770.
Vander Haeghen Adam, zn. Jakob - 20 september 1773.
Vierendeel Petrus Jakob, zn. Antoon - 23 juli 1792.
Vierendeel Petrus Jakob, zn. Antoon - 23 juli 1792.
Vertonghen Pieter, zn. Pieter - 28 januari 1773.

195. ZARLARDINGE blz. 275

(Sarlardinghe) **Aantal : 13**

Belleman Antoon, zn. Antoon - 28 oogst 1766.
Belleman Adriaan, zn. Antoon - 28 oogst 1766.
Carrijn Joanna - zie Van Nieuwenhove Joannes.
De Lahaye Lieven, zn. Antoon - 13 maart 1781.
Delcourt Frans, zn. Joannes - 7 juli 1792.
De Smet Pieter Frans, zn. Sebastiaan - 10 april 1778.
Lefebure Pieter Jozef, zn. Pieter - 28 februari 1766.
Mellaert Jozef, zn. Gaspard - 18 februari 1786.
Mehunden Joannes, zn. Frans - 26 oktober 1772.
Van Crombrugghe Jozef, zn. Jan Baptist - 12 maart 1781.
Vanderlinden Joannes, zn. Jakob - 18 november 1765.
Vanderlinden Jakob, zn. Jakob - 24 februari 1768.
Van Nieuwenhove Joannes, zn. Antoon, en zijn hvr. Carrijn Joanna Katharina, dv. Ignatius - 25 maart 1788.
Van Trimpont Joannes, zn. Jan - 5 februari 1775.

196. ZELE blz. 312

(Zele lande van dendermonde) **Aantal : 6**

Blanckaert Jozef, zn. Gillis - 27 oktober 1789.
Cooleman Joannes Frans, zn. Joannes - 12 september 1790.
Christiaens Marie Magdalena, wed. van Verleeuw Jakob - 30 oogst 1790.
Dauwe Gillis Frans, zn. Jan Baptist - 6 december 1786.
Libon Pieter, zn. Jozef - 26 januari 1792.
Tackaert Pieter Frans, zn. Pieter - 21 februari 1765.
Verleeuw Jakob - zie Christiaens Marie.

197. ZEGELSEM blz. 269

(Seghelskem) **Aantal : 38**

Bourduwie Pieter Jozef, zn. Filip Antoon - 21 oktober 1776.
Buydens Jakob, zn. Livinus - 16 juli 1778.
Cobert Pieter, zn. Joannes - 4 maart 1776.
Creteur Sebastiaan, zn. Sebastiaan - 28 juni 1788.
Danckeni Jan Baptist, zn. Livinus - 22 april 1771.
De Bo Pieter, zn. Petrus - 24 juli 1786.
De Cock Jozef, zn. Thomas - 14 oktober 1793.
De Cubber Maarten, zn. Jozef · 23 september 1791.
Demotte Joannes Frans, zn. Raphael - 27 mei 1765.
Den Bock Valentijn, zn. Joannes - 17 december 1778.
De Tand Joannes, zn. Jozef - 3 maart 1788.
De Temmerman Florus, zn. Livinus - 15 november 1785.
De Vos Frans, zn. Jozef - 24 maart 1786.
De Vos Marianne, dv. Maarten - 21 oktober 1776.
De Vos Pieter, zn. Joannes - 9 februari 1787.
De Wever Frans, zn. Hermes - 11 november 1765.
De Wolf Joannes, zn. Lieven - 29 oogst 1765.
De Wolf Jan Baptist, zn. Lieven - 2 oktober 1780.
Gevels Jan Baptist, zn. Maarten - 4 juli 1788.
Lobert Joannes, zn. Louis - 14 oktober 1766.
Merchiers Jakob, zn. Gillis - 18 oogst 1766.
Modde Jakob, zn. Gregorius - 21 oogst 1778.
Moreels Elisabeth, dv. Livinus - 23 oktober 1776.
Mokerman Joannes, zn. Livinus - 15 januari 1781.
Persoons Jan Baptist, zn. Filip - 6 april 1778. R. 17 februari 1794.
Ramijns Jakob, zn. Jacques - 29 oogst 1765.
Ransdam Jozef, zn. Filip - 10 november 1776.
Ramon Michiel, zn. Adriaan - 11 mei 1776.
Temmerman Jozef, zn. Christoffel - 11 februari 1773.
Van Coppenholle Jozef, zn. Hermes - 17 november 1772.
Van Daele Benedikt, zn. Hendrik - 12 juli 1780.
Vanden Abeele Maarten, zn. Filip - 6 juni 1767.
Vander Donckt Jan Baptist, zn. Lieven - 4 maart 1776.
Vande Kerkhove Joannes, zn. Pieter - 16 september 1765.
Vander Donckt Pieter Antoon, zn. Judocus - 12 november 1777.
Van Lierde Petrus Frans, zn. Judocus - 25 maart 1782.
Van Pevernage Frans, zn. Lieven - 17 mei 1790.

198. ZEVENEKEN blz. 73

(Seven Eecken) **Aantal : 1**

Van Slijcke Judocus, zn. Joannes - 1 juli 1780.

199. ZEVERGEM blz. 264

(Seeverghem casselrije Gendt) **Aantal : 2**

Du Bois Frans Jozef, zn. Frans - 6 oktober 1789.
Daelewijn Livinus, zn. Maximiliaan - 20 juli 1789.

200. ZONNEGEM blz. 244
(Sonneghem) **Aantal : 8**

Danckaert Livinus, zn. Jozef - 27 januari 1769.
Danckaert Jan Baptist, zn. Jozef - 4 maart 1769.
De Mulder Jan Frans, zn. Joannes - 6 april 1778.
Marie Joannes, zn. Antoon - 21 november 1779.
Reyns Karel Jozef, zn. Jakob - 16 maart 1771.
Roos Judocus, zn. Antoon - 3 maart 1766.
Rotthiers Dionisius, zn. Maurits - 23 oktober 1786.
Vanden Berghe Joannes, zn. Frans - 26 december 1774.

201. ZOTTEGEM blz. 254
(Sotteghem) **Aantal : 13**

Broeckaert Pieter, zn. Pieter - 21 oktober 1786.
Buysse Joannes Judocus, zn. Frans - 24 februari 1769.
Buyens Emanuel, zn. Karel - 21 juli 1779.
De Cohsmaecker Bernard, zn. Pieter - 7 juni 1775.
De Meyer Pieter, zn. Simoen - 29 december 1793.
Deprijck Joannes, zn. Laurentius - 30 oktober 1772.
Droesbeke Livinus, zn. Pieter - 31 juli 1780.
Du Belloy Jakob Emanuel, zn. Joannes - 16 jenuari 1771.
Michiels Lodewijk, zn. Petrus - 21 juni 1789.
Pieters Jan Baptist, zn. Pieter - 26 december 1791.
Plethier Antoon Frans, zn. Marequauthou - 6 juli 1769.
Stevens Pieter Frans, zn. Jozef - 29 juli 1782.
Verhaeghen Frans, zn. Antoon - 6 december 1775.

202. ZULZEKE blz. 274
(Sulsicque) **Aantal : 24**

Cansaert Emanuel, zn. Joannes - 14 april 1771.
Carlier Frans, zn. Joannes - 14 oogst 1775.
De Bie Jan Baptist, zn. Jan - 14 april 1766.
De Leurere Dominik, zn. Frans - 19 april 1773.
De Leurere Arnold, zn. Frans - 4 mei 1778.
De Narinck Apolinus, zn. Apolinus - 3 april 1769.
De Pie Pieter Jozef, zn. Petrus - 9 september 1781.
De Vos Joannes Frans, zn. Gillis - 20 juli 1780.
De Wanne Pieter Frans, zn. Livinus - 28 oogst 1780.
Dughouts Nikolaas Frans, zn. Jacques - 1 september 1771.
Geenins Filip Antoon, zn. Hermes - 3 april 1769.
Geenens Jan Baptist, zn. Hermes - 3 september 1783.
Meuselin Pieter August, zn. August - 14 april 1766.
Ollnert Abraham, zn. Joos - 21 april 1777.
Opsomer Adriaan, zn. Bonaventura - 9 oktober 1785.
Rousse Konstant, zn. Robert - 3 april 1775.
Schoelinse Jakob, zn. Jacques - 5 april 1778.
Signor Jan Baptist, zn. Pieter - 3 april 1775.
Turpin Louis Jacques, zn. Jacques - 22 april 1781.

Vande Putte Filip, zn. August - 5 april 1778.
Van Snievoorde Hermes, zn. Pieter - 3 februari 1772.
Velghe Gillis Frans, zn. Paul - 14 oogst 1775.
Willequet Pieter August, zn. Jakob - 23 juli 1783.

203. ZWIJNAARDE blz. 279
(Swijnaerde casselrije ghendt) **Aantal : 2**
Emmerecht Jan, zn. Judocus - 28 april 1781.
Paepe Joannes, zn. Gillis - 11 januari 1773.

ONKERZELE

EEN VERVAARD EN ONAANVAARDBAAR VONNIS.

De parochiekerk en de toren van Onkerzele moesten, wegens grote schade, dringend hersteld worden, in 1760.

De heer pastoor Franciscus Van den Houtte en de wethouders, met Pieter Jacob Roobaert als baljuw, verzochten de heer prelaat der abdij St.-Andries te Geraardsbergen, als grote tiendenheffers, zijn aandeel te betalen in deze onkosten. Deze prelaat beweerde dat de pastoor ook tiendenheffer was en dus eveneens moest betalen, en betrok hem op 23 oktober 1760 voor de Raad van Vlaanderen te Gent. Het rechtsgeding kwam voor.

De pastoor beweerde geen tienden te genieten. Zijn voorzaten hebben hem een competentie en een supplement overgelaten. Daarvoor betaalden hem de wethouders, en ook de abdij gaf nog ongeveer 100 gulden 's jaars voor de diensten van zijn ambt, in de parochie bewezen; zoals dit ten tijde bijna op ieder dorp gebeurde. Aan deze vaste weddetoelagen waren geen lasten verbonden. Waarom zou de pastoor dan hierdoor kunnen verplicht worden, mede de onkosten tot herstel te betalen ?

De prelaat beweerde dat het inkomen van de pastoor overvloedig was. De pastoor van Onkerzele zou daarvoor zelf het bewijs moeten leveren, dat zijn inkomen niet gering was. Hij zou de nauwkeurige staat moeten opmaken en inleveren van zijn jaarlijks vast en veranderlijk inkomen. De Raad veroordeelde de pastoor om de nu reeds gedane onkosten te betalen.

Maar pastoor Van den Houtte beriep zich op hare Majesteits hogen Raad te Mechelen. Op 5 maart 1765 viel het verrassend vonnis. De koningin-keizerin aanvaardde het verzoekschrift van de verweerde en zou recht doen. Het vreesaanjagend vonnis van de Raad van

Vlaanderen te Gent was ongegrond en onaanvaardbaar. De pastoor van Onkerzele, Franciscus Van den Houtte ging vrij en onbelast uit. De prelaat van St.-Andries zou, als grote tiendenheffer, het nodige bijdragen tot het herstel van de kerk en de toren van Onkerzele. Hij werd verwezen tot de kosten van twee gerechterlijke aanzoeken.

Een origineel verslag van deze gerechtszaak vonden we in het kerkarchief der pastorie van Zwijndrecht. Hier volgt het in extenso :

Den Eerwen Heer Prelaat der abdije van Ste Adriaen binnen de stad Geeraertsbergen is vanwege wethouderen der prochie van Onckersele in den Raed van Vlaenderen, bij zegte betrokken geworden omme als grooten thiendeheffer aldaer te repareren kerck ende thoren aen dese prochie.

Den selven prelaet betrekt heer ende meestere Franciscus van den Houtten, pastor der gemelde prochie, bij regte den 23-8bre 1760, ten fine van benevens hem in die reparatie te dragen, op pretext dat den selven pastor ook thienden heft binnen de voorschreve prochie.

Den pastor segt dat de thienden die hij heft hem emmers aen syne voorsaten syn gegeven voor competentie, ende dat hij van d'Abdije nog jaerelijcx geniet een supplement van competentie van een hondert guldens t' jaers.

Waer op den prelaet instinueert dat den pastor moet overgeven behoorelijcke staet van de seker ende onseker incommen sijnder cure.

In die saeke is in de Raed van Vlaenderen op den 21 maerte 1763 verleent de volgende Sententie : t' hof algesien voor regt te doen ordonneert den verweerdere aen den heeschere over te geven pertinenten staet van het seker ende onseker incommen van pastoryë van Onckersele ende den heeschere danof te convenieren of te disconvenieren in cas van disconventie. Admitteert den verweerdere als nu voor als dan, tot soodanige preuve als hij 't synder intentie dienstig sal oordeelen behoudens s' heeschers contrairie preuve, dunck het hem goed taxerende voor als nog de costen.

Daer van heeft den pastor geapelleert tot haere Majesteyts grooten Raede te Mechelen op fondament van dat hij syne thienden besitte ten titele van competentie, aldus vrij van lasten moet wesen, mitsgaeders dat de thiende hem eens geabandonneert synde, geabandonneert moet bliven en sonder in ondersoek te commen of die thienden nu meer weirdig is als ten tijde van het gedaen abandonnement, ende is in den voorseiden Grooten Raede op den 5 Maerte 1765 in die saeke verleent het volgende redressoir arrest :

L'Imperatrice Reine inserine la ditte clause de requête civile et faisant droit declare bien avoir été appellé par l'appellant mal jugé ceux du dit conseil et faisant ce qu'ils décissent avoir fait, déclare l'inthimé en ses fins et conclusions non recevable ni fondé, le condamme aux dépens de deux instances au taux de La Cour.

Zwijndrecht-Waas. Pieter Bernaers.

HET LAGER ONDERWIJS IN ENKELE GEMEENTEN VAN HET LAND VAN AALST IN 1807

Op 10 april van het jaar 1807 richtte Faipoult, de prefect van het Scheldedepartement, een rondschrijven aan de burgemeesters van alle dorpen van zijn gebied, waarbij hij hen uitnodigde onverwijld te antwoorden op een bij zijn rondschrijven gevoegde lijst van twaalf vragen in verband met de toestand van het onderwijs op hun respectieve gemeente. De antwoorden die op deze vragen gegeven werden (1), verstrekken ons enkele gegevens over de toenmalige erbarmelijke onderwijstoestanden in het land van Aalst, en dit niettegenstaande de pogingen die het Franse bestuur had ondernomen om hierin verbetering te brengen.

De schoolwet van 3 Brumaire van het jaar IV (2) had immers bepaald dat ten minste één lagere school in de hoofdplaats van elk kanton diende opgericht te worden. Daar de Conventie, die deze wet stemde, reeds de dag daarop verdween, werd het Directoire met de uitvoering ervan belast, met als gevolg dat pas in de lente van 1798 in ons land het leerplan voor deze lagere scholen aangeplakt werd. Dit leerplan bepaalde: «de onderwijzers en onderwijzeressen geven onderricht in het lezen en schrijven der Franse taal en in het rekenen, en zij maken de grondbeginselen der republikeinse zedenleer bekend» (3). Artikel 8 van dezelfde wet verbood tevens uitdrukkelijk de Vlaamse opstellen, dictees en schrijfvoorbeelden.

Het is duidelijk dat dit leerplan in Vlaanderen met zeer weinig enthoesiasme begroet werd. Op de gemeenten bleef de toestand op onderwijsgebied zo ellendig als vroeger: in de dorpen vond men geen openbare scholen voor meisjes, en de bijzondere scholen — d.i. scholen door particulieren gehouden — waren gesloten omdat de leerkrachten weigerden de eed af te leggen waarbij hen gevraagd werd het koningdom af te zweren.

Een andere poging van het Frans bestuur om de toestand te verbeteren dateerde van 2 Floreal van het jaar X (4). Ze beperkte zich tot enkele zwakke maatregelen om te voorzien in de behoeften van het onderwijs, zodat op de gemeenten de toestand er al evenmin door veranderde.

De lagere dorpsscholen hadden tot doel de jeugd te leren lezen, schrijven en rekenen, doch zij waren niet kosteloos; weliswaar mocht

---

(1) Deze antwoorden bevinden zich in het **R.A. GENT, Dép. de l'Escaut,** Nr 1890.

(2) d.i. 25 oktober 1795.

(3) A. Sluys, **Geschiedenis van het Onderwijs in de drie Graden in België, tijdens de Franse Overheersing en onder de Regering van Willem I** (K.V.A. Gent, 1912), p. 113.

(4) d.i. 1 mei 1802.

één vijfde van de schoolbevolking kosteloos onderricht volgen, maar dit werd volledig overgelaten aan de plaatselijke overheid, zodat er in de praktijk in vele gevallen ook maar weinig van terecht kwam.

De vragen door prefect G. Faipoult aan de burgemeesters gesteld, werden met kennelijk gebrek aan geestdrift beantwoord. De schaarse gegevens die de antwoorden verstrekken zijn trouwens ook niet altijd betrouwbaar, zodat we ze steeds met een zekere achterdocht moeten interpreteren, rekening houdend met de verregaande onverschilligheid van de burgemeesters voor de opvoeding, en met hun vijandigheid tegenover de Franse overheersers. In andere gevallen speelt ook het gebrek aan kennis van de Franse taal een rol : de vragen waren in die taal gesteld en moesten er ook in beantwoord worden. Deze onvoldoende kennis had soms tot gevolg dat de vragen niet of onvoldoende begrepen werden of ook dat de antwoorden door gebrek aan taalvastheid weinig omstandig en genuanceerd gegeven werden. De burgemeester van Hermelgem antwoordt in een Nederlands doorspekt met **bastaardwoorden** en de burgemeester van Letterhoutem heeft kennelijk sommige vragen niet voldoende begrepen, zoals we verder zullen zien.

De volgende vragen werden door de prefect gesteld :

1) Combien d'écoles primaires y a-t-il dans votre commune ?
2) Combien d'instituteurs ?
3) Combien d'institutrices ?
4) Désignez le nombre de chaque école en garçons — en filles — le total.
5) Manque-t-il des écoles primaires dans votre commune ?
6) Y a-t-il des écoles où soient réunis des élèves des deux sexes; nombre de ces écoles ?
7) Y a-t-il des écoles dirigées par d'anciens frères des écoles chrétiennes ? Désignez le nombre d'écoles et le nombre de frères qui dirigent chaque école.
8) Y a-t-il des écoles dirigées par des dames réunis en communauté ? Désignez le nombre des écoles. Désignez le nombre de dames qui dirigent chaque école.
9) Y a-t-il des écoles primaires dotées ?
10) Quelles sont les dotations ?
11) Quel est par approximation le sort des instituteurs ou des institutrices ?
12) Quel est aussi par approximation le degré de capacité des uns et des autres ?

De vragen 7 en 8 kunnen we buiten beschouwing laten, daar er in geen der door ons behandelde gemeenten anders dan door een «néant» of «non» op geantwoord werd. De overige vragen werden trouwens door enkele burgemeesters op dezelfde manier beantwoord. Dit is het geval voor de volgende gemeenten : **AAIGEM,** waar de burge-

meester echter in een nota opmerkt : «il n'y a dans cette commune aucune école de quel sort que ce soit seulement dans l'yver quelque fois quatre mois et on a pas de maison convenable» (5), wat voldoende de weinige ernst aantoont waarmede de vragen beantwoord werden. **BAAIGEM** heeft geen school en heeft er ook geen nodig, «attendu sa proximité avec Munte». De burgemeester merkt nochtans op dat «il se voit cependant que la collectivité contribuât pour un tiers dans la somme accordé a l'instituteur de Munte». De burgemeester van **BAMBRUGGE,** die van **BURST, GAVERE** en **GROTENBERGE** beperken zich tot een «néant» of «non». De antwoorden voor **GONTRODE** («il n'y a point d'école primaire et il n'y en a pas besoin»), **HELDERGEM** («jamais il n'a existé d'école primaire ni quelconque en ma commune. les enfants de ma C. cherchent leur education en les communes environnantes»), **HERMELGEM** («daer en existeren geene scholen binnen dese commune»), zijn al niet veel beter. **HILLEGEM** antwoordt met «non» op alle vragen, uitgenomen op vraag 5, waar ironisch opgemerkt wordt : «elle y manque puisqu'elle n'y est pas mais la jeunesse des deux sexes s'est instruit dans la commune de Leeuwergem ou il y a une école primaire la quelle commune est très bien située pour en faire usage». **LANDSKOUTER, OOMBERGEN** en **RESSEGEM** antwoorden alleen met een «non» of «néant» op alle vragen. Dit is ook het geval voor **SEMMERZAKE, SINT-GORIKS-OUDENHOVE, STRIJPEN** en **ZOTTEGEM. VELZEKE** antwoordt met «aucune» en «non» op alle vragen, uitgenomen op vraag 5. Nochtans bestond er op deze gemeente wel degelijk een school (6).

Uit deze bondigheid blijkt wat de «sous-préfet» van Dendermonde bedoelde wanneer hij schreef aan prefect Faipoult : «les maires s'expliquent mal sur les écoles primaires ainsi qu'il conste de leurs réponses».

In tegenstelling met de burgemeester van **GONTRODE** die expliciet verklaart dat er geen school nodig is (7) of de ironie van de burgemeester van **HILLEGEM,** wensen de volgende gemeenten wel een gemeenteschool : **BALEGEM** («il y manque une attendu l'etendue et la population de la commune»), **ERWETEGEM** («oui, absolument»), **HERZELE** («oui une»), **LEDE** («oui»), **LEMBERGE** («oui il en manque une»), **SCHELDERODE** («oui, une»), **SINT-LIEVENS-HOUTEM** («notre commune est une très belle place pour retablir une bonne école»), **VELZEKE** («oui»), **SCHELDEWINDEKE** («il y manque une école primaire»). **SINT-ANTELINKS** beperkt er zich voorzichtig toe te constateren dat «il n'i en a pas».

Enkele gemeenten, die we hier alfabetisch behandelen, geven meer gedetailleerde gegevens :

BALEGEM : Er is een school met één onderwijzer voor 75 leerlin-

(5) De dikwijls gebrekkige spelling en taal werden letterlijk overgenomen.
(6) Zie verder, bij **RUDDERSHOVE.**
(7) Zie hierboven.

gen : 35 jongens en 40 meisjes. De wedde van de onderwijzer is 100 F. Op vraag 12 die naar de bekwaamheid van de onderwijzers informeerde, wordt geantwoord : «apprendre à lire et à écrire en flamand et en francais».

BORSBEKE : Eén school met één onderwijzer die in de winter 15 jongens en 20 meisjes in zijn klas heeft. In de zomer zijn er geen leerlingen. Op vraag 11 wordt geantwoord : «l'instituteur est passablement instruit dans la langue francaise».

BOTTELARE : Er is één onderwijzer, een «instituteur particulier», met een gemengde klas van ongeveer 40 leerlingen, waarvan een vierde meisjes zijn. De onderwijzer «vit assez bien de ses professions et industries». Zijn capaciteit is goed.

DIKKELVENNE : Nu en dan is er op deze gemeente een particulier die gedurende 3 of 4 wintermaanden de kinderen onderwijst, «aller et venir le voisin». Deze laatste, duistere formule betekent wellicht dat er ook kinderen zijn die alle dagen de weg heen en terug afleggen naar een naburige gemeente om daar school te lopen.

ELENE : De burgemeester beperkt zich tot de verklaring dat er «quelques fois» een particuliere school is, die echter slechts in de winter bestaat.

EREMBODEGEM : Er zijn twee particuliere onderwijzers : M. Eeckhaut heeft in de winter 160 jongens en 150 meisjes, in de zomer 8 jongens en 4 meisjes. De andere, M. Arys, heeft in de winter 30 jongens en 25 meisjes, in de zomer 15 jongens en 10 meisjes. Als antwoord op vraag 11 wordt gezegd dat M. Eeckhaut, «le clerq de l'église», de onderwijzer is die capaciteiten heeft. De andere, M. Arys, is een gebrekkige «qui apprend cependant les premiers principes de l'écriture l'orthographe et la lecture». Geen van beiden kent Frans. De eerste «subsiste assez bien», de andere is arm. Op vraag 12 wordt alleen geantwoord dat «le premier surpasse beaucoup le deuxième». Op een recapitulatietabel die opgemaakt werd door de onderprefect van Oudenaarde, wordt voor Erembodegem een «maison d'éducation particulière» vermeld, «tenue au compte de la commune». Er zijn volgens deze tabel 5 internen en 395 externen.

ERWETEGEM : Er is een school en alle leerlingen «sont des externes auxquelles on donne de leçon deux fois par jour et dont les nombres des deux sexes réunis monte de 50 à 80». De enige onderwijzer woonde in 1807 reeds vier jaar op de gemeente. Hij staat blijkbaar op een slecht blaadje bij de burgemeester want deze verklapt aan de prefect dat «ayant peu de facultés il exerce cette fonction sans l'approbation ou permission du maire ou autres autorités compétentes même il a refusé de faire le serment exigé de tous les fonctionnaires par le senatus consulte organique de 28 floréal an 12». In tegenstelling hiermee wordt op vraag 12 geantwoord dat hij «assez instruit» is om de plaats van onderwijzer te bekleden, maar onmiddellijk wordt toegevoegd dat «il n'enseigne pas la morale et bonnes mœurs d'où resulte que beaucoup d'habitants envoyent leurs enfants à eduquer dans d'autres communes».

GODVEERDEGEM : Er is één school gedurende de winter. Op vraag 6 wordt geantwoord dat in deze school alle leerlingen externen zijn en dat ze tweemaal per dag les krijgen. Hun aantal is ongeveer 50. De onderwijzer is de «sacristain» van het dorp, een «honnête homme ayant une mediocre faculté». Op vraag 12 wordt alleen geantwoord dat zijn capacitiet hem in staat stelt deze functie uit te oefenen.

GIJZENZELE : Er is één school met één onderwijzer, met samen 80 leerlingen : 50 jongens en 30 meisjes.

HAALTERT : In deze gemeente zijn er drie lagere scholen, die open zijn van 1 november tot 1 april. De drie onderwijzers noemen : Dominique van Sinay, met 7 jongens en 60 meisjes; Gillis de Bolle, met 60 jongens en 40 meisjes, en J.B. van Nieuwenhuyse met 40 jongens en 45 meisjes. Zoals toen veelal het geval was, leefden deze onderwijzers alleen van het schoolgeld dat door de leerlingen betaald werd, vermits op vraag 11 geantwoord wordt : «la rétribution des élèves est insuffisante pour en pouvoir subsister». Het antwoord op vraag 12 luidt dat de drie onderwijzers geschikt zijn om de jeugd te onderwijzen.

HERZELE : Alleen op vraag 6 wordt anders dan met een «non» geantwoord : er zijn 2 scholen, «où l'on enseigne les enfants de cette commune qui pour la plupart sont abecedaires» (8). In een bijgevoegde brief worden door de burgemeester de namen gegeven van «les individus» die onderricht verschaffen : Jean Charles Van der Meeren en Jacques Haegeman. Beiden zijn volgens de burgemeester «d'une mediocre capacité». Het aantal leerlingen van beide geslachten is steeds ongeveer hetzelfde, met als maximum 50 voor elk van beide scholen.

KERKSKEN : Op vraag 2 wordt geantwoord «un», wat dan bij vraag 4 gespecifieerd wordt : in de zomer is er geen enkele leerling, in de winter zijn er 120 jongens en 80 meisjes. De onderwijzer is tevens «le clerc» der gemeente en hij onderwijst «le flamand à lire et écrire».

LEDE : Er is één onderwijzer met als leerlingen 40 jongens en 40 meisjes. Zijn financiële toestand is «mediocre» en zijn capaciteit wordt beschreven als «passable pour l'école qu'il y doit diriger».

LEEUWERGEM : Er is een gemeenteschool met twee onderwijzers. Er zijn 100 leerlingen : 60 jongens en 40 meisjes. De onderwijzers leven «par le benefice des écoliers des communes envirronnantes qui y font année commune au nombre de 40 qui y logent et 60 à 70 qui n'y logent pas». De bekwaamheid der leerkrachten «est renommé et reputé. C'est pourquoi que les parens des communes étrangeres y mettent leurs enfans».

---

(8) De leerlingen gebruikten wellicht een leesboek dat begon met het alfabet, het a, b, c. Nog in het midden der negentiende eeuw werd het lezen met een dergelijk leesboekje aangeleerd, het **Kruisken abc.** Zie J.A. Torfs, **Een lagere Dorpschool van over vijftig jaren** (Leuven, 1900), p. 11. De burgemeester laat dus verstaan dat de meeste leerlingen alleen de eerste elementen van het lezen aanleren.

LEMBERGE : In de gemengde particuliere school betaalt iedere leerling — het aantal wordt niet vermeld — 70 centiemen per maand. De enige onderwijzer is «d'une capacité passable», maar zijn gedrag wekt geen vertrouwen.

LETTERHOUTEM : De burgemeester kende blijkbaar zo weinig Frans dat hij de vragen nauwelijks begreep. Op vraag 11 antwoordt hij «de fois à autre - de temps en temps». De bekwaamheid van de enige particuliere onderwijzer wordt aangegeven als «litterature» ! Deze onderwijzer was wellicht tevens de koster van het dorp. Het aantal leerlingen is het enige positieve dat we te weten komen : 38 leerlingen, waarvan 21 jongens en 17 meisjes.

In 1773 werd Abraham Cnijf tot koster en onderwijzer op deze gemeente aangesteld door de deken van de dekenij Oordegem, op voorstel van de pastoor van Letterhoutem. Het beroep van koster-onderwijzer bleef er bestaan tot in 1877 (9).

MELLE : In deze gemeente zijn er twee particuliere scholen, gehouden door twee onderwijzers waarvan de kennis «fort peu etendue» is. De ene heeft 12 jongens en 9 meisjes, de andere 17 jongens en 14 meisjes als leerlingen. Als we erom denken dat de onderwijzer in hoofdzaak leefde van het maandgeld der leerlingen, verwondert het ons niet te lezen dat de toestand der leerkrachten als «miserable» gekarakteriseerd wordt.

MELSEN : Er is één particuliere onderwijzer met 57 leerlingen, 29 jongens en 28 meisjes, wat hem per jaar 150 F inkomsten verschaft. Daarenboven ontvangt de onderwijzer ook een vergoeding van 25 F «sur les dépenses communales». In zijn antwoord op vraag 12 beperkt de burgemeester er zich toe te verklaren dat de onderwijzer de «capacité requise» bezit.

MERELBEKE : Op deze gemeente is er een gemeenteschool met 46 leerlingen (40 jongens en 6 meisjes). De onderwijzer ontvangt van de gemeente een wedde van 300 F per jaar. Hij is bekwaam om te onderwijzen in het Frans en het Nederlands. De vakken door hem onderwezen zijn : lezen, schrijven en rekenen.

Naast deze gemeenteschool zijn er nog twee particuliere scholen, de ene gehouden door De Brakkenier, die 40 leerlingen heeft : 20 jongens en 20 meisjes, en de andere door een onderwijzeres waarvan de naam niet genoemd wordt, met 20 tot 30 meisjes als leerlingen. Deze onderwijzeres geeft onderricht in de winter. De meisjes leren er lezen en schrijven «en flamant», en ook naaien.

MOORTSELE : De enige, particuliere onderwijzer heeft 55 leerlingen : 30 jongens en 25 meisjes. Hij oefent tevens het beroep uit van «sacristain et cultivateur» en kan, volgens de burgemeester, goed lezen en schrijven «en flamand et non en français».

MUNTE : Er is één gemeenteonderwijzer met in totaal 40 tot 50 leerlingen, «l'hyver plus que l'été», ongeveer even veel meisjes als

---

(9) G.J.G. De Graeve, «Het Onderwijs in de Parochie en Gemeente Letterhoutem», **Jaarboek van de Zottegemse Culturele Kring,** II (1950-51), 45-55.

jongens. Hij ontvangt per jaar 80 F van het gemeentefonds. Bovendien betaalt elke leerling «près de 75 centimes» per maand. Alhoewel deze onderwijzer zeer bekwaam is, ziet men toch «qu'il n'a jamais été examiné par le jury etabli ad hoc».

De particuliere onderwijzer, wiens capaciteit erin bestaat dat hij kan lezen, schrijven en rekenen, staat er materieel goed voor, daar hij in zijn gemengde school in de winter ongeveer 100 leerlingen heeft, waarvan de helft meisjes zijn (10).

RUDDERSHOVE : De burgemeester verklaart dat er geen enkele school bestaat op zijn gemeente, daar ze niet groot genoeg is. Trouwens, gaat hij verder, er is er een te Velzeke, «ou les enfants des deux sexes de ma commune vont s'instruire». Als een goede «citoyen» verklaart hij verder van mening te zijn dat het een goede zaak zou zijn voor alle gemeenten uit het kanton Zottegem, indien er op de hoofdplaats een school voor beide geslachten zou opgericht worden, «pour l'entretien desquelles chaque commune contribuerait». Dit voorstel is wellicht geïnspireerd door een der bepalingen van de reeds hierboven vermelde schoolwet van 1795.

SCHELDERODE : In deze gemeente zijn drie particuliere onderwijzers die een gemengde school open houden. Hun namen noch het aantal leerlingen wordt meegedeeld. Hun financiële toestand «est proportionné à leurs talents» en hun bekwaamheid «n'est pas médiocre».

SINT-LIEVENS-HOUTEM : In de winter is er op deze gemeente één school, opengehouden door één particuliere onderwijzer met soms 40 tot 50 jongens en 20 tot 30 meisjes als leerlingen. De onderwijzer is een «très brave et honnête garçon» wiens bekwaamheid als «mediocre» bestempeld wordt (11).

SINT-MARIA-OUDENHOVE : Voor deze gemeente wordt alleen vermeld dat er geen gemeenteschool is, wel een particuliere onderwijzer.

VELZEKE : In deze gemeente bestond zeker een lagere school, alhoewel de burgemeester daarvan in zijn antwoorden geen melding maakt. Het bestaan van deze school blijkt uit de antwoorden van de burgemeester van Ruddershove (12).

VURSTE : Er is op deze gemeente een gemeenteonderwijzer die een gemengde school openhoudt met 65 leerlingen, 35 jongens en 30 meisjes. Hij ontvangt 30 F per jaar van de gemeente en «le produit de l'école» bedraagt ongeveer 300 F per jaar. Op vraag 12 vermeldt de burgemeester : «l'instituteur est un ancien practisien il enseigne à lire écrire et l'aritmetique».

WELLE : De particuliere onderwijzer is tevens «clerq de l'endroit» die in de winter van deze beide beroepen leeft en in de zomer ook nog landbouwer is. Hij kent voldoende om de eerste beginselen van het lezen, schrijven en van de spelling aan te leren. Frans kent hij

---

(10) Zie ook hierboven, bij **BAAIGEM**.
(11) Zie ook hierboven.
(12) Zie aldaar.

niet. Zijn school is alleen open in de winter; dan heeft hij 45 leerlingen, 25 jongens en 20 meisjes.

Op vraag 5 antwoordt de burgemeester dat er geen gemeentescholen nodig zijn, «d'ailleurs», voegt hij er aan toe, «elles ne seraient pas fréquentées». Hier wordt dus koudweg neergeschreven wat zeer waarschijnlijk vele burgemeesters dachten toen ze op deze vraag antwoordden.

WOUBRECHTEGEM : De koster geeft hier onderricht in de winter. Zijn gemengde school heeft ongeveer 40 leerlingen, waarvan de helft meisjes zijn. Hij is «passablement instruit pour apprendre aux enfants les premiers principes flamand».

De weinige gegevens die de antwoorden op deze enquête verstrekken, tonen aan dat de toestanden van het onderwijs en van de onderwijzers in het land van Aalst bij het begin van de negentiende eeuw zeer beklagenswaardig waren.

De meeste gemeenten bezaten geen gemeenteschool : deze werd onnodig geacht daar er gewoonlijk wel een particulier was die in het geven van onderricht een broodwinning vond. Deze onderwijzer, die gewoonlijk ook nog een ander beroep uitoefende — althans in de zomer — heeft geen of zeer weinig leerlingen in de zomer. In de meeste gevallen leeft hij alleen van het schoolgeld van de leerlingen. Zo goed als overal zijn de klassen gemengd.

Alhoewel aan het oordeel van de burgemeesters over de bekwaamheid van de onderwijzers niet veel belang gehecht moet worden, blijkt er toch uit dat de leerkrachten sociaal zeer laag aangeschreven stonden. Dit is ook niet te verwonderen als we bedenken hoe vernederend het was door de leerlingen te moeten onderhouden worden. Het duurde tot in 1814 vooraleer in deze toestand een merkelijke verbetering intrad.

W. BRAEKMAN.

MELAATSHEID TE NIEUWERKERKEN

Petronella de Schuttere, geboren te Nieuwerkerken op 15 februari 1636, werd bevonden besmet te zijn met melaatsheid. De pastoor en de armmeester verzoeken op 1 augustus 1673 de overste van het Rijk Hospitaal te Gent voor deze zieke te ontvangen «de horde met de klip» om «vrije te moghen bidden haer broot».

(Archief Bisdom Gent, M.102) J.d.B.

Edelsmeedwerk in de kerk van Schendelbeke

Op de tentoonstelling «Oude religieuze kunst uit stad en dorp van het dekenaat Geraardsbergen» die van 29 augustus tot 13 september 1959 in het stadhuis van Geraardsbergen gehouden werd, op initiatief van de kerkraad van Sint-Bartholomeüs, was de parochie van Schendelbeke met enkele zeldzame stukken vertegenwoordigd. Hieronder trokken vooral het edelsmeedwerk en een bronzen klokje uit 1399 de aandacht. Van toen af reeds vatten wij het plan op meer gegevens over bedoelde stukken, inzonderheid over het edelsmeedwerk, op te sporen. Het is het resultaat van deze opzoekingen dat wij hier meedelen.

Hetgeen heden nog in de kerk aan edelsmeedwerk wordt bewaard, is het uitgangspunt geworden van onze opzoekingen. Er werd nauwkeurig getracht al de stukken te dateren en te localiseren. Hierbij hebben wij dankbaar gebruik gemaakt van de «Catalogus» uit de tentoonstelling «Oude religieuze kunst uit stad en dorp van het dekenaat Geraardsbergen», opgemaakt door Dr. Elisabeth Dhanens.

De gegevens uit dit eerste onderzoek werden verder gedetailleerd en aangevuld door de volgende archieven :

1. Register van doop - huwelijk - overlijden nr. 53.1 (1612 - einde 17e eeuw), bewaard op de pastorie.

   Deze register bevat vanaf blz. 309 tot 313 aantekeningen van de pastoors uit de 17e en 18e eeuw.
2. Register van doop - huwelijk - overlijden nr. 53.2 (begin 18e eeuw-1774), bewaard op de pastorie.

   Deze register bevat vanaf blz. 365 tot blz. 370 een inventaris uit 1612 van de voorwerpen in de kerk.
3. Kerkrekeningen van Schendelbeke 1591-1649. Rijksarchief Ronse, fonds Geraardsbergen, nr. 1921.
4. Kerkrekeningen van Schendelbeke 1650-1690. Rijksarchief Ronse, fonds Baronie van Boelare, nr. 232.
5. Inventaris van het zilverwerk in de kerk van Schendelbeke 1794, opgemaakt door Pastoor F. Audenaert. Rijksarchief Ronse, fonds Geraardsbergen, nr. 1923.
6. Inventaris der voorwerpen in de kerk en de pastorie van Schendelbeke 1956, opgemaakt door Pastoor J. Van Der Hauwaert. Pastorie Schendelbeke.
7. Liber memorialis, pastorie Schendelbeke.

Ten slotte putten wij ook gegevens uit het werk : DE BROUWER J., Bijdrage tot de geschiedenis van het godsdienstig leven en de kerkelijke instellingen in het Land van Aalst tussen 1550 en 1621, Aalst, 1961.

Het materiaal dat wij zodoende bijeen brachten, biedt niet overal dezelfde klaarheid. Meer dan eens moeten wij daarom een hypothese voorop stellen die, ons inziens, het meest de oorspronkelijke toestand benadert.

Wij willen hier niet nalaten onze dank te betuigen aan Z.E.H. A. De Wulf, Pastoor van Schendelbeke, en Z.E.H. J. Van Der Hauwaert, Pastoor van Steenhuize, voor hun bereidwillige hulp bij het tot stand komen van dit artikel.

LIJST VAN DE VOORWERPEN IN EDEL METAAL

Wij behandelen hieronder de bewaarde stukken chronologisch en volgens eigen soort. Zo mogelijk geven wij, naast de beschrijving van het stuk, er een korte historiek van.

1. Kelk in verguld zilver, hoogte 22,8 cm.

De voet is zeslobbig; de stam zeskantig en zoals de knoop versierd met gotische traceringen; de cuppa bleef onversierd, maar is wellicht vernieuwd. Op de onderkant van de voet : stempel van Antwerpen, onduidelijk meesterteken, de gotische letter P zonder kroon; verder ook nog een opschrift van jongere datum : hic calix pertinet ad Ecclesiam de Schendelbeke 1660 (1).

Dr. E. Dhanens meent dat de kelk dateert van vóór de periode 1541-1542. Daartegen blijkt uit hogervernoemde bronnen dat de kerk van Schendelbeke vóór 1612 hoogst waarschijnlijk geen zilveren kelk had (2). Tot in dat jaar werd het H. Misoffer opgedragen met een tinnen kelk. Pas in juni 1612 werd er door de gemeente aan de kerk een nieuwe kelk geschonken van 96 P. en 8 Sch. (3).

---

(1) Voor de stukken 1., 4., 5. en 6. nemen wij grotendeels de beschrijving over van Dr. E. Dhanens uit de «Catalogus» van de tentoonstelling «Oude religieuze kunst...».

(2) Registrum bonorum et ornamentorum inventorum in Ecclesia Schendelbekana a Petro de Smedt pastore novissimo anno 1612 junij 24...
Eenen tenen kelck met patene sonder lepel ende drooghdoecken (register nr. 53.2, blz. 366).

De BROUWER, J., o.c., blz. 222. Volgens het verslag van de deken in 1604 is de kerk in het bezit van een tinnen kelk.

(3) Hier naer volghen de goeden ende ornamenten besorght ende vercreghen ten voor de kercke van Schendelbeke ten tijde van laetsten Pastoor Peeter de Smedt van iaere 1612 24 junij.

Eerst ghenaemt een kelck omghehaelt bij ghifte van het ghemeente van Schendelbeke ende ander ghoede persoonen daertoe bevoeght costende van stoffe ende fatsoen 96 P. 8 Sch. (register nr 53.2, blz. 370).

In 1617 vermeldt het dekanaal verslag dan ook een zilveren kelk (4).

Uit dit alles durven wij besluiten dat de kelk die in 1612 werd aangekocht, wellicht te vereenzelvigen is met de hier besproken kelk. De inventaris van 1794 noemt: «Alvoren twee kelken met hunne patene en lepelkens...». Een van die twee was waarschijnlijk de kelk van 1612; de pateen en de lepeltjes zijn nu echter verdwenen. In de 19e eeuw werd de kelk omgevormd tot ciborie en in 1905 verguld.

2. **Kelk in verguld zilver met pateen en lepel, hoogte 29,6 cm.**

De voet is rond, versierd met bloemenrand en ribben; urnvormige knoop; kelkomvatting met bladwerk en drie medaillons: het Lam Gods, de twee bijenkorven en het manna. Onduidelijke stempel, meesterteken met hand, dekenletter B.

De herkomst van deze kelk is onbekend. Hij dateert vermoedelijk uit de 1e helft van de 19e eeuw.

3. **Kelk in zilver met pateen en lepel, hoogte 25 cm.**

De voet is rond, met bladrand versierd; urnvormige knoop en kelkomvatting met bladwerk; geen stempels of tekens. 19e eeuw.

Waarschijnlijk is dit de kelk die door E.H. J.-B. Matthijs, pastoor van Schendelbeke, aan de kerk werd geschonken. Bij zijn dood werden immers twee missen gefundeerd: de eerste op 14 juli, dag waarop hij in 1873 overleed en een tweede «ratione calicis» (5).

4. **Ciborie van zilver, hoogte 40 cm.**

Ronde voet en urnvormige knoop; versiering met bladwerk, regence-motieven. Stempel van Kortrijk; meesterteken met initialen I.L.; dekenletter R.

De datering en de edelsmid kunnen hier nauwkeurig bepaald worden, dank zij een aantekening van Pastoor L. Coenen. De ciborie werd in 1710 te Kortrijk aangekocht voor de prijs van 30 grote ponden. Ze werd vervaardigd door Jan Loridon(6). Ook in de inventaris van 1794 wordt ze vermeld: «Eene siborie om het alderheyligste aen de geloovige in de kerke en aen de zieke in hunne wooninge te administreren...».

---

(4) DE BROUWER J., o.c., blz. 222.

(5) Liber memorialis. Aantekeningen van Pastoor A. Callewaert.

(6) Item hebbe ick doen maecken a° 1710 een silvere ciborij beloopende ter somme van 30 ponden grooten wisselgelt welcke somme gekomen is eensdeels ex oblatis van goede persoonen, eensdeels van de lijcken den in de kercke begraven sijn ende eendeels van het slott purgative reeckeninghe der kercke ende een deel dat wij geleendt hebben vanden aermen uijt de kombe ter presentie van mij pastoor burghemeester gaspardt de wandele ende kerckmeester jan de wandele hetw. de kerck aen den armen moet restitueeren ende den selven cop is geteeckent onder de cuijpe met twee leetters te weeten een j. dat is de naem van dien den hemgemaekt heft ende een l. dat is joes loridon met het waepen van Cortrijke ende de

Ze werd opnieuw verzilverd in 1903 en werd tentoongesteld op de wereldtentoonstelling te Gent in 1913 als: «Kortrijksch werk, een hostievaas uit de 18e eeuw, kerk Schendelbeke» (7).

Vóór 1710 gebruikte men een koperen ciborie, vermeld op de inventaris van 1612 (8). Men had ze wellicht verguld of verzilverd. Ze werd reeds hersteld in 1640-1642 door Jaochim de Gimbersis (9).

5. Stralenmonstrans in zilver, hoogte 63 cm.

Ronde voet, voluten met beeldjes van de HH. Petrus en Amandus; bekroning met cherubs en H. Geest; de stralen zijn verguld. Stempels van Brussel; meesterteken met zespuntige ster, dekenletter M.

Deze monstrans werd vermoedelijk in 1657 aangekocht door Pastoor Hendrik de Boxtel (10). De kerkrekeningen vermelden tevens de aankoopprijs van 73 gulden en de plaats waar ze werd gekocht, nl. Brussel. Daarbij geven ze nog andere bijzonderheden: het overbrengen van de monstrans kostte 8 sch., de verpakking 3 sch. en het glas voor de lunula 11 sch. (11).

In juni 1676 werd de monstrans samen met andere kerkelijke voorwerpen door soldaten uit het leger van Lodewijk XIV gestolen. Wellicht werd ze achteraf terugbezorgd (12).

De monstrans wordt ook vernoemd in de inventaris van 1794: Item eene remonstrantie». Ze werd hersteld in 1903, verzilverd en verguld en tevens van een nieuwe lunula voorzien. In 1924 werd ze nogmaals verguld en verzilverd.

---

naemen van die den selve gekeerdt hebben. actum desen 4 sept 1710 laur. Coenen pastor in schendelbeek.

Nota dat wij die acht ponden grooten wederom hebben gerestitueerdt aen den aermen ende het bileett hebben wij wederom in getrocken welck geldt gekoemen is uijt de handen van peter de stroper ende dat over sijnen broeder selve adriaen de strooper kerckmeester dies memorie quod attestor laur. Coenen pastor in schendelbeke (register nr 53. 1, blz. 313).

(7) Liber memorialis. Aantekeningen van Pastoor A. Callewaert.

(8) Registrum bonorum et ornamentorum... Een coperen ciborne (register nr 53.2, blz. 365).

(9) Item betaelt aen joachem de gimbersies over de reparatie ghedaen aen ciborie de somme van VII p. (Kerkrekening van 1640-1642).

(10) Item hebbe doen maken een silveren remonstrantie (register nr 53.2, blz. 311).

(11) Eerst betaelt over coop van een remonstrance ten dienste van de kercke van Schendelbeke: LXXIII gulden
Item over vracht van de remonstrance van brussel te brenghen: VIII sch.
Voor een mandeken om de remonstrance in te packen: III sch.
Item voor het gelas van de remonstrance: XI sch.
(Kerkrekening van 1657).

F. de Potter en J. Broeckaert vermelden in hun «Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen, Schendelbeke, blz. 27» dat de rekening dateert uit 1647. Dit is onjuist: op de kerkrekening komt het jaartal 1647 slechts in een randnota voor, de rekening zelf dateert uit 1657.

(12) Ablata a militibus (register nr. 53.2, blz. 311).

De dekanale bezoeken van 1617 maken reeds melding van een monstrans in de kerk (13). Hierover werd niets teruggevonden.

6. Pixis in zilver, hoogte 4 cm, diameter 8,3 cm.

Op het deksel is een lauwerkrans gegroefd met erin een engel en wapenschild : twee hamers en een aambeeld. Onder de krans staat de spreuk : «Cude Dum Candet».

Deze pixis, te dateren begin 17e eeuw, dient misschien in verband gebracht met Pieter de Smedt, Pastoor van Schendelbeke van 1612 tot 1618 en daarna deservitor tot 1625. Wellicht is de pixis door hem geschonken en is ze versierd met zijn emblemen.

7. Osculatorium van Sint-Amandus in zilver, 9,5 cm.

Stempels noch letters.

De ovale reliekdoos bevindt zich in een zilveren geribde plaat. Dit stuk is wellicht de zilveren relikwie die door Pastoor Hendrik de Boxtel in 1649-1650 werd aangekocht voor de prijs van 9 gulden (14).

De relikwie wordt ook vermeld in de inventaris van 1794 : «Item drij reliquien ofte schilden waerop de reliquien vande heylige zijn gestelt».

8. Kroon in zilver, hoogte 9,5 cm, grootste diameter 10,5 cm.

Gedreven bladwerk, waartussen rozentakken met telkens vijf roosjes. Geen tekens of stempels. Te dateren in de 2e helft van de 18e eeuw.

De inventaris van 1794 noemt vijf kronen. De hier besproken kroon is waarschijnlijk een van deze vijf.

Naast deze acht stukken bewaart de kerk ook nog enkele minder belangrijke voorwerpen, meestal uit de 19e eeuw :

— Pixis in zilver, hoogte 10 cm, diameter 9,5 cm.
Geen versiering; geen stempels; meesterteken : weegschaal 19e eeuw.

— Pixis in zilver voor berechting, diameter 3,9 cm.
Meesterteken †M.

— Doopschelpje in zilver, diameter 10,3 cm.
Meesterteken †M.

— Zilveren kroon, hoogte 9 cm, diameter 10 cm.
Gedreven met bladwerk. 19e eeuw.

---

(13) DE BROUWER J., o.c., blz. 226.

(14) Item hebbe vercregen de reliquien van S. Amandus ende hebbe doen maken een silveren relikwie kostende 9 guldens. (register nr 53.2, blz. 309).

— Zilveren kroon voor Jezuskind, hoogte 7 cm, diameter 5 cm. Bladwerk; bovenaan koperen bol en kruis.

— Een stel voor de HH. Oliën in verguld zilver (15).

— Schaal en twee ampullen in zilver.
Geschenk van de parochianen aan Z.E.H. J. Van Der Hauwaert, bij zijn aanstelling tot Pastoor van Schendelbeke in 1952.

Uit hetgeen vooraf gaat blijkt voldoende de betekenis van het edelsmeedwerk in de kerk van Schendelbeke. De kunstwaarde van sommige stukken is merkwaardig; daarbij komt nog dat een achttal stukken dateren van vóór de Franse Revolutie. Wij vermelden vooral de kelk van 1612, de ciborie en de monstrans als eersterangswerken en als zijnde van groot artistiek belang.

Wij hopen met deze bijdrage terug de aandacht te hebben gevestigd op het kunstpatrimonium van Zuid-Oost-Vlaanderen, dat werkelijk niet onbelangrijk mag heten.

Schendelbeke. Marcel Cock.

ZOENJAARGETIJDE TE HERDERSEM.

In 1445 werd door Joos Heyman, zn. Joos, samen met zijn medeplichtigen Willem Beeckman, Michel van Beudegem, Jan Moymont, zn. Jan en Lodewyck van Breeden, doodslag gepleegd op Ghijsbrecht Philips alias van Paricke en op zijn zoon Pieter Philips alias van Paricke.

De daders werden verplicht een zoenjaargetijde te stichten met daarbij een bedeling van een zak tarwe (Aalsterse maat) door de Armendis op drie verschillende momenten van het jaar. Dit eeuwigdurend ! Tevens moesten zij op de plaats van de misdaad een stenen kruis laten oprichten in 1446 «met drij trappen opgaende» en een wekelijkse H. Mis stichten op vrijdag. Deze stichting werd bezet op goederen.
(Archief Bisdom Gent, M.61) J.d.B.

---

(15) Vóór de Franse Revolutie bezat de kerk een zilveren Chrismatorium :
— Item sijnder 3 silveren h. olievaetkens (1657) (register nr 53.2, blz. 311)
— De vatjens voor de heylige olien (Inventaris van 1794).
Het Chrismatorium verdween tijdens de Revolutie.

Staat van goederen in 1641 ten huize van een pastoor

«Inventaris van de meubelen... inden sterffhuijse van den eerw. heere Philippus van Hulsen, lantdeken van Aelst ende pastoir der vryheyt van Merchtem, gedaen op 31 januari 1641.

In d'achterste keucken: een witte houte reghtbancke, een witte houte slaepbancke, een witte houte moildie, 7 pont ijsere potten soo middelbaer als kleyn, eenen yseren traphael.

In de groote keucken: een herde houte taeffel met twee witte bancken, twee quaede wes ketels, eenen hespketel van root coeper gelapt, een coepere vierpanne, een tourte panne, seven stucken onder ketels en aeckers out, sesse taeffelkandeleers van coeper met vier ijsere keerssnutters, eenen coeperen blaecker, twee ysere schuyffkuelen met een latte, drij ijsere speten groot en kleyn, een ysere braetpanne, eenen ijseren lepel, een ijsere tanghe met een vierschuppe, eenen blaesbalck, een paer ijsere brantijsers, een schrijnhoute gelaesbert gegheven bijden overleden aende h. postoir van Lede, vier groen houte stoelen, daervan de drije met bisien gevlochten, een cleyn ijsere horologie, eenen coeperen moere, eenen coeperen stemper, omtrent 160 pont then in diversche soorten van schoetels en telloiren, drije gemeijne thene soutvaten, een thenne lampet met een schoetel.

Op de kelder caemer: een rolle koitse van hert hout, een schilderije op doeck van lantschap met S. Jan Baptista, een halff buffphet van schrijnhout; in de voors. caemer sijn meer meubelen die juffr. van de Casteelen vercleert heur te competerene mits aldaer hebbende haer slaepplaetse.

Inden ganck ofte voorvloer: een witte houten banck, een thene lavoir, een ysere croone om vleesch aen te hanghen, een stockaede ende een pijcke.

Inde Neercaemer: een ledekant van schrijnhout, met een out behangsel van blouwe stamet oft rachez, een schrijnhoute buffphet, een uyttreckende taeffel van schrijnhout, een ronde taeffel van eycken houte, een tapyten taeffelcleet, twelff spaensleiren stoelen, een groen geschildert schutzel van vier vouwen, twee buffphet candeleers van cooper, een cleyn crucifix van ebbenhout, een tappytte schoucleet, twee coeperen brantijsers op ijsere voeten, een ijsere tanghe ende schuppe met een coepere knoepen, een cleyn schilderije van de bootschappe, een cleyn Marie (beldt), een doeck van Veronica, een bancketken op panneel, een schilderije van de Verryssenisse, een cleyn coepere croene van vijff candeleers, twee houte lieukens met sesse voetschabellekens van schrijnhout.

Boven op de caemer vanden overleden: een schrijnhoute ledekant met een gestrept behangzel, een witte houte taeffel op schraeghen, drije houte stoelen, een halff buffpet van schrijnhout met twee cleyn coepere kandeleers, een cleerschappraye van schrijnhout, twee leijnen cofferkers met ijser beslaeghen, twee cleyn pistoelkens ende een capstock.

(In het) Comptoirken: twee (...) tapytkens, een lessenaer van schrijnhout, eenen houten stoel, een cleyn stucxken schildrije van S. Jironimus, een geschildert crucifix.

Op de Gastencaemer boven: Een open koitze van schrijnhout, met twee gordijnen van blauwe stamet, een velt koytsken van hert hout nije behanghen, twee doecken van waeterverve van S. Dominicus en Franciscus.

Opde Maerten caemer: een koytsken van wit hout.

Beddenen, Cleederen etc.: vier beddenen met hun hootpeulinghen, vijff oorkussens, een tapijt saergie, een blouwe saergie, twee groen saergien, twee witte saergien met een quaeye (slechte), sesse slechte sittecussens, eenen lakenen tabbaert, eenen zaijen tabbaert, eenen lakenen cassack, eenen zaijen cassack, eenen langhen lakenen mantel, eenen lakenen rijsmantel, een quae lakenen cappoet met eenen ryschcapsack, eenen laaghen zayen mantel, eenen hoet met

eenen daegelijckschen hoet en twee bonnetten, d'onder cleederen van den overleden... als van cleynder weerde.

Het leynvaert: achtien hempden, 24 kraeghen, twee dousijnen snutdoecken, een dousijn slaepmoytzen, derthien paer vlessen (vlassen) slaepelaeckens voor de dienstboeden, een dousyn daegelijcksche groote ammelaeckens, twelff dousyne servetten, waervan bij den overleden sijn gecommandeert vijff dousyn tot memorie wech tegheven met drije van de voors, beste groote ammelaeckens, een halff dousyn dobbel hantdoecken, 18 enckel hantdoecken soo quaye als goet, twelff part fl(uwijnen), omtrent 50 cleen (...) lijnvaert; een rou stuck van vijfftich ellen heulijnvaert, waerinne juffr. van de Castellen d'eene hellicht competeert.

Het Silverwerck: twee viercante effen silvere soutvaeten, drije silvere vergulde bekers, een silvere vergult schroeffken, neghen silvere lepels, 9 silvere forketten, eenen silveren moesteatpot met sijnen lepel, eenen silveren tonghe schrabber.

Gevisiteert den voors. lesseneer inhet comptoir: int eerste loquet geteekent no 1 gevonden in gout en silver een somme van 17 p., daer beneffens een stuck gouts ons onbekent int gewichte ontrent sesse pont; int tweede loquet geteekent no 2 (gevonden in gout) en silver een somme van 101 p. 6 schell.; int derde loquet geteekent no 3 gevonden in silveren ghelde een somme van 9 p. 9 sch.; int vierde loquet geteekent no 4 gevonden in oorde, eenen stooter tsaemen 10 sch. 1 blanc; int vijffde loquet geteekent no V gevonden in gout en silver een somme van 36 p. 1 schell.; in een sacxken van gheel lijnvaert gevonden in silver 73 p. 2 sch.; inden voors. lesseneer gevonden een wit sacxken van tycke, daerinne in silvere en goude moynte een somme van 110 p. 2½ sch., met eene rekeninghe vanden sterffhuyse van H. Matthias Leenselins, pastoir van Meldert. Alhier voor memorie.

Een ijsere cofferken root geverft van buyten, boven opengaende met eenen sleutel gevonden int voors. comptoir. Daer inne een rolle van papier met een hondert ducatens in specie bedraeg (ende) eene somme van (...); int selve cofferken nach een pampier met diversche silvere moynte bedraeghende een somme van 28 p.; int selve cofferken noch een sacxken van gheel lijnvaet daer inne in diversche silvere moynte bedraeghende een somme van 454 p. 10 sch. Bij declaratie van Iffr. van de Casteelen: Eerst ons getoent een root schoetelken met een tyck sacxken, daerinne een somme van 29 p. 5½ sch.

Uytgegheven boven de voorgenompde contante penninghen naerde doot van de overleden tot behoeff van het ster (huys ende uytvaert...) 512 p. 17 sch. Schulden die noch staen te (betaelen...) van legaeten en oncosten ter saecken vande uytvaert, volghens d'Inhout van dese Testamente, rest te betaelen in legaeten 503 p. Memorie.

Item rest noch wel te betaelen te soecken vande uytvaert 300 p. Memorie.

Inden Kelder: twelff biertonnen, twee halff bier tonnen, twee waeter eemers met ijsere bannen, drije wascuypen, een borre vat met ijsere bannen.

De Bibliotheca. Volghens d'Inhout vanden Testamente hebben de paters Cappucijnen van Aelst opden last van 400 missen voor datum van desen wech ghehaelt alle de Latijnsche Boecken. Ende resteren aldaer noch wijnighe franchoische ende duytsche Boicxkens van cleynder weerde.

Mits hiervooren vergeten: een bruyn ruynpeert met sijnen sadel ende toebehoirten; item een backerre overdeckt met swert leyn, met haer gespan en toebehoirten.

(R.A. Gent, fonds bisdom Gent, M.5) J. de Brouwer.

Waarom Hamme-Herdersem niet?

In deel III van **«Het Parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13e eeuw»** (Pittem, 1965), behandelt Dr. **J. Verbesselt** o.m. de parochie HAMME nabij Asse (blz. 201 v.). Hij verdedigt er opnieuw de rechten van DIT Hamme op «het bezit» van Sint-Goedele. De schrijver meent dat «Sint-Goedele, dochter van Witger en Amelberga, zuster van Sint-Reinilde en bisschop Emebert» hier werd geboren, leefde en werd begraven. De bewijsvoering ten voordele van Hamme-bij-Asse wordt gehaald uit de «Vita Gudulae». Zijn stelling werd reeds voordien verdedigd door Dr. J. Lindemans en kanunnik Laenen.

Het eerste punt: «De H. Gudula zag het levenslicht in een dorp in Brabant», is evengoed van toepassing op Hamme-Herdersem, dat toen deel uitmaakte van de Brabantgouw.

Tweede punt: «Er was in de nabijheid een dorp (villa) met name Moorsel op een afstand van omtrent twee mijlen van haar woonst, waar een bidplaats was opgericht ter ere van de H. Zaligmaker». Dit klopt alleen voor Hamme-Herdersem en niet voor Hamme-bij-Asse, dat vier uur ver verwijderd ligt van Moorsel. Trouwens, de «Vita Gudulae» is de enige bron die spreekt van de bidplaats ter ere van de H. Zaligmaker te Moorsel, zodat men zich wel eens kritisch mag afvragen of de opsteller — een monnik van Lobbes —, wel voldoende de omgeving kende en geen vergissing gemaakt heeft met Wieze, waar een bidplaats ter ere van de H. Zaligmaker wordt geattesteerd. Voor onze stelling blijft dit evenwel bijzaak, gezien de afstand Hamme-Herdersem naar Moorsel of naar Wieze ongeveer dezelfde is.

Dr. Verbesselt vraagt zich af «of Hamme-bij-Asse dan te ver van Moorsel afgelegen is om daarheen dikwijls — de Vita zegt: dagelijks — te gaan bidden»? (blz. 203). Hierop dient men beslist «ja» te antwoorden. Eén uur of vier uren maakten zelfs in die tijd, wanneer men op geen uurtje min of meer zag, de afstand té groot! Dat gaat wel op voor een jaarlijkse bedevaart, maar lijkt minder aanvaardbaar voor een regelmatig bezoek.

Derde punt: Na haar dood werd het lichaam van Goedele begraven in een graf «voor de deur van de bidplaats». Hiervoor vindt de auteur «een ernstig argument in de plaatselijke gegevens. De bevolking (van Hamme) houdt staande dat Sint-Gudula er begraven werd»... De bevolking van Herdersem houdt dit eveneens staande en beweert dat zij begraven werd in de kapel van Onze Lieve Vrouw ter Linden of ten Beeldeken, die reeds vernoemd wordt in de 13de eeuw.

Vierde punt: «Nadien geschiedde de overbrenging of translatio naar Moorsel op een afstand van tien mijlen van het dorp Ham gelegen...». Deze afstand klopt niet met Hamme-Herdersem, maar wel met Hamme-bij-Asse. Ofwel overleed Sint-Goedele te Hamme-bij-Asse, waarin ook pater Podevijn wil berusten, ofwel maakte de schrijver hier een vergissing in de opgave van het aantal mijlen. Natuur-

lijk heeft men het goed recht dit evengoed te beweren voor zijn opgave van twee mijlen! Nochtans in de «Kronijk van Kamerijk», van de hand van Baldericus (1), leest men dat het gaat om «villa dicta Ham, **prope Teneram fluvium**»..., dus nabij de Dender. Wat niet van toepassing is voor Hamme-bij-Asse.

Verder: Ook te Herdersem kwam het hof ten Hamme voor, gelegen in de Wijnbocht van de Dender, waarvan in 1850 (ja, zelfs nu nog!) grondvesten van het gebouw, waar zich eens het kasteel ten Hamme verhief, werden waargenomen. Het «hof ten Hamme» wordt nog aangegeven in «den Rentebouc van Sinte Waltrude» van 1502 (2 r.) en op een figuratieve kaart van de abdij van Vorst (1629) komt het kasteel ten Hamme nog voor.

Ook hier pleit voor Sint-Goedele's aanwezigheid de **Goelestraat** (langswaar de dochter van Witger naar Moorsel ging) (2), terwijl er ook de **duivelsput aanwijst**, waar volgens de legende de duivel de lantaarn van Sint-Goedele zou uitgeblazen hebben.

We herhalen de vraag, maar enigzins gewijzigd, door Dr Verbesselt gesteld aan het einde van zijn betoog: Verwijzen ook deze gegevens niet (uitsluitend) naar Hamme-Herdersem?

Wanneer Dr. Verbesselt ons voor de keuze stelt, OF Hamme-bij-Asse OF Hamme-Herdersem, dan kunnen wij slechts voor dit laatste opteren.

Ten gevolge van ruil van grondgebied tussen Herdersem en Hofstade in 1954 behoort deze plaats, waar eens Goedele werd geboren, nu tot de gemeente Hofstade.

Sint-Gillis. J. de Brouwer.

VRIJGEWEIDE TE GIJZEGEM

De cure van Gijzegem bezit 2 dagwand 50 roeden weide «in den grooten Ghijseghem meersch, **naer ons Lieve Vrouwen Hemelvaert ghemeen**». «Item noch een alf dachwandt meersch inden Cuerbempt (die oock als voren **naer ons L. Vrouwen ghemeen gaet)**».

(Archief Bisdom Gent, M.51) J.d.B.

---

(1) Fr. de Potter, Geschiedenis van de gemeenten... **Herdersem, blz. 10.**
(2) Ibidem, blz. 11.

Bijdrage tot de stamboom van het geslacht Verleyen

Onze opzoekingen voerden ons van Halle naar Nederbrakel in het oude Land van Aalst. Opvallend is het herhaaldelijk veranderen van woonplaats, wat in scherpe tegenstelling staat tot de grote gebondenheid aan de grond, die onze voorouders in het algemeen kenmerkte. Deze tak van de familie Verleyen schijnt een goede dosis avonturiersbloed in de aderen te hebben, want langer dan een generatie houden zij het zelden vol op hetzelfde dorp. Al rond het midden van de vorige eeuw trekken zij naar Frankrijk terwijl Wallonië omstreeks 1900 een grote aantrekkingskracht uitoefent. Economische factoren alsook huwelijken zijn meestal de aanleiding.

Wij troffen de naam ook aan te Idegem bij een schippersfamilie (Jacobus † ib. 1759), te Schorisse (Angeline † 1690), te Zegelsem, te Sint-Maria-Lierde en te Strijpen (Ludovicus † 1746), zonder het verband met onze tak te kunnen ontdekken. Waarschijnlijk is het stamland in de streek van de Leie te zoeken (Vanderleyen).

De grote kindersterfte maakte dat het geslacht, niettegenstaande zijn vruchtbaarheid, toch geen aanzienlijke uitbreiding kende in deze eeuwen. De germaanse kenmerken bleven tamelijk goed tot heden toe bewaard.

Wat de schrijfwijze betreft vinden wij de huidige spelling reeds in de 17e eeuw. Daarbij werden de volgende afwijkende vormen aangetroffen : van leye, van leyen, vander leyden, verleye, verleyn, verlijen, verheyden, vercleyen en verleysen. Zij komen echter maar zelden voor.

I. N. VERLEYEN ° circa 1650. Hij had waarschijnlijk zes kinderen :

1. **Egidius,** die volgt II.

2. **Guilielmus,** die volgt IIbis.

3. **Adrianus** x Catharina De Cock. Minstens één kind : Guilielmus ° Nederbrakel 9-6-1705 (1).

4. **Carolus Verleye,** die op 27-7-1703 te Nederbrakel als peter optreedt van Ludovicus, zoon van Egidius.

5. **Ludovica Verleye,** die meter is van voornoemde Ludovicus.

6. **Joanna** x Petrus Van Twembeke. Kinderen : Judoca ° Nederbrakel 12-7-1700; Jacobus ° ib. 24-11-1701; Elisabeth ° ib. 15-3-1704.

---

(1) De oude kerkregisters van Nederbrakel met doopsels, huwelijken en overlijdens berusten in het rijksarchief te Gent.

II. EGIDIUS VERLEYEN † Nederbrakel 21-12-1721, x 1) Nederbrakel 5-2-1695 **Susanne De Couvreur** † ib. 1700; x 2) Nederbrakel 19-5-1701 **Elisabeth Faignaert** † Nederbrakel 18-4-1747.

Kinderen uit het eerste huwelijk :

1. **Jacobus Van Ley** ° 19-2-1698, die volgt III.

2. **Judoca Van der Leyden** ° Nederbrakel 9-8-1700, x Schorisse 26-1-1722 Bernardus Mortier.

Kinderen uit het tweede huwelijk :

3. **Anna** ° Nederbrakel 21-5-1702, † ib. 1702.

4. **Ludovicus** ° Nederbrakel 27-7-1703, die volgt IIIbis.

5. **Maria Anna Vanderleyden** ° Nederbrakel 26-7-1705, x 31-1-1734 Nederbrakel Joannes Sickelier.

6. **Livinus** ° Nederbrakel 9-10-1706, die volgt IIIter.

7. **Adriana** ° Nederbrakel 15-9-1709, † ib. 25-1-1741, x ib. 24-9-1740 Petrus Weymersch.

8. **Joannes,** die volgt IIIquater.

III. JACOBUS VAN LEY ° 19-2-1698 Nederbrakel, † ibid. ?-7-1747, x 1) **Catharina Van Crombrugge** † Nederbrakel 24-7-1741; x 2) Nederbrakel 4-11-1743 **Marianna Van der Linden,** † ib. 4-6-1747.

Kinderen uit het eerste huwelijk :

1. **Maria Theresia** ° Nederbrakel 27-7-1723. Gedoopt «sub conditione».

2. **Ludovicus** ° Nederbrakel 24-3-1726.

3. **Marianna** ° Nederbrakel 15-8-1729, † ib. 12-3-1782, x Nederbrakel 24-6-1751 Joannes Franciscus Ceuculier (of Kiekelier).

4. **Jacobus** ° Nederbrakel 12-1-1733, † ib. 30-5-1736.

5. **Joanna** ° Nederbrakel 16-5-1736.

Kinderen uit het tweede huwelijk :

6. **Bernardina** ° Nederbrakel 7-8-1744.

IIIbis. LUDOVICUS VERLIJEN ° Nederbrakel 27-7-1703; † ib. 26-5-1781, x ib. 27-8-1735 **Justina De Regel** (soms Judoca genoemd) † ib. 6-5-1793. Hun kinderen waren :

1. **Theresia** ° Nederbrakel 17-12-1736.

2. **Catharina** ° Nederbrakel 12-1-1740, † ib. 18-3-1756.

3. **Francisca** ° Nederbrakel 23-2-1743, † ib. 11-7-1777.

4. **Michael** ° Nederbrakel 29-7-1779, † ib. 9 brumaire 12, ongehuwd werkman.

5. **Martinus** ° Nederbrakel 13-8-1746.
6. **Judocus** ° Nederbrakel 13-8-1746. Tweeling

7. **Joannes Baptista** ° Nederbrakel 2-4-1751, die volgt IV.

8. **Egidius** ° Nederbrakel 15-5-1755, † ib. «in innocentia» 28-6-1755.

9. **Josephus** ° Nederbrakel 7-7-1757, † ib. op het gehucht «ten Haezevelde» 10-5-1811, ongehuwd dagloner.

IV. JOANNES BAPTISTA VERLEYEN ° Nederbrakel 24-4-1751, † ib. 23-8-1817, spinner en wever, x 1) ib. **Susanna De Clerck** ° Sint-Martens-Lierde, † Nederbrakel 14-9-1789; x 2) Nederbrakel 11-11-1790 **Catharina Spitaels** ° Everbeek, spinster. Hij kon schrijven. Zij woonden op het Hazeveld.

Kinderen uit het eerste huwelijk :

1. **Theresia** ° Nederbrakel 19-9-1778. Haar onwettige dochter, Isabella Rosa x Nederbrakel 23-11-1825 Karel Lodewijk Van Dorpe ° Nederbrakel, wever. Hij ondertekende de huwelijksakt met «Charles». Zij was spinster.

2. **Joannes Baptista** ° Nederbrakel 1-2-1782, die volgt V.

3. **Petrus Franciscus** ° Nederbrakel 21-12-1785, † in het hospitaal van Brussel 18-11-1807, fusilier van het 100e «Régiment de Ligne».

4. **Maria Catharina** ° Nederbrakel 12-5-1789, † ib. 16-5-1817, «spinnerse».

Kinderen uit het tweede huwelijk :

5. **Carolus Ludovicus** ° Nederbrakel 20-10-1791, † Nederbrakel in de woning van Felix De Roeland 3-10-1818.

6. **Josephus** ° 11-10-1793, † 21-12-1793.

7. **Ludovica** ° Nederbrakel 26-12-1795. Een onwettige zoon : Petrus † Nederbrakel in de woning van Felix De Roeland (3 m. oud).

8. **Josephus** † Nederbrakel 29 ventose II.

9. **Michiel** ° Nederbrakel 25 thermidor 7, † ib. 12 fructidor 12.

V. JOANNES BAPTISTA VERLEYEN ° Nederbrakel 1-2-1882, wever, x ib. 6-7-1817 **Rosalia Benedicta Vantwembeke,** spinster, ° ib. 1794, d. van Jan Livinus, landbouwer, en Isabella Roscam.

IIIter. LIVINUS VERLEYEN ° Nederbrakel 9-10-1706, † ib. 11-4-1742, x **Anna Meulijser.** Kinderen :

1. **Catharina** ° Nederbrakel 22-5-1733.

2. **Joanna** ° Nederbrakel 2-1-1737.

3. **Adriana** ° Nederbrakel 18-3-1738. Ged. «sub conditione».

4. **Petrus Antonius** ° Nederbrakel 29-5-1741, † ib. 19-6-1747. Ged. «sub conditione».

5. **Joannes Baptista** ° Nederbrakel 19-1-1741.

6. **Joannes** ° Nederbrakel 13-2-1742. Ged. «sub conditione».

IIIquater. JOANNES VERLEYEN † Nederbrakel 24-6-1769, x 1) Parike 21-5-1735 **Catharina Vostij** (ook Vostiers), † Nederbrakel 10-8-1746. Fostie in de overlijdensakt. Joannes x 2) Nederbrakel 12-5-1748 **Antonia De Ren** † ib. 30-5-1765. De Roye in de overlijdensakt.

Kinderen uit het eerste huwelijk :

1. **Jacobus** ° Nederbrakel 23-5-1736, † ib. 30-5-1736.
2. **Petrus** ° Nederbrakel 29-9-1737, † (waarschijnlijk) ib. 13-9-1742.
3. **Marianna** ° Nederbrakel 21-7-1739, † ib. 1769.

4. **Livinus** ° Nederbrakel 29-4-1743, † ib. 1-7-1752.

Kinderen uit het tweede huwelijk :

5. **Elisabeth Vanleyen** ° Nederbrakel 12-5-1751.

6. **Philippina** ° Nederbrakel 28-9-1753, x ib. 21-1-1788 Petrus Le Maître.

IV. JUDOCUS VERLEYEN ° Nederbrakel 1-2-1758, «landtsman», x Nederbrakel 1783 **Livina Le Maître** ° Nederbrakel, spinster. Judocus ondertekende de huwelijksakt.

Hun kinderen waren :

1. **Carolus** ° Nederbrakel 20-4-1783, † ib. 10-5-1783.

2. **Maria Catharina** ° Nederbrakel 11-6-1784, † ib. 19-2-1793.

3. **Maria Theresia** ° Nederbrakel 5-5-1786, † ib. 5-2-1793.

4. **Isabella Rosa** ° Nederbrakel 28-11-1788, † ib. 22-12-1788.

5. **Isabella Rosa** ° Nederbrakel 1791, spinster, x ib. 29-10-1817 Antonius Dewolf ° Opbrakel. Hij ondertekende de huwelijksakt.

6. **Benedicta** ° Nederbrakel 20-7-1794, † ib. 23 thermidor 9.

7. **Maria Catharina** ° Nederbrakel 18 pluviose 6, «Wijck van den driesch ten broucke».

8. **Marie Thérèse** ° Nederbrakel II vendémiaire 9, spinster, x Nederbrakel 30-12-1816 Franciscus Van Cauwenberge ° Nederbrakel, wever. Hij kon schrijven.

9. **Sophia** ° Nederbrakel 1804, spinster, x Nederbrakel 19-7-1826 Jan Baptist Assez, wever.

IIbis. GUILIELMUS VERLEYEN (2) † Michelbeke 20-4-1740 x **Elisabeth Van Twembeke** † ib. 23-1-1758. Hun kinderen waren :

1. **Guilielmus** ° Nederbrakel 12-2-1701, † ib. 16-3-1701 Tweeling

2. **Judoca** ° Nederbrakel 12-2-1701, † 16-3-1701.

3. **Anna** ° Michelbeke 20-10-1702, † ib. 2-4-1779, x Franciscus Roelandt. Hun kinderen waren : a) Maria Catharina ° 23-3-1727; b) Jan Baptist ° 31-3-1731; c) Franciscus ° 17-1-1734; d) Josephus ° 18-6-1737; e) Isabella ° 19-5-1741; f) Petrus Franciscus ° 24-7-1744.

4. **Catharina** ° Michelbeke 9-9-1705, x ib. 1-10-1736 Judocus Swalmaert ° 23-8-1702, † Sint-Maria-Oudenhove 24-4-1768 (3). Kinderen : a) Theresia ° 1-2-1739; b) Joannes Baptista ° 15-2-1743; c) Constantinus ° 14-1-1748 d) Carola ° 25-1-1734.

5. **Judoca** ° Michelbeke 29-11-1708, † Nederbrakel 13-5-1750, x Michelbeke 12-9-1733 Petrus De Vleeschauwer. Kinderen : a) Elisabeth ° Michelbeke 24-10-1733; b) Carola ° ib. 5-6-1735; c) Maria Catharina ° ib. 7-4-1737.

6. **Barbara Catharina Verleijn** ° Michelbeke 8-11-1711, x Petrus De Croo. Zij † Michelbeke 4-3-1777.

---

(2) Kerkregisters van Michelbeke in het rijksarchief te Gent.

(3) Kerkregisters van Sint-Maria-Oudenhove in het rijksarchief te Gent.

7. **Maria** † Sint-Maria-Oudenhove 12-1-1768, x Michelbeke 10-1-1734 Franciscus Meulenyser † Sint-Maria-Oudenhove 2-8-1770. Kinderen geboren te Sint-Maria-Oudenhove : Petrus ° 17-4-1735; Carola ° 11-4-1738; Joannes ° 16-12-1742; Adriana ° 13-4-1747.

8. **Elisabeth** † Michelbeke 13-6-1755, x ib. 17-8-1737 Joannes Baptista Bauwens. Kinderen : Joannes Baptista ° Michelbeke 25-12-1746; Philippus ° Michelbeke 2-2-1748; Joannes Baptista ° Elst 30-12-1750 (4).

9. **Francies** ° Michelbeke 6-1-1720, die volgt III.

III. FRANCIES VERLEYEN ° Michelbeke 6-1-1720, † Nederbrakel 1-8-1787, x 1) Zegelsem 7-7–1742 **Elisabeth De Meue** † Nederbrakel 31-3-1762; x 2) Nederbrakel 15-11-1762 **Maria Anna Roos † ib.** 15-6-1769 (1° x 30-8-1753 Josephus Craye † Nederbrakel 20-12-1757); x 3) ib. 6-11-1771 **Maria Anna Roscam** † ib. 15-12-1783.

Kinderen uit het eerste huwelijk :

1. **Josephus** ° Michelbeke 19-3-1743, die volgt IV.
2. **Joannes Baptista** ° ib. 17-10-1744, † vóór 16-9-1746.
3. **Petrus** ° ib. 14-9-1745. Gedoopt onder voorwaarde.
4. **Joannes Baptista** ° ib. 16-9-1746.
6. **Maria Catharina** ° ib. 17-7-1748 Tweeling
5. **Petronilla** ° ib. 17-7-1748.
7. **Pieter Francies** ° Elst 15-6-1749, die volgt IVbis.

Een kind uit het tweede huwelijk :

8. **Guilielmus** ° Nederbrakel 15-12-1764, † ib. 26-3-1772.

Twee kinderen uit het derde huwelijk :

9. **Francisca** ° Nederbrakel 5-2-1775.
10. **Josephus** ° ib. 4-2-1778, † ib. 25-5-1785.

IV. JOSEPHUS VERLEYEN ° Michelbeke 19-3-1743, † ib. 25-9-1790, x **Petronilla De Smet** † ib. 8-7-1796. Twee kinderen :

1. **Livina** ° Nederbrakel 23-5-1777. Overleed zij op het Kapittel te Elst 26-1-1843 als weduwe van Guilielmus D'Hockers en met een onwettige zoon Petrus ° Elst 24 ventose 6 ?
2. **Petrus** ° Nederbrakel 6-5-1783.

IVbis. PIETER FRANCIES VERLEYEN ° Elst 15-6-1749, † Idegem 25-3-1822, arbeider, x Idegem 23-4-1776 **Dorothea Van der Haegen** ° ib. 6-2-1754, † ib. 13-1-1833, d. van Jan Baptist en Francisca Watté (5). Zij woonden aan den «Bleydendries». Zes kinderen :

1. **Petrus Franciscus** ° Idegem 8-1-1777, † ib. 20-1-1777.
2. **Petrus Joannes** ° ib. 19-1-1779, † 8-10-1779.

---

(4) Kerkregisters van Elst in het rijksarchief te Gent (zonder alphabetische tafels).

(5) Kerkregisters van Idegem in het rijksarchief te Gent, behalve het oudste, dat zich nog in de parochiekerk bevindt.

3. **Josephus** ° ib. 14-2-1782, † ib. 6-7-1839, landbouwer aan de Driesstraat, x Marie Thérèse Durand † Idegem 21-6-1812. Zijn beide kinderen overleefden de moeder nauwelijks :

a) Scholastique.° Idegem 3-3-1808, † ib. 9-8-1812 in het huis van Pieter Verleyen, haar grootvader.

b) Philippe Jacques ° ib. 22-4-1812, † ib. 29-6-1812 in het huis van Eleonore Borseau, spinster.

4. **Elisabeth** ° ib. 5-10-1784, spinster, x ib. 11-1-1810 Jean Haerens ° Schendelbeke 15-3-1785, knecht.

5. **Emmanuel** ° ib. 4-6-1787, die volgt V.

6. **Scholastica** ° ib. 8-9-1793, † ib. 30-10-1794.

V. EMMANUEL VERLEYEN ° Idegem 4-6-1787, † Schendelbeke 6-4-1850, dagloner, x Schendelbeke 28-1-1819 **Elisabeth De Maeseneer** ° ib. 20-1-1783, † ib. 5-11-1846, spinster, d. van Joannes Jozephus en Judoca Van der Biest (6). Hun kinderen waren :

1. **Jean** ° Schendelbeke 18-4-1819 op de «Hoolikhaert», † Schendelbeke 11-6-1830.

2. **Alexander** ° Schendelbeke 25-2-1821, stoeldraaier, x ib. 26-3-1845 Leocadia Daeleman, 26 jaar oud. Hij ondertekende de akt terwijl de vader bij zijn geboorte verklaarde «niet te kunnen schrijven of teekenen bij faute van onderwijsing». Alexander trok naar Frankrijk met zijn echtgenote, waar zijn broer Petrus hem later vervoegde en bij hem inwoonde. Waren de hongerjaren (1845-1849) niet de aanleiding ? Van Alexander verliest men verder alle spoor (7).

3. **Petrus** ° Schendelbeke 22-4-1823, die volgt VI.

4. **Rosalia** ° ib. 18-10-1825, † ib. 26-9-1828.

VI. PETRUS FRANCISCUS VERLEYEN ° Schendelbeke 22-4-1823, stoeldraaier, x 1) ib. 31-12-1846 **Rosalia Poelaert,** kantwerkster, 23 jaar oud, † ib. 18-5-1848, d. van Jan Frans en Isabella Van der Stichelen, spinster; x 2) **Maria Theresia Verlé,** kantwerkster, ° Moerbeke 25-5-1824, † Sint-Pieters-Kapelle 19-3-1904, d. van Jan Baptist en Odette Sondau. Petrus kon schrijven. Na de dood van zijn eerste echtgenote trok hij ook naar Frankrijk, waar hij inwoonde bij zijn broer Alexander en arbeidde bij het aanleggen van de spoorlijn Parijs-Lyon (8). Petrus vestigde zich daarna te Bever en verhuisde tenslotte naar Sint-Pieters-Kapelle, waar hij een huis betrok op het gehucht Rasbeek (aan de hoek van de Rasbeekstraat en de Torreborreweg). Hij was zeer groot van gestalte, germaans type.

Een kind uit het eerste huwelijk :

1. **Joanna Catharina** ° Schendelbeke 14-12-1847, † ib. 29-10-1849.

---

(6) Registers van de burgerlijke stand te Schendelbeke. De oude kerkregisters bevinden zich op de pastorie, terwijl de alphabetische tafels op het gemeentehuis berusten.

(7) Familieoverlevering.

(8) Idem.

Zes kinderen uit het tweede huwelijk :

2. **Rosalie** ° Bever 11-1-1852, † ib. 23-8-1854 (9).

3. **Monique** ° Bever 27-3-1854, dienstmeid, x Sint-Pieters-Kapelle 10-2-1881 (10) Eugène Ghislain Ballieux, landbouwer, afkomstig van Ronquières. Er werd een huwelijkskontrakt gesloten voor notaris Petit te Edingen. Pastoor André noteerde «na afkondiging van één gebod met dispensatie van twee roepen». Monica overleed tamelijk jong. Zij hadden minstens één kind : Jeanne ° 18-12-1882.

4. **Clement** ° Bever 12-9-1856, die volgt VII (Vlaamse tak).

5. **Rosalie** ° Bever 16-11-1858, † 1943-44, x Sint-Pieterskapelle 23-2-1882 Jules Hubert Paternotte, machinist, ° Ronquières. Rosalie was kantwerkster, evenals haar zusters.

6. **Victorine** ° Bever 24-3-1860, † Ecaussinnes 1943-44, dienstmeid, x Sint-Pieters-Kapelle 4-9-1886 Emeri Benoît Defreyst ° Mark, 24-jarige zoon van Joachim en Silvie Dehandschutter, landbouwarbeider. Kinderen : a) Maria ° Sint-Pieters-Kapelle in het ouderlijk huis 28-8-1884 en gewettigd door het huwelijk; b) Marie, met een zoon Maurice. Zij hadden een kleine hoeve te Ecaussinnes.

7. **Odilon** ° Bever 10-7-1865, die volgt VIIbis (Waalse tak).

VLAAMSE TAK.

VII. CLEMENT VERLEYEN ° Bever 12-9-1856, † Sint-Pieters-Leeuw 18-12-1942, steenkapper te Quenast en vervolgens spoorwegarbeider in de Zuid te Brussel, x Herne 23-4-1882 **Octavia Bilterijst,** bloemmaakster, ° ib. 30-10-1859, † Sint-Pieters-Leeuw Brukom 31-12-1926, d. van Joannes Baptista ° Twee Acren en Regina Depester ° Vollezele. Zij bouwden in 1903 een huis te Brukom, aan de Steenweg op Bergen. Zeven kinderen :

1. **Felicien Clement** ° Mark 5-6-1883, die volgt VIII.

2. **Odile** ° Sint-Pieters-Leeuw Zuun 1885, x Sint-Pieters-Leeuw 31-7-1912 Jozef Lilensem ° Huizingen 2-1-1885, † Brussel 30-8-1930. Een zoon : Pierre. Odile kwam tragisch om het leven bij het bombardement van Vorst op 25-5-1944, samen met haar schoondochter Bertha en haar twee kleinkinderen, Nicole en Lucienne.

3. **Jules** ° Sint-Pieters-Leeuw Zuun 9-5-1887, die volgt VIIIbis.

4. **Pierre** ° ib. 9-6-1889, † Vorst 6-12-1953, fabriekwerker, x Ruisbroek 1920 Bertha Moreels ° ib. 1-3-1890. Een dochter : Olga ° Ruisbroek 2-8-1923.

5. **Justine (Maria)** ° Sint-Pieters-Leeuw Zuun ?-8-1890, x Sint-Pieters Leeuw 24-7-1920 Frans Gerresch ° Dworp 16-4-1899, † Buizingen 7-2-1965. Twee kinderen : a) Doodgeboren jongen; b) Yvonne x Ernest Delval. Dochter : Nicole.

6. **Anna** ° Sint-Pieters-Leeuw 1892, † ib. 15-4-1893 (7 maand oud).

---

(9) Registers van de burgerlijke stand te Bever. De oude kerkregisters bevinden zich op het gemeentehuis.

(10) Registers van de burgerlijke stand te Sint-Pieters-Kapelle.

7. **Louis Frans** ° Sint-Pieters-Leeuw Brukom 1-6-1898, die volgt VIIIter.

VIII. FELICIEN CLEMENT VERLEYEN ° Mark 5-6-1883, spoorwegarbeider te Halle, x 1) 1906 **Louise Gorgon** ° Sint-Pieters-Leeuw Stroppen 24-1-1882, † Halle 11-7-1948; x 2) Halle 6-12-1962 **Emilia Bostraeten** ° Lier 27-5-1894, d. van Frans en Catharina Adriaenssens, weduwe van Prosper Alaers en Alfons Lerinckx.

Vier kinderen van het eerste huwelijk :

1. **Rosalie** ° Sint-Pieters-Leeuw Brukom 6-9-1907, x Halle, Louis Van der Schuren, kleermaker, ° Halle. Twee kinderen : Roger ° 1932 en Robert ° 1940.

2. **Octavie (Jeanne)** ° Halle 24-3-1909, x Maurice Boon, gendarm, ° Sint-Pieters-Leeuw Stroppe, † in het militair hospitaal van Brussel in 195?.

3. **Julien Albert** ° Halle 26-12-1914, † kliniek van Aalst-Mijlbeek in 1947, kleermaker, x Halle 1938 Maria Zeghers ° Halle.

4. **Simonne** ° Sint-Pieters-Leeuw 11-4-1923, x Halle 1947 Victor Sermon. Twee kinderen : Peggy en Danny.

VIIIbis. JULES VERLEYEN ° Sint-Pieters-Leeuw Zuun 9-5-1887, spoorwegarbeider, x 1) Dworp 26-4-1919 Clemence Van Vlierbergen ° ib. 1-7-1888, † Halle Sint-Rochus 22-2-1931; x 2) Halle 193? Jeanne Hermans.

Vijf kinderen uit het eerste huwelijk :

1. **Marcel Jan** ° Halle 14-4-1920, die volgt IX.
2. **Anny** ° Halle 6-6-1923.
3. **Odile** ° Halle 24-8-1924, † Brussel 1942.
4. **Marie-Louise** ° Halle 14-4-1926.
5. **Irène** ° Halle 1-11-1927.

IX. MARCEL JAN VERLEYEN ° Halle 14-4-1920, x Buizingen 1942 Maria Laüf ° ib. 1921. Vier kinderen :

1. **Jean** ° Buizingen 30-12-1942, † ib. 1942.
2. **Jeannine** ° 9-2-1943.
3. **Marie-Josée** ° Huizingen 20-2-1952.
4. **Roger** ° Huizingen 21-7-1954.

VIIIter. LOUIS FRANS VERLEYEN ° Sint-Pieters-Leeuw Brukom 1-7-1898, klerk bij de directie van de Belgische Spoorwegen te Brussel, x Buizingen 16-6-1926 **Maria Engels,** ° ib. 10-2-1899, d. van Jan Baptist en Theresia Van Craenen. Louis studeerde aan de staatsmiddelbare school te Halle en deed zijn militaire dienst te Namen bij de «Jagers te Paard» 1e Regiment. In 1945 verhuisden zij van het ouderlijk huis te Brukom dat toen verkocht werd, naar Halle.

Twee kinderen :

1. **Herman Clement** ° Sint-Pieters-Leeuw Brukom 22-8-1931. Na de

moderne humaniora aan het O.-L.-Vr. van Halle-Instituut trad hij in 1949 in bij de Benediktijnen in de abdij van Affligem en ontving er als kloosternaam Wilfried. Hij behaalde in 1953 het licentiaat in de wijbegeerte aan de universiteit van Sant Anselmo te Rome. Op tweede kerstdag 1955 werd hij te Mechelen tot priester gewijd.

2. **Willem August** ° Sint-Pieters-Leeuw Brukom 5-8-1933, die volgt IX.

IX. WILLEM AUGUST VERLEYEN ° Sint-Pieters-Leeuw Brukom 5-8-1933, burgerlijk werkopzichter bij het leger te Brussel, x Halle Essenbeek 21-7-1959 **Lea De Troch** ° ib. 23-5-1936, bureelbediende, d. van Jan ° Dworp en Joséphine Debast ° Essenbeek. Willem studeerde aan het O.-L.-Vr. van Halle-Instituut, waarna hij het diploma A2 behaalde in de Rijkshogere Technische School van Anderlecht (elektriciteit). Hij verrichte zijn militaire dienst bij de Transmissietroepen te Soest in Duitsland. Een kind : **Dirk Jos** ° Halle 6-8-1964.

WAALSE TAK.

VIIbis. ODILON VERLEYEN ° Bever 10-7-1865, † Rebecq-Rognon 22-6-1943, steenkapper te Quenast, x Steenkerque 1894 **Aimée Léontine Mathilde Cornet** ° Petit Rœulx 19-6-1865, † Rebecq-Rognon 9-8-1938. Vier zonen :

1. **Léandre Hubert** ° Sint-Peters-Kapelle 1895, die volgt VIII.
2. **Louis** ° Rebecq-Rognon 1897, † Evere 1912.
3. **Clement** ° ib. 23-9-1903, die volgt VIIIbis.
4. **Maurice** ° ib. 13-9-1908, ongehuwd.

VIII. LEANDRE HUBERT LEON VERLEYEN ° Sint-Pieters-Kapelle 1895, † Muneville le Bingard (Normandië-Manche) 22-1-1948, x **Alice Cardijn** ° Muneville le Bingard 1892. Hij was soldaat tijdens de eerste wereldoorlog. Drie dochters :

1. **Paula** ° Potigny 1920, x Lucien Valley ° Saint Fromont, † Fontenay aux Roses (Seine) 1957. Vijf kinderen : Jean Luc ° 1945; Astrid ° 1947; Patrice ° 1949; Michel ° 1950; Dominique ° 1952.
2. **Marie** ° Muneville le Bingard 1922, x Ferdinand Lebouttu ° La Ronde Haie. Vijf kinderen : Anne-Marie ° 1947, Danielle, Hubert, Marie-Christine en Cathérine.
3. **Julienne** ° Muneville le Bingard 1925, † ib. 1936.

VIIIbis. CLEMENT VERLEYEN ° Rebecq-Rognon 23-9-1903, bediende in de dienst van de pensioenen, x Halle Essenbeek 26-9-1925 **Maria Tordeur** ° ib. 24-10-1906. Drie kinderen :

1. **Laura** ° Rebecq-Rognon 19-5-1926, x Yvon Marion ° Quenast ?-1-1924. Twee kinderen : Luc ° Halle 7-2-1951; Chantal ° ib. 19-2-1953.
2. **Louis** ° Halle 5-10-1928, x Annie Huart ° Quenast 29-5-1930. Een kind : Marc ° Bosvoorde 3-2-1959.
3. **Elisabeth** ° Quenast 1932, x Henri Cullus ° Braine-le-Château 15-3-1929. Een kind : Nadine ° Halle 24-3-1952.

Abdij Affligem. **Dom Wilfried Verleyen O.S.B.**

De Hoppeteelt te Meldert in 1727

In de streek tussen Aalst en Asse wordt sedert eeuwen hop geteelt. In het gemeentearchief van Meldert bewaart men een «Caertenboeck» met een register «Metinge» uit het jaar 1727. Hierin staan de volgende hoppevelden vermeld, met opgave van de eigenaar (en eventueel de huurder). De roede te Meldert had een oppervlakte van 31,4375 centiaren. Er waren 100 roeden in een dagwand en 4 dagwanden in een bunder.

1) Peeter de Mol heeft in huere van Jan Meskens eenen oppelochten gelegen in de Claerhaeghe : 54 roeden (folio 36, Nr. 143).
2) Jan de Vis mulder heeft in huere van d'abdye van Afflighem den waetermolen met een deel landt, oppelochten ende weyde daeraen gheleghen : 2 bunder, 2 dagwand, 80 roeden (fol. 43, Nr. 194).
3) Jan vanden Wijngaerden sone Joos heeft eenen oppelochten bij Cokerijde : 45 roeden (fol. 43, Nr. 200).
4) Jan Verherstraeten heeft in proprityt eenen oppelochten tot Cokerijde : 29 roeden (fol. 44, Nr. 204).
5) Gillam van den Steen heeft eenen hoppelochten tot Cokerijde : 21 roeden (fol. 44, Nr. 205).
6) Hendrik Thomaes heeft in propritydt eenen oppelochten aen de huyskens achter het Cravael op het Meirbroeck veldt : 5 roeden (fol. 47, Nr. 4).
7) Janbabtist Elskens heeft in propritydt eenen oppelochten op het Goosen broeck veldt : één dagwand (fol. 67, Nr. 162).
8) Franciscus Robijns heeft in propritydt eenen oppelochten ende bosch op het Meulenveldeken : één dagwand, 7 roeden (fol. 70, Nr. 189).
9) Michiel van den Bosch heeft in propritydt eenen drijbeck wesende hoppelochten ende bosch op het Nieuvelsveld (bij het Querrelsveldt) : één dagwand, 9 roeden (fol. 102, Nr. 174).
10) Jasper van Huyneghem ende Merten van den Bosch hebben in huere vanden Armen van Meldert eenen oppelochten op het veldt genaempt Ffloreat (bij de kleinen Domesche Drissche) : één dagwand, 70 roeden (fol. 106, Nr. 203).
11) Adriaen Linthaut heeft in huere van d'abdye van Afflighem een pachthof (het hof te Put), hoppelochten, bosschayse ende andersins (bij het Cravaelbosch) : 15 bunder en 60 roeden (fol. 112, Nr. 7).

De hoppevelden zonder meer besloegen dus een oppervlakte van 4 dagwand en 44 roeden. De andere, samen vermeld met bos, weide, enz. zullen waarschijnlijk dezelfde omvang hebben gehad, zodat er ongeveer 2½ hectaren met hop waren beplant.

Affligem. C. Coppens.

Groep Wederdopers te Lovendegem opgerold

24-11-1609.

Cornelis Arens, schepen van Lovendegem, was op 1 oktober «in den nacht» aanwezig «inde vergaederynghe ende predicatie die alsdoen bij zekeren leeraere herdoopere bij nachte ghedaen ende ghehouden wierdt binnen Lovendeghem ontrent tgeschiedt derzelver prochie jeghens Meerendre ende aldaer ghehoort thebbene syne pernicieuse predicatie en leerynghe wesende zaeke van zeer quaet exemple ende consequentie, directelyck jeghens het tractaet ende bestandt tusschen haere hoocheden ende de gheunierde provincien ghemaeckt».

Hij werd veroordeeld om de «belydynghe (dat hij katoliek was) in caemere andermael te doene» en spijt uit te drukken over het gebeurde, daarbij op «den eersten sondach ofte anderen van de aenstaende advent an uwen pasteur te biechten te gaene ende daernaer ten H.H. Sacramente ende voorts te bringhen in handen vanden procur. Generael van desen hove van drije maenden te drije maenden tot twee reysen behoorel. attestatie van uwen pastor van gheduerende denzelven tijt tsondaechs ende mesdaechs misse ghehoort thebbene tenzij u anden zelven pastor excuserende»; hij werd tevens afgesteld als schepen en beboet met 32 carolus gulden, plus proceskosten.

103r, V°.

24-11-1609.

Jan Clays, inwoner van Lovendegem, werd om dezelfde reden (had nog 'n vergadering bijgewoond een maand vroeger en zijn zoon Salomon en dochter Suzanne had laten herdopen) met dezelfde straf beboet, plus 42 carolus gulden, plus proceskosten. 103 V°, 104 r°.

24-11-1609.

Tanneken Standaert, huisvrouw van Frans de Cuypere, en Mayken Dobbelaers, huisvrouw van Matthijs Coen, beide van Lovendegem, werden om dezelfde reden veroordeeld tot dezelfde straf als Corn. Arens plus «jeghens kersmesse eerst commende elck te gheven anden disch ende Armen van de zelve prochie eenen zack rogghe», plus proceskosten. 104r, V°.

24-11-1609.

Adriaen de Dobbelaere, Laur. Clays fs. Roelants en Gillyntjen Woelput, allen van Lovendegem, werden om dezelfde reden tot dezelfde straf als Corn. Arens veroordeeld, plus proceskosten (geen boete).

105 r.

27-11-1609.

Iwein Roets, van Lovendegem, wegens hetzelfde delict, dezelfde straf als Corn. Arens, plus tegen Kerstmis een zak rogge aan de Armendis, plus proceskosten.

105 r, V°.

27-11-1609.

Adriaen Waelput, Lucien Leenezone en Jan Batseliers, van Lovendegem werden, om dezelfde fout, tot dezelfde straf als Corn. Arens veroordeeld, plus ieder een zak rogge aan de Armendis tegen Kerstmis, plus proceskosten. 106 r°.

5-12-1609.

Salmon Clays fs. Jans, van Lovndegem, gevangen, die de anderen heeft aangezet naar de predicatie te komen en er voordien nog bij aanwezig was en zich liet herdopen en volhardt in de «pernicieuse heresie» wordt veroordeeld om het land te verlaten binnen de drie dagen en er nooit meer terug te keren «up peyne van de galghe», plus proces- en gevangeniskosten, die eerst dienen betaald te worden. 106 V°.

5-12-1609.

Daniel van Wassenhove, wederdoper, kwam uit Zeeland op de vergadering van de herdopers bij Adriaen Lanczweert te Lovendegem, werd veroordeeld tot 100 carolus gulden en verbanning uit het land binnen de 3 dagen, vóór zonsondergang de stad te verlaten, plus gevangenis- en proceskosten ook eerst te betalen vooraleer de gevangenis te verlaten. Zo nog terug in het land : «de galg». 106 V°, 107r.

5-12-1609.

Janneken Moens, fa. Martens, wed. Jan Bauwens, van Lovendegem, gevangen, was eveneens op de vergadering der wederdopers; ook vroeger was zij op dergelijke vergadering aanwezig, bleef volharden in «de pernicieuse heresie», werd veroordeeeld binnen de 3 dagen het land te verlaten en de stad vóór zonsondergang, plus gevangenis- en gerechtskosten te betalen vooraleer het gevang te verlaten. 107 V°, r°.

22-12-1609.

Arent Kerckaert en Pieter Stock, beide van Lovendegem en Vyntkens Ruijtens, wed. Lieven Willems, van Merendre, waren eveneens op de herdopers-vergadering op 11 oktober; moeten als Corn. Arens dezelfde geloofsbelijdenis en boete volbrengen, plus ieder vóór Kerstmis aan de Armendis van Lovendegem een zak rogge geven, plus proceskosten. 107 V., 108r.

18-12-1609.

Frans Standaert, inwoner van Lovendegem, voorheen schepenen van de keure van Sleidinge, was ook aanwezig op de wederdopersvergadering op 10 oktober; hij werd veroordeeld, gezien hij zoals de meeste andere verklaarde katoliek te zijn en in het katoliek geloof te willen sterven, tot dezelfde straf als Cornelis Arens, plus 20 gulden boete, plus proceskosten. 109 r., V°.

18-12-1609.

Philips de Meyere, inwoner van Merendre, was eveneens op de we-

derdopersvergadering, kwam daarbij slechts ééns naar de kerk «tsedert de reconciliatie deser stede van Ghendt», zodat het «wesende zaeke van seer quaet exemple». Beweert nochtans katoliek te zijn. Hij wordt veroordeeld vergiffenis te vragen en moet 4 maal in het volgend jaar bij zijn pastoor te biechten gaan om de 3 maand en zich in het katoliek geloof door de pastoor laten onderwijzen en hiervan om de 3 maand aan het hof een bewijs voorleggen, plus 100 carolus gulden boete, plus proceskosten.

18-12-1609.

Gelijke uitspraak als voorgaande ten laste van Matthijs Coene, Baudewijn de Cuypere en Pieter Gandissenbois, allen van Lovendegem, waarvan de twee laatste respektievelijk werden beboet met 20 en 50 gulden. 110 r°.

15-1-1610.

Zelfde uitspraak als voorgaande ten laste van Frans de Cuypere fs. Hendricx en Franchyntken de Boots, huisvrouw van Franchois Standaert, beide van Lovendegem, met boete van elk 12 gulden. 110 r°.

(Ra. Gent - fonds Raad van Vlaanderen: Register van Criminele Sentencien, nr. 8594).

J.d.B.

4-10-1625.

DE LIEUTENANT VAN DE STADHOUDER VAN GERAARDSBERGEN PLEEGDE MISBRUIK VAN VERTROUWEN.

Arnoult van Gheersdaele fs. Arents, «lieutenant subalterne van de stadthouder» van Geraardsbergen, hield verschillende personen aan en stelde ze in beschuldiging om aldus geld af te persen. Marten Rossignol werd in de prochie van Rue aangehouden en gebonden naar Rozenaken gebracht, «hem houdende aldaer eenen dach ende nacht sonder ontbinden» en toen hem beschuldigde «bij eene ongehuyde dochtere een kint gheprocreert» te hebben en diende overgebracht naar Geraardsbergen om er terecht te staan, tenzij «tot compositie» te komen,... mits 3 gulden en het verteer van de luitenant en zijn assistenten (30 stuivers); hij verhinderde dat de beschuldigde de stadhouder van Geraardsbergen zou kunnen spreken om zich over het optreden van de luitenant te beklagen, ...en boeide hem opnieuw en leidde hem naar de gevangenis te Geraardsbergen! In september 1624 werd de zoon van Olivier van Leynsele in hetzelfde dorp gevangen genomen en aan handen en voeten gebonden hij werd beschuldigd van vechtpartijen... en onder de bedreiging met «duijm-ijseren» werd een «compositie» bereikt van 3 gulden en 2 maal 30 stuivers voor gelagen, evenals van «eene obligatie tot proffijte van de voorn. stadthouder» van 30 gulden als afkoop van boeten. Omtrent «baef-

messe» werd Oste le Maire aangehouden «hem anseggheude dat hij met sjine rapiere ghesleghen hadde naer de visschen swemmende in de riviere van de Rosne» en werd vrijgelaten mits 30 pond parisis als boete «van de rapiere» en 6 pond parisis voor het doden van verschillende vissen; ten slotte betaalde zijn moeder voor de vrijkoop van haar zoon 20 pond parisis, 1 steen vlas en 2 snoeken. In september werd te Amengijs bij de vrouw van Joos duhen geintimideert wegens beschuldiging tegenover haar zoon «dat hij met steenen naer eene vrauwe gheworpen hadde», waarvoor «een compositie» werd voorgesteld, nl. 3 koppel kiekens, plus 12 eieren, plus 15 stuivers voor het gelaag. Een vijftal jaren geleden werd ten huize van de weduwe Francois de Bock gheseyt de Keysere haar zoon Toussain de Bock aangehouden en geboeid weggeleid naar Kwaremont en zou naar de gevangenis te Aalst worden overgebracht; de voorgestelde «compositie» werd door de zoon afgewezen, maar de moeder betaalde ten slotte 4 schellingen groot plus 2 koppel kiekens (en niet de 30 geeiste gulden, gezien «haere aermoede»). Nog verschillende aftruggelarijen «tot groote oppressie van vele arme lieden ende goede ondersaeten» werden Arnoult van Gheersdaele ten laste gelegd.

De beschuldigde werd veroordeeld om blootshoofd in zijn hemd, met een ongebrande waskaars van 4 ponden, op zijn beide knieën vergiffenis te vragen en daarna de kaars te offeren in Sint-Veerlekerk, plus ontzetting uit zijn ambt, plus verbanning uit het graafschap Aalst gedurende 5 jaar en het Land van Aalst binnen de 3 dagen te verlaten, plus proceskosten.

(Ra. Gent - fonds Raad van Vlaanderen: Register van Criminele Sentencien, nr. 8594). 180V°183r°.

J.d.B.

4-3-1633.

DE « APPARITEUR VAN HET GHEESTELICK HOF VAN HET ARTSBISDOM VAN MECHELEN» MAAKTE HET TE BONT TE RONSE.

Jacques Pot fs. Nicolaes, «appariteur van het gheestelick hof van het artsbisdom van Mechelen», heeft op 20-1-1631 «onweerdel ende schandaleusel ghetracteert den persoon van heer ende meester Gillis de Meulemeester, pasteur van Ste Pieters tot Ronse, hem helpende vanghen, slepen, coorden ende binden, niet jeghenstaende dat hij het H. Sacrament des Aultaers bij hem hadde, omme t administreren Abraham Algoet; ...zoo ghij ook inde maeltijt van de vuytvaert van uwe moedere u zeer insolentel hebt ghedreghen singhende liedekens ende segghende dat den pasteur te cort ghesonghen hadde ende met eene oneerel. ende schandaleuse maniere van doene ende spreken hebt aldaer aenghegaen zekere jonghe dochtere niet jeghenstaende dat ghij ghehuywet zijt, boven dien dat ghij up tvelt met eenen claustock gheaggresseert hebt Joos van Coppenhole pooghende hem te smyten sonder eenighe redenen, voorts ooc dat ghij up den 7 april 1632 alzoo den deurew. Symoen Hazaert u quam insinueren zeker

ordonnan(ce) van (den) hove, hebt vele oneerel., smaedel. ende ongheschickte propoosten ghesproken van (den) voors. deurew. ende ooc van (de) procureur Generael ende van desen hove, mitsghaders van de voors. pasteur tenderende tot groote misachtyn(ghe) van justitie ende den Gheestelicken staet, ende ooc dat ghij in het faict van u officie van appariteur hebt ghedaen diverssche excessen, compositien ende exactien merckel. int faict van uwen sallaris, ghebruyckende daertoe omme het zelve te bedecken in uwe quictantien gheene somment expresseren ende ooc somwijlen bij uwe billetten van sommatien ende naementl. hebt ghij sulcx ghedaen int regard van Olivier van Leynsele syne huysvrauwe ende Susanne syne dochtere, mitsghaders van Mayken d'huysvrauwe van Jaecques Pycke, David Lampens, Frans ende Jan Gheenins, Pr. Huysman, Jan Heuvick, Remeeus Lammens ende Pieter Juidey, boven dat ghij zeer berucht zijt van ghecomitteert thebben diverssche dieften ende dat ghij binnen de prochie van Berchem hebt ghepoocht sekere vrauwpersoon te bringhen tot oneere jeghens haeren danck, mits zij ooc van meer andere ghelycke insolentien ende moetwillicheden zoo van al dies den hove ghebleken is bij uwe kennisse ende anderssins om ghenoughen... ...

Om dat alles wordt hij veroordeeld om «up een schavot ten dien syne gherecht voor de pilaeren van desen casteele ghegheesselt te worden met scherpe roeden totten loopende bloede», plus verbanning uit het graafschap Vlaanderen voor 10 jaar, «interdicerende u daerinne te commen mitsghaders u te vinden in zes mylen int ronde der stede van Ronse gheduerende den voorn. tijt up breeder lijfstraffe» plus proceskosten.

266 V°, 267r°.

(Ra. Gent - fonds Raad van Vlaanderen: Register van Criminele Sentencien, nr. 8594).

J.d.B.

Gelieve onverwijld uw leesgeld voor « Het Land van Aalst » 1966, als steunend lid (200 F), als erelid (500 F) of als gewoon lid (120 F) te storten op postrekening nr. 5869.11 («Land van Aalst», Brussel 19).

BOEKBESPREKING

Karel van Isacker S.J. : HET DAENSISME 1893-1914 - Tweede herziene druk 1965. Antwerpen, De Nederlandsche Boekhandel. Prijs ingenaaid 190 F. 236 blz. met talrijke illustraties. Formaat 14 x 22 cm.

Dat dit werk van E.P. van Isacker een tweede druk beleeft, is een verheugend verschijnsel op zichzelf, en een blijk van gezonde belangstelling voor een beweging en een figuur die, na zoveel jaren, nog steeds aantrekkelijk blijft. Over priester A. Daens en de naar hem genoemde beweging is er al heel wat verschenen, te beginnen met het pieteitvolle boek dat zijn broer Pieter reeds in 1909 publiceerde, verder in 1940 het geleerde werk van Dr. Elias, het meer persoonlijk-intieme van Luc Delaforterie en nu het hier besprokene, in eerste en tweede uitgave.

Ofschoon er sinds de eerste uitgave (1959, zie bespreking L.v.A. 1959, blz. 187) niet veel nieuwe gegevens over het Daensisme zelf aan het licht zijn gekomen, kon schrijver nochtans, aan de hand van brieven uit het archief van het koninklijk paleis, van het boek van R. van Eenoo over de geschiedenis van de arbeidersbeweging te Brugge, en van het vele dat over de maatschappelijke geschiedenis van vóór 1914 de laatste jaren verscheen, heel wat plaatsen bijwerken en zelfs verscheidene hoofdstukken grondig herwerken.

Na een algemeen overzicht over het ontstaan van de kristelijke democratische beweging onder de dubbele vorm van paternalistisch corporatisme en zuivere arbeidersbeweging, behandelt schrijver het begin van het Daensisme en komt daarbij tot de bevinding dat de advokaat en hereboer J.B. Van Langenhaeke, uit Appelterre, als eigenlijke stichter van de beweging mag worden beschouwd. Door zijn hulp en aanmoedigingen bracht Van Langenhaecke een hele groep begaafde, maar minvermogende jongelieden ertoe universitaire studies te doen en vormde op die wijze een kern van onderlegde en overtuigde Vlaamse kristen democraten.

«Niemand minder dan de Vlaamsonkundige Woest zelf joeg de jonge plejade rond Van Langenhaeke in de politiek» (blz. 43). In 1891 lag Woest overhoop met de conservatieven van Ninove en om hun leider, burgemeester De Cooman, schaakmat te zetten, zocht hij naar een tegenkandidaat voor de provinciale verkiezingen van 1891 en vond die in Van Langenhaeke die verkozen werd. Dit leidde tot het oprichten van het blad Klokke Roeland en het stichten, te Okegem in 1891, van de Christene Volkspartij, onder het impuls der volgelingen van Van Langenhaeke. Onder de stichters bevond zich ook Pieter Daens, wiens broeder Adolf hen weldra alleen door zijn krachtige persoonlijkheid zou overschaduwen.

Woest moest weldra ervaren dat hij van de regen in de drop was gekomen en beijverde zich met alle middelen om het nieuw kwaad met wortel en al uit te roeien. Priester Daens was «opmerkelijk begaafd... een harde vechter». Zowel de bisschop van Gent, als Leopold II en het Vatikaan werden tegen hem in het harnas gejaagd tot hij tenslotte, als priester en als mens gebroken, en moegetergd, lichamelijk ten onder ging, na zich eerst met de Kerk te hebben verzoend. Terwijl de christelijke democratie elders langzaam maar zeker vorderde, verviel de Christelijke Volkspartij in het Aalsterse, na een korte bloeiperiode, tamelijk snel in een steriele oppositie en brokkelde zij geleidelijk af, deels naar het socialisme, deels naar het Vlaams Nationalisme (voornamelijk tussen beide oorlogen) en deels ook naar de christene democratie.

Het werk van Dr van Isacker leest als een boeiende, maar soms knagendpijnlijke roman en besluit met een uitgebreide bibliografie en een namen- en zaakregister met honderden verwijzingen.

«HET DAENSISME» is een boek dat men zou wensen in handen te zien van de nazaten van alle conservatieve en democratische strijders uit de vorige en het begin van deze eeuw in het Land van Aalst, en van alle intellectuelen uit onze streek.

A.L.

Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon

VERSLAG OVER DE WERKING IN 1965 uitgebracht op de algemene vergadering van 18 december 1965.

Mevrouwen, Mijne Heren,

Gezien het uitgebreid programma van deze algemene vergadering, zal het verslag over het dertiende werkjaar van V.V.A.K. uiteraard beknopt dienen te zijn. Op de algemene vergadering van vorig jaar bracht de heer Jan Van der Hulst een posthume hulde aan wijlen Raymond De Schaepdrijver, gedurende twaalf jaar de gezagvolle voorzitter van V.V.A.K.

Een geknipte opvolger vinden was geen gemakkelijke karwei, temeer dat dergelijke jobs geen ereposten zijn voor eerbiedwaardige burgers met veel tijd.

Goddank werd de heer Jozef Van den Bergh bereid gevonden de funktie van voorzitter op zich te nemen.

Als erelid van V.V.A.K. was dhr. Van den Bergh reeds jarenlang vertrouwd met het wel en wee van onze vereniging; als referandaris bij de Handelsrechtbank en als lid van de «Studiekommissie voor de Gerechterlijke Hervorming van de Denderstreek» bewees hij tenvolle een man van de daad te zijn.

In naam van gans de V.V.A.K. houd ik er aan dhr. Van den Bergh zeer oprecht te danken voor het aanvaarden van de belangrijke funktie van voorzitter van V.V.A.K. Sensationele gebeurtenissen hadden in het voorbije werkjaar niet plaats; 1965 was een jaar van verdere uitbouw van onze vereniging (het aantal leden is er een sprekend bewijs van); verder was het een jaar van uitvoerige studie en dokumentatie (getuige daarvan de uitgave van de brochure «De anthroponymie in het Aalsterse tijdens de 14e eeuw», brochure die aan alle leden gratis werd bezorgd).

De V.V.A.K. steunde ten volle de oprichting van de «Aalsterse Studiekommissie voor de Gerechterlijke Hervorming» en werkte aktief mede aan het welslagen van

de presentatiedag van 15 oktober j.l. waarbij het «werkdokument voor een gezond rechtsherstel in Aalst en de Denderstreek» werd besproken.

Ter herinnering aan wat eens het Oud-Begijnhof was, werd onlangs een bas-reliëf in aluminium aangebracht boven de hoofdingang van het nieuwe gebouwenkompleks.

Dit bas-reliëf, van beeldhouwer Mark De Bruyn, kon gerealizeerd worden dank zij de steun van het Stadsbestuur en van de «Maatschappij voor Goedkope Woningen». Een jarenlange wens van V.V.A.K. ging aldus in vervulling.

Evenals voorgaande jaren kenden de bezoeken en uitstappen van V.V.A.K. een meer dan gewone belangstelling.

Vermelden wij o.m. in Aalst zelf : een bezoek aan de kunstschatten van het St.-Elisabethhospitaal, aan de altaren van de St.-Martinuskerk en aan het kompleks voor Ouden van Dagen.

Verder interessante uitstappen naar Asse, Nijvel, Zinnik, Lobbes en Brussel met bezoek aan diverse bezienswaardigheden aldaar.

Mevrouwen, Mijne Heren,

Als wij even de statuten van de V.V.A.K. inkijken, lezen wij dat onze vereniging o.m. tot doel heeft :

— In samenwerking met de openbare besturen zorgen voor het beveiligen van het historisch en esthetisch uitzicht van de stad;

— Alle pogingen steunen die tot doel hebben het bevorderen van de plaatselijke folklore en toerisme.

Gezien vanuit dit standpunt verheugt het ons te mogen vaststellen dat het Stadsbestuur diverse initiatieven nam waarmede V.V.A.K. het dient te feliciteren.

Het verheugt ons gans bijzonder dat met kracht wordt geijverd voor het tot stand komen van een kultureel centrum; met het oog op de steeds intensiever wordende kulturele aktiviteit in onze stad, kijkt elke Aalstenaar belangstellend uit naar de verwezenlijking van dit reeds jarenlang beloofd kultureel centrum.

Het bestuur van V.V.A.K. stelt het op prijs dat het Stadsbestuur niet is ingegaan op het voorstel van een privé maatschappij om een deel van het vroegere jon-

gensweeshuis (thans Stadsbibliotheek) af te staan, wat de verbinding tussen de gebouwen Kattestraat-Openluchtschouwburg zou hebben afgesneden.

Dat het Stadsbestuur het domein en kasteel ter Linden zal aankopen draagt onze volledige goedkeuring, omdat dit historisch kasteel aldus bewaard blijft voor de Aalsterse gemeenschap.

Tenslotte feliciteren wij het Stadsbestuur n.a.v. de plechtige opening van de tentoonstelling over Aalst, die plaats had in het Centraal Station te Brussel. Dergelijke initiatieven, in samenwerking met het Ministerie van N.O.K., zijn inderdaad van aard om de aandacht van het ganse land te vestigen op onze stad.

Mevrouwen, Mijne Heren,

Dit beknopt verslag over onze werking in 1965 heeft niet de pretentie een volledig overzicht te zijn van de ganse aktiviteit van V.V.A.K. Diverse initiatieven van allerlei aard zouden nog dienen vermeld te worden, maar dat zou ons werkelijk veel te ver leiden.

Mij rest nog enkel U te danken voor uw sympathieke belangstelling voor V.V.A.K.; met uw daadwerkelijke steun zullen we ook volgend jaar blijven ijveren opdat Aalst moge worden een stad waar het inderdaad goed is te wonen.

Emiel Van Schuylenbergh.

De V.V.A.K. maakt er zich zorgen over...

— dat de kapel van het Oud-Gasthuis nog steeds wacht op restauratie;

— dat er nog geen schot komt in het overbrengen van het Oudheidkundig Museum naar het Oud-Hospitaal;

— dat de Commissie voor Openbare Onderstand er zou aan denken het gebouw op de hoek van de Kattestraat en de Ridderstraat gewoonweg te verkopen, kapel incluis;

— dat een eventueel inbouwen van de H. Geestkapel ons zou beroven van een schilderachtig hoekje — vooral de acherbouw — en dat dit gebouwtje een rustpunt uitmaakt in de Kattestraat;

— dat er nog steeds geen oplossing gevonden werd voor het behoud van de voor- en zijgevel van het oudste huis van Aalst in de Lange Zoutstraat, maar dat het stads-

bestuur van Brussel het hoekhuis van de Lakenstraat en de Nieuwbrug gaaf wil bewaren, alhoewel dit woonhuis jonger is en veel minder architekturale waarde bezit dan ons huis «De Stadt van Antwerpen»;

— dat de boomgordijn die het Kasteel ter Linden omringt zou worden geofferd aan een al te grote verkoopsdrang van bouwgronden;

— dat vooral de ingang van het kasteel zijn groen moet behouden en zijn karakter niet mag verliezen door aldaar een villa op te richten;

— dat er van de vier meibomen die eens op Mijlbeke opgericht werden er nog slechts één — en dan nog een schim — overblijft : «de Zwaan» in de Hoveniersstraat

— dat het wenselijk ware ook de meiboom van «De Haan» terug op te richten tot vreugd van de buurt, desnoods in het plantsoen van de vismijn.

Bezoeken en uitstappen.

Onder bevoegde leiding worden bezocht :

— de verzameling kunstschatten in het nieuw gasthuis;

— de kapel en het klooster van de Zwarte Zusters in de Kapellestraat;

— de biblioteek met leeszaal; steekkaarten systemen, boekbinderij en discoteek; verder nog een paar merkwaardigheden in de buurt en de nieuwe archiefzaal op het Vredesplein (de Kat);

— de fabriek Gilbos te Herdersem — internationaal bekend, gevolgd door een (niet verplichte) Gudulawandeling.

Autotochten

worden ondernomen naar :

— de onbevaarbare Dender in een idyllisch landschap : Ath, het kasteel van Attre, de puinen van Cambron-Casteau, de bronnen van de Dender, enz.;

— het Brabantse met de abdij te Grimbergen, het Rubenshuis te Elewijt, Hofstade-bad, de kunststad Mechelen met haar wereldberoemde beiaardconcerten.

Rubensherdenking.

Ten slotte viert de V.V.K.A. op plechtige wijze en met de medewerking van de geestelijke overheid in de St.-Maartenskerk in de maand juni de 150ste verjaring van de terugkeer van ons Rubensschilderij uit Parijs.

F. Courteaux.

ONZE BIBLIOGRAFIE

17) **ALGEMEEN.**

Dr. G. RENSON:

WETENSWAARDIGHEDEN BETREFFENDE DE GOEDEREN VAN LAMORAAL GRAAF VAN EGMONT, NA ZIJN DECAPITATIE.

Eigen Schoon en de Brabander. 1965. Nrs 3-4, blz. 93-104.

Voortreffelijke studie over de betwisting inzake de goederen van graaf van Egmont. Worden hier, onder meer, vermeld: het prinsdom Gavere, de dorpen Gavere, Baaigem, Dikkelvenne, Hermelgem, Meilegem, Nederzwalm, Paulatem, Zemmerzake, Sint-Maria-Latem, Vurste, Sint-Denijs-Boekel, Munkzwalm, Welden, Zottegem, Erwetegem, Godveerdegem, Grotenberge, Roborst, Michelbeke, Sint-Goriks-Oudenhove, Sint-Maria-Oudenhove, Velzeke-Ruddershove, Moerbeke en Viane. Een bijdrage die ons deze grote familie en haar bezittingen helder voorstelt.

18) **ALGEMEEN.**

RENAAT VAN DER LINDEN:

NIEUWE BEDEVAARTVAANTJES.

Oostvlaamsche Zanten. 1965. Nr 2, blz. 64-67, met twee illustraties; Nr 3, blz. 115-119, met vier illustraties, waarvan één in kleuren.

Schrijver, welke in 1958 zijn lijvig boek «Bedevaartvaantjes in Oost-Vlaanderen» publiceerde — uitgave die tegen alle verwachtingen in totaal is uitverkocht in drie jaar tijds — geeft ons de beschrijving van nieuwe bedevaartvaantjes o.m. te Herzele (H. Kristoffel), te Voorde (O.-L.-Vrouw van de Beukeboom) en te Waarbeke (H. Rochus).

19) **ALGEMEEN.**

L. JOUS:

FAMILLE BRIXY, DE LESSINES.

L'intermédiaire des généalogistes. 1965. Nr 3, pp. 126-131.

De familienaam Brixy, die in het Lessense veelvuldig voorkomt, is van vreemde oorsprong. Vincent Brixy, rond 1687 in de buurt van Praag geboren, vestigde zich te Lessen. Onderlijnen we, voor wat het Land van Aalst betreft, Antoine Brixy (°1739) die in 1796 huwde met Anna Catharina Vanderstricht uit Everbeke; Michel Vanderstricht, haar vader, uit Zarlardinge; Josephine Brixy (°1834) in 1863 gehuwd met Jan Baptist Maertens, overleed te Denderleeuw in 1865.

20) **ALGEMEEN.**

ALB. D'HOKER:

DEKEN DE HERT (1771-1851).

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 4, blz. 25-27. Eén illustratie.

Korte biografie van Petrus Angelus de Hert. In 1790 trad hij in de abdij te Drongen, werd in 1795 tot priester gewijd. Bij de suppressie van het klooster in 1797 door de Fransen, werd de Hert onderpastoor te Nevele en Zele. In 1809 werd hij pastoor van Mere en in 1817 (en niet in 1917 zoals de tekst luidt) pastoor-deken van Aalst.

21) **ALGEMEEN.**

DOM. CRACCO :

DOKTER JOSEPH JAEQUEMYNS VAN DADIZELE (1814-1852).

De Leiegouw. Vereniging voor de studie van de lokale geschiedenis, taal en folklore in het Kortrijkse. 1965. Afl. 1, blz. 106-108.

Jozef Jacquemyns, zoon van Jan Baptist en Isabeau (= Isabella) de Vlaeminck, werd geboren te Sint-Maria-Oudenhove rond 1875 en huwde te Dadizele in 1814 met Josephine Brouckaert, dochter van «chirurgijn» Pierre Brouckaert. Vooral in het Kortrijkse heeft Jozef als dokter grote naam gemaakt. Mogen we de auteur vriendelijk verwijzen naar onze bijdrage «J.B. Jacquemyns, chirurgyn te Sint-Maria-Lierde in 1784», verschenen in het Land van Aalst, 1962, nr 6, blz. 277. Dit ter aanvulling van zijn genealogische gegevens.

22) **AALST.**

FRITS COURTEAUX :

HET GERESTAUREERD OUD-HOSPITAAL TE AALST.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor toerisme in Oost-Vlaanderen. 1965. Nr 4, blz. 85-87 en 98. Met vier illustraties.

Historiek en beschrijving in detail van een der merkwaardige en oude bouwwerken te Aalst, met opsomming en beschrijving van de bijhorende kunstvoorwerpen.

23) **AALST.**

G. VAN SEVEREN :

HET OUD HOSPITAAL TE AALST.

Brabant. Toeristische Federatie van de Provincie Brabant. 1965. Nrs 7 en 8, blz. 27-29. Drie illustraties.

Bijdrage die zeer nauw aansluit bij het artikel van Frits Courteaux. Zie nummer 22 hierboven.

24) **BAAIGEM.**

GERARD SIMONS :

DE SINT-BAVOKERK TE BAAIGEM.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor toerisme in Oost-Vlaanderen. 1965. Nr 2, blz. 39 en 42. Eén illustratie.

Om haar oudheidkundige waarde, haar kunst en haar geschiedenis is de kerk van Baaigem het bezoeken waard. De kerk vertoont nog fragmenten die dagtekenen uit de Middeleeuwen.

25) **BOTTELARE.**

T.S. :

DRIE EEUWEN ST.-ANNAVERERING TE BOTTELARE.

De Gazet van Antwerpen (dagblad). 28 juli 1965. Eén illustratie.

De pauselijke breve van bekrachtiging der broederschap van Sint-Anna dateert van 7 oktober 1626. Sedert 1732 komt Deerlijk daar op jaarlijkse dankbedevaart. Deze Sint-Annaviering is niet denkbaar zonder Deerlijk.

26) BOTTELARE.

F. COLLON:

A LA RECHERCHE DES ARMES VAN DIONANT: DE BOTTELAERE A LANDEN.

L'Intermédiaire des généalogistes. 1965. Nr 4, pp. 191-192.

De familienaam van Dionant komt voort van de stadsnaam Dinant. In de loop van zijn opzoekingen over deze familie, ontdekte de schrijver de grafsteen van Lucia van Dionant, weduwe van Bartolomeus van der Zee († 1676) te Bottelare in de kerk. Dezelfde grafsteen draagt een klein vierkant schildje van Bartolomeus van der Zee, pastoor van Bottelare († 1686), zoon van voornoemden.

27) BOTTELARE.

RICHARD DONNI:

WAT OUDE GRAFSTENEN ONS LEREN.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers. 1965. Nr 4, blz. 192-194.

Te Landen kwamen in de Sint-Gertrudiskerk twee oude grafstenen aan het licht. Een ervan draagt een gelijkwaardige tekst als deze te Bottelare, waarover hier sprake is in nr 26 hierboven. Waarom een grafsteen te Landen en te Bottelare ? Bartolomeus van der Zee huwde te Landen Lucia van Dionant. In 1676 overleed Bartolomeus te Landen en zijn weduwe week uit naar Bottelare, bij haar zoon Bartolomeus, pastoor aldaar, waar zij overleed.

28) ERPE.

PAUL STUYVER:

DE KERK VAN ERPE.

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 3, blz. 20-22. Drie illustraties.

Een bondige geschiedkundige schets der kerk van Erpe, die in 1834 werd afgebroken in in 1835 door een nieuwe vervangen.

29) ERPE.

PAUL STUYVER:

GRAFZERKEN IN EN AAN DE KERK VAN ERPE.

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 4, blz. 28-31. Twee illustraties.

De kerk van Erpe kent weinig oude grafzerken en obiits. De nog bestaande en de reeds verdwenen, die de geschiedenis heeft opgetekend, worden hier met beschrijving en tekst weergegeven. Zo de grafzerk van Pierre de Zuylen, Isabeau van der Gracht, Philips Goethals, Jean de Waepenaert, Charles de Zuylen, Charles de Waepenaert, Petrus de Gheest, Eleonora de Waepenaert, Isabella de Waepenaert, Jean de Waepenaert, Judocus Philips, Felix van de Putte, Alois Vervaet, Frans van der Biest.

30) GERAARDSBERGEN.

T.S.:

450 JAAR PROCESSIE VAN PLESANCE TE GERAARDSBERGEN.

De Gazet van Antwerpen (dagblad). 25 aug. 1965. Eén illustratie.

Telken jare, de zondag na 24 augustus gaat te Geraardsbergen een processie uit ter herinnering aan de overdracht van de relieken van Sint-Bartholomeus uit de kartuize van Sint-Martens-Lierde naar de stad Geraardsbergen op 16 juli 1515. Deze ommegang heet daar de processie van plesance. Volgen verder enkele lijnen geschiedenis der stad, alsmede een opsomming van het kunstbezit der stad dat, jammer genoeg, zo weinig in de belangstelling staat. Te vergeefs zochten we een woordje over de Oudenberg en de oude Maria-bedevaartplaats.

31) **MAARKE-KERKEM.**

ANDRE VANDERVEKEN:

MAARKE-KERKEM, EEN VERGETEN DORP IN EEN HEERLIJKE NATUUR.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor toerisme in Oost-Vlaanderen. 1965. Nr 3, blz. 65 en 70. Eén illustratie.

Een toeristisch prospectus met schaars historische inslag. Wie van onze Vlaamse Ardennen wil genieten, mag deze wandeling niet missen.

32) **MERE.**

J. STERCK:

MERKWAARDIGE MERENAREN. MEESTER SUYS (1876-1953).

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 4, blz. 27-28.

Dr. J. Sterck, principaal van het bisschoppelijk college van Geraardsbergen, geeft hier een klaar karakterbeeld van Meester Suys, bij wie hij heeft schoolgelopen.

33) **MERE.**

DANIEL LIEVENS:

MEESTER SUYS.

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 4, blz. 27-28.

Aansluitend met de bijdrage van Dr J. Sterck wijdt de auteur uit over de aktiviteiten van Meester Suys op landbouwkundig gebied.

34) **MERE.**

YOLANDA SUYS:

BETEKENIS EN HERKOMST VAN DE VOLKSE BENAMINGEN VAN DE MEERSE FAMILIES.

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 2, blz. 12; Nr 3, blz. 23-24.

Vervolgreeks van volkse benamingen, die we reeds in vroeger verschenen nummers hebben besproken.

35) **MERE.**

YOLANDA SUYS:

SPROKKELINGEN.

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 3, blz. 24.

Uit de verzameling van haar vader publiceert schrijfster: «Ons Heer en de heks», «Ze ontmoetten een kalf», «Kludden met het ezelsvel».

36) **MERE.**

JULIEN DE VUYST:

MEERSE CIJNSPLICHTIGEN VAN HET AALSTERS BEGIJNHOF.

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 2, blz. 13.

Opsomming in origineel van een zeventiental cijnsplichtigen uit Mere ten jare 1465.

37) **MERE.**

JULIEN DE VUYST:

MERENAREN LID VAN DE SINT-JORISGILDE VAN AALST.

Mededelingen van de Heemkundige Kring (Mere). 1965. Nr 4, blz. 31-32.

Deze gilde, de oudste schuttersgilde van Aalst, telde onder haar leden enkele Merenaren in de 16de eeuw.

38) **SINT-MARIA-HOREBEKE.**

GONTRAN VAN SEVEREN :

SINT-MARIA-HOREBEKE EN DE GEUZENHOEK.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor toerisme in Oost-Vlaanderen. 1965. Blz. 60-62. Drie illustraties.

De protestantse nederzetting te Sint-Maria-Horebeke is een unicum in ons land. Ruim vier eeuwen houdt deze gemeenschap stand. Wie de historiek en manier van leven van deze mensen wil weten, zal met veel voldoening deze bijdrage lezen.

39) **SINT-MARTENS-LIERDE.**

Mr. H.J.J. SCHOLTENS :

HENDRIK VAN EGER UIT KALKAR EN ZIJN KRING.

«Dr. L. Reypens-Album». Blz. 383-408.

Degelijke biografie van een vooraanstaand kartuizer uit de Nederlanden, die leefde in de 14de en 15de eeuw. In het hoofdstuk over het westers schisma noteert de auteur dat in 1383 de kartuizers van Sint-Martens-Lierde zich hadden geschaard aan de zijde van de Clementijnen.

40) **VELZEKE.**

T. SEGERS :

ZES EEUWEN ZIEKTEVERZORGING TE VELZEKE.

De Gazet van Antwerpen (dagblad). 17 februari 1965. Eén illustratie.

Velzeke is wijd en zijd bekend om zijn klooster der Grauwzusters, die er vroeger niet alleen een hospitaal, maar ook een weeshuis en passantenhuis bestuurden. Op dit ogenblik worden er nog 400 zieken verzorgd. Oorspronkelijk was het klooster gesticht te Zottegem, vermoedelijk door de burggraaf de Melun, heer van Zottegem. Later tijd is het overgebracht naar Velzeke.

41) **VOORDE.**

ANDRE VANDERVEKEN :

VOORDE, EEN STIL EN LANDELIJK DORP IN DE DENDERSTREEK.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor toerisme in Oost-Vlaanderen. 1965. Nr 4, blz. 89 en 92. Eén illustratie.

Een goede gids om in wandeltocht deze landelijke gemeente te bezoeken. Voorde is in de streek vooral bekend om zijn waterburcht en om de kapel van O.-L.-Vrouw ten Beukeboom, kapel die reeds in 1661 bestond.

GOTTEM a/Leie. Valère GAUBLOMME.

— INHOUDSTAFEL 1965 —

P. BERNAERS :

Onkerzele. Een vervaard en onaanvaardbaar vonnis 187

W. BRAEKMAN :

Het Lager Onderwijs in enkele gemeenten van het Land van Aalst in 1807 189

M. COCK :

Edelsmeedkunst in de kerk van Schendelbeke 197

C. COPPENS :

De Hopteelt te Meldert in 1727 216

M. CORNELIS :

Buitenpoortersboek van Geraardsbergen (1765-1795) 85

F. COURTEAUX :

De Anthroponomie in het Aalsterse gedurende de 14e eeuw 1

Een blik op 1965 42

De V.V.A.K. maakt zich zorgen over... 225

J. DE BROUWER :

Onze voorouders weigerden overdreven belastingen te betalen 84

Melaatsheid te Nieuwerkerken 196

Zoenjaargetijde te Herdersem 202

Staat van goederen in 1641 ten huize van een pastoor 203

Waarom Hamme-Herdersem niet ? 205

Vrijgeweide te Gijzegem 206

Groep Wederdopers te Lovendegem opgerold 217

Lieutenant van de stadhouder van Geraardsbergen pleegde misbruik van vertrouwen 219

De «Appariteur van het gheestelick hof van het Artsbisdom van Mechelen» maakte het te bont te Ronse 220

A. DELOBELLE :

De Denderstreek. Sociologische schets van een historische ontwikkeling 45

V. GAUBLOMME :

Onze bibliografie 80, 227

E. VAN SCHUYLENBERGH :

Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon 39, 223

W. VERLEYEN :

De heerlijkheid van Landegem te Oordegem 71

Bijdrage tot de stamboom van het geslacht Verleyen 207

BOEKBESPREKING :

K. van Isacker, Het Daensisme 1893-1914 222

DE REDAKTIE — OPROEP 221

ANALITISCHE TAFEL

BIBLIOGRAFIE : 80, 222, 227

GESCHIEDENIS :

Godsdienstige :
Herdersem 205
Wederdopers 217

Kultuurgeschiedenis :
Edelsmeedkunst 197
Onderwijs 189

Ekonomische :
Oordegem 71
Hopteelt 216

Finantiële : Aalst 84

Sociale :
Goederenstaat 203
Gijzegem 206

Rechterlijke :
Onkerzele 87
Herdersem 202
Geraardsbergen 219
Ronse 220

Sociologische : Denderstreek 45

NAAMKUNDE : **Anthroponomie** 1

GESLACHTSKUNDE : Buitenpoortersboek van Geraardsbergen 85
Verleyen 207

VERENIGINGSLEVEN : Aalst 39, 223

REGISTER DER PLAATSNAMEN

AAIGEM : **96**, 190
AALST : **1**, **39**, 46, 50, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 66, 67, **84**, **97**, **223**
AAT : 54, 58, 61, 62
AMENGIJS : **98**
APPELTERRE : 61, **98**
ASPELARE : **99**
BAAIGEM : **99**, 191
BAASRODE : 100
BALEGEM : **100**, 191
BAMBRUGGE : **102**, 191
BAVEGEM : **102**
BEERLEGEM : **102**
BELSELE : 103
BERCHEM : **103**
BERLARE : 103
BEVER : 104
BORCHTLOMBEEK : **104**
BORSBEKE : **104**, 192
BOTTELARE : **104**, 192
BRUSSEL : 60, 105
BUGGENHOUT : 105
BURST : 57, 190
DEINZE : 62, 105
DENDERBELLE : 106

DEFTINGE : **105**
DENDERHOUTEM : 57, **106**
DENDERLEEUW : 57, **107**
DENDERMONDE : 55, 56, 107
DENDERSTREEK : **45**
DENDERWINDEKE : **107**
DESTELBERGEN : 108
DIKKELE : **108**
DIKKELVENNE : **109**, 192
DRONGEN : 111
EDELARE : **111**
EINE : 111
EKE : 111
EKSAARDE : 111
ELENE : **111**, 192
ELLEZELLES : 111
ELST : 111
ENAME : **112**
EREMBODEGEM : 57, **112**, 192
ERONDEGEM : **112**
ERPE : **113**
ERWETEGEM : **114**, 191, 192
ETIKHOVE : **115**
EVERBEKE : 116
GAVERE : **116**, 191
GENT : 62, 64, 66, 117
GENTBRUGGE : **117**
GERAARDSBERGEN : 55, 58, 61, 62, 65, 66, 67, 117, **219**
GHOY : 119
GIJZEGEM : **118**, **206**
GIJZENZELE : **118**, 193
GODVEERDEGEM : **118**, 193
GOEFERDINGE : 61
GONTRODE : **119**, 191
GREMBERGEN : 119
GRIMMINGE : **119**
GROTENBERGE : **120**, 191
HAALTERT : **120**, 193
HAMME : **121**
HELDERGEM : **121**, 191
HEMELVEERDEGEM : **121**
HERDERSEM : **122**, **202**, **205**
HERMELGEM : **146**, 191
HERZELE : **122**, 191, 193
HEUSDEN : 123, 138
HILLEGEM : **123**, 191
HOFSTADE : **124**
HUISE : **124**
HUNDELGEM : **118**
IDEGEM : **124**
IDDERGEM : **124**
IMPE : **125**
INGOOIGEM : 125
KALKEN : 125
KERKEM : **133**
KERKHOVE : 125
KERKSKEN : **125**, 193
KWAREMONT : **126**
LAARNE : 127
LANDEGEM : 127
LANDSKOUTER : **127**, 191
LEBBEKE : 128
LEDE : **128**, 191, 193
LEDEBERG : **129**
LEEUWERGEM : **129**, 191, 193
LEMBERGE : **130**, 191, 194
LENS : 130
LESSEN : 130
LETTERHOUTEM : **130**, 194
LEUPEGEM : **131**
LIEDEKERKE : **131**
LIEFERINGE : 132
LOCHRISTI : 132
LOKEREN : 132
LOTENHULLE : 132
LOVENDEGEM : **217**
MAARKE : **132**
MASSEMEN : **134**
MATER : **134**
MEERBEKE : 136
MEILEGEM : **136**
MELDEN : **136**
MELDERT : **216**
MELLE : **137**, 194
MELSELE : 138
MELSEN : **138**, 194
MERCHTEM : **203**
MERE : **138**
MERELBEKE : **139**, 194
MESPELARE : **141**
MICHELBEKE : **141**
MOEN : 141
MOERBEKE : **142**
MOERZEKE : 142
MOORSEL : **142**
MOORTSELE : **142**, 194
MUNKZWALM : **143**
MUNTE : **143**, 194
NEDERBOELARE : 61

NEDERBRAKEL : **144, 207**
NEDERZWALM : **145**
NEIGEM : **146**
NIEUWERKERKEN : **146, 196**
NINOVE : 60, 67, **146**
NUKERKE : **146**
ONKERZELE : 61, **148, 187**
OOMBERGEN : **149,** 191
OORDEGEM : **71, 149**
OOSTERZELE : **149**
OPBRAKEL : **151**
OPHASSELT : **152**
ORROIR : **152**
OSSEL : 152
OTEGEM : 152
OTTERGEM : **153**
OUDENAARDE : 55, 57, 60, 62, 63, 66, 153
OUTER : **153**
OUWEGEM : 153
OUTRIJVE : 154
OVERBOELARE : 61, **154**
OVERMERE : 154
PARIKE : **155**
PAULATEM : **172**
POLLARE : **155**
POTTES : 155
RESSEGEM : 107, 191
ROBORST : **155**
RONSE : 62, 66, **155, 220**
ROZEBEKE : **156**
ROZENAKEN : **156**
RUDDERSHOVE onder Velzeke : 195
RUIEN : **157**
SCHELDERODE : **158,** 1
SCHELDEWINDEKE : **159,** 191, 195
SCHELLEBELLE : **160**
SCHENDELBEKE : 61, **160, 197**
SCHORISSE : **160**
SEMMERZAKE : **163,** 191
SERSKAMP : **163,** 164
SINAAI : 164
SINT-ANTELINKS : **164,** 191
SINT-BLASIUS-BOEKEL : **164**
SINT-DENIJS-BOEKEL : **165**
SINT-GILLIS (Dendermonde) : 165
SINT-GORIKS-OUDENHOVE : **165,** 191
SINT-KORNELIS-HOREBEKE : **165**
SINT-LIEVENS-ESSE : **166**
SINT-LIEVENS-HOUTEM : **167,** 191, 195
SINT-MARIA-HOREBEKE : **168**
SINT-MARIA-LATEM : **169**
SINT-MARIA-LIERDE : **169**
SINT-MARIA-OUDENHOVE : **170,** 195
SINT-MARTENS-LIERDE : 172
SMEEREBBE : 172
SMETLEDE : **172**
STEENHUFFEL : 173
STEENHUIZE : **173**
STRIJPEN : **173,** 191
TERALFENE : **174**
TOLLEMBEEK : 174
UITBERGEN : 174
VELZEKE : **174,** 191, 195
VIANE : **176**
VLEKKEM : **177**
VLIERZELE : **177**
VLOERZEGEM : **178**
VOLKEGEM : **178**
VOORDE : **179**
VURSTE : **179,** 195
WAARBEKE : **179**
WANZELE : **180**
WELDEN : **180**
WELLE : **181,** 195
WESTREM : **181**
WETTEREN : **181**
WICHELEN : **182**
WIEZE : **183**
WIJLEGEM : 183
WIJNHUIZE, onder Steenhuize : **173**
WOUBRECHTEGEM : **183,** 196
ZANDBERGEN : **183**
ZARLARDINGE : **184**
ZEGELSEM : **185**
ZELE : 184
ZEVENEKEN : 185
ZEVERGEM : 185
ZONNEGEM : **186**
ZOTTEGEM : **186,** 191
ZULZEKE : **186**
ZWIJNAARDE : 187

HET LAND VAN AALST

Tweemaandelijks Tijdschrift

Voorzitter : F. Courteaux, Acaciastraat 7, Aalst - Tel. (053) 280.96

Beheerder : A. van Lul, de Nayerlaan 51, Brussel 19 - Tel. (02) 4461.22

Redaktiesekretaris : E.H. J. de Brouwer, pastorie, St.-Gillis-Denderm. Tel. (052) 232.17

Recensiedienst : E.H. V. Gaublomme, pastoor, Gottem - T. (051) 630.80

Ruildienst : Marcel Cornelis, Dwarsstraat 21, Denderleeuw

Prijs voor het jaarabonnement :
voor leden 120 F, voor steunende leden 200 F en voor ereleden 500 F
te storten op de postrekening «Het Land van Aalst», nr 5869.11
Gewoon los nummer (25 F) te bestellen bij de beheerder en te storten op voornoemde postrekening.

Drukkerij «Het Reklaamblad», Nieuwstraat 29, Lede - telefoon (053) 237.87